

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองสูง
อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สำนักวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
เลขที่..... 266253
เลขทะเบียน..... ๖.
เลขเรียกหนังสือ..... 32A พ149 ๗ 2565

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2565

สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุญาตวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นายพรหมเทพ ภูกัน แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมยไธสง)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... 22 ส.ค. 2565

ชื่อเรื่อง : ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม

ผู้วิจัย : นายพรหมเทพ ภูกัน

ปริญญา : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยูภาค
รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์

ปีที่สำเร็จการศึกษา : 2565

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม และ (3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีเครื่องมือการวิจัย คือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม โดยกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 359 คน คือ ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลหนองกุ้ง ที่มาจากการใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า (1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$) (2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ ปัจจัยการจูงใจให้สิ่งตอบแทน ปัจจัยความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร ปัจจัยภูมิหลังของผู้สมัคร ปัจจัยความรู้ความสามารถของผู้สมัคร สามารถทำนายได้ร้อยละ 93.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) ข้อเสนอแนะมีนโยบายส่งเสริมด้านการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน พัฒนาสินค้าชุมชน สร้างงานสร้างรายได้ จัดหาแหล่งจำหน่ายสินค้าที่ผลิตในชุมชน มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการเมือง หรือด้านการบริหารองค์กร มีความรู้ด้านการเมืองการปกครอง นิติศาสตร์ เป็นบุคคลแบบอย่างประพฤติกรรมดี ไม่มีข่าวเสื่อมเสียชื่อเสียง การเยี่ยมบ้านพบปะประชาชน แนะนำตัวให้รู้จัก มีความใกล้ชิดกับอดีตนักการเมืองท้องถิ่น มีความน่าเชื่อถือเป็นที่พึงของคนในชุมชนได้มีอธยาศัยดี เปิดโอกาสประชาชนเสนอข้อเรียกร้องในการแก้ไขปัญหา รู้จักและคุ้นเคยกับผู้สมัครเป็นการส่วนตัว พบปะตามงานสังคม

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผลต่อ, การตัดสินใจ, นายกเทศมนตรี

Title : Factors Affecting the Decision to Choose the Mayor of Nong Kung, Chumchon District, Maha Sarakham Province
Author : Mr. Promtap Poogun
Degree : Master of Public Administration (Public Administration)
Rajabhat Maha Sara Kham University
Advisor : Associate Professor Dr.Yupaporn Yupas
Associate Professor Dr.Phakdee Phosing
Year : 2022

ABSTRACT

This research study is a quantitative research. Objectives: (1) to study the opinions on factors affecting the decision to choose the mayor of Nong Kung, Chouem District, Mahasarakham Province; (2) to study the factors affecting the decision to select the Mayor of Nong Kung, Chouem District, Mahasarakham Province, and (3) To study the recommendations on factors affecting the decision to choose the mayor of Nong Kung, Chumchon District, Mahasarakham Province. It is a quantitative research. There is a research tool. The research tool is a questionnaire by a sample of 359 people who are eligible to vote in Nong Kung Subdistrict Municipality. The data collected from the questionnaire were analyzed using descriptive statistics consisting of percentage, mean, standard deviation and logistic regression analysis. Qualitative data analysis uses content analysis.

The results of the research were as follows: 1) Opinions about factors affecting the decision to choose the mayor of Nong Kung, Chomcheen District, Maha Sarakham Province. Overall, it was at a high level ($\bar{x} = 4.00$), (2) Factors affecting the decision to choose the mayor of Nong Kung, Chouem District, Mahasarakham Province, namely factors influencing compensation. Personal relationship factor with applicants Applicant's background factor Applicant's competency factor can predict 93.40% with statistical significance at the .05 level, and (3) Recommendations There is a policy to promote economic development in the community. community product development create income jobs Providing sources for selling products produced in the community Have experience working in politics or in organizational management, having knowledge of politics, governance, and jurisprudence; being a role model for good behavior No defamation news home visits to meet people introduce yourself has a close relationship with a former

local politician There is credibility to rely on the people in the community to have good -
natured Provide opportunities for people to present their demands in solving problems.
Know and be familiar with the applicant personally. meet at social events.

Keywords: Factors Affecting, Decision, Mayor

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมยไธสง ประธานสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์
โกศลกิตติอัมพร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ กรรมการสอบ
วิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้
ขอขอบพระคุณ นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลหนองกุ้ง ที่กรุณาอำนวยความสะดวกในการ
เก็บข้อมูล และประชาชน เทศบาลตำบลหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ให้ความร่วมมือ
เป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้
คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา-มารดา
และขอขอบคุณภรรยา ลูก หลาน ที่คอยสนับสนุน อำนวยความสะดวก และให้กำลังใจข้าพเจ้าตลอดมา
จนทำให้การศึกษาครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นายพรหมเทพ ภูกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ข
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.3 สมมติฐานการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	7
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	7
2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ	12
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ	24
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	30
2.5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง	43
2.6 บริบททั่วไป	55
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	60
2.8 กรอบแนวคิดการวิจัย	75
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	76
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	76
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	77
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	79
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	79
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	80
บทที่ 4 ผลการวิจัย	81
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย	81
4.2 ลำดับการนำเสนอผลการวิจัย	82
4.3 ผลการวิจัย	82

หัวข้อเรื่อง	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	99
5.1 สรุป	99
5.2 อภิปรายผล	101
5.3 ข้อเสนอแนะ	104
บรรณานุกรม	106
ภาคผนวก	114
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	115
ภาคผนวก ข ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	121
ภาคผนวก ค ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	124
การเผยแพร่ผลงานวิจัย	127
ประวัติการวิจัย	128

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	การเลือกตั้งสมาชิกสภา/ผู้บริหารท้องถิ่น (กรณีครบวาระ) เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2557	58
2.2	จำนวนนักเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3	58
3.1	รายชื่อประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	77
4.1	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	82
4.2	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ เลือกนายกเทศมนตรีหนองสูง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม	84
4.3	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ เลือกนายกเทศมนตรีหนองสูง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ปัจจัยด้านนโยบาย ของผู้สมัคร จำแนกเป็นรายชื่อ	85
4.4	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ เลือกนายกเทศมนตรีหนองสูง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถของผู้สมัคร จำแนกเป็นรายชื่อ	86
4.5	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ เลือกนายกเทศมนตรีหนองสูง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ปัจจัยด้านชื่อเสียง ภาพลักษณ์ของผู้สมัคร จำแนกเป็นรายชื่อ	87
4.6	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ เลือกนายกเทศมนตรีหนองสูง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ปัจจัยด้านการรณรงค์หา เสียงของผู้สมัคร จำแนกเป็นรายชื่อ	88
4.7	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ เลือกนายกเทศมนตรีหนองสูง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้สมัคร จำแนกเป็นรายชื่อ	89
4.8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ เลือกนายกเทศมนตรีหนองสูง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ปัจจัยด้านหวัคະແນ ของผู้สมัคร จำแนกเป็นรายชื่อ	90
4.9	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ เลือกนายกเทศมนตรีหนองสูง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ปัจจัยด้านการจูงใจ ให้สิ่งตอบแทน จำแนกเป็นรายชื่อ	91
4.10	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ เลือกนายกเทศมนตรีหนองสูง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร จำแนกเป็นรายชื่อ	92
4.11	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวแปรอิสระ 8 ตัวแปร	94

ตารางที่	หน้า
4.12 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปร Multiple Binary Logistic Analysis	94
4.13 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกง อำเภอนำทม จังหวัดมหาสารคาม	95
ข.1 ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	122
ค.1 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	125

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	75
4.1	สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม	98

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองท้องถิ่นกำหนดขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีการกระจายอำนาจและอุดมการณ์ประชาธิปไตย ซึ่งมุ่งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและกิจกรรมการปกครองตนเองในระดับหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้จากลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่นที่เน้นการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเอง มีการเลือกตั้ง เมืองค์การหรือสถาบันที่จำเป็นในการปกครองตนเอง และที่สำคัญ คือ ประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง (โกวิท พวงงาม, 2548, น. 32) เป็นการปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่าง โดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตนการบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การ มีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้จะปราศจากการควบคุมของรัฐ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นที่รัฐทำให้เกิดขึ้นหรือการปกครองท้องถิ่นหมายถึง การปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระเพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่บริหารการปกครองท้องถิ่นมีอำนาจอิสระ พร้อมความรับผิดชอบซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้ โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือภูมิภาค แต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่นยังต้องอยู่ภายใต้บังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ ไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด (โกวิท พวงงาม, 2550, น. 21)

ในสภาพสังคมปัจจุบันการปกครองท้องถิ่น (Local Government) ถือเป็นรูปแบบการปกครองที่สำคัญ ทั้งนี้ด้วยข้อเท็จจริงประการหนึ่งที่ว่าในพื้นที่ต่าง ๆ ของแต่ละประเทศจะมีความแตกต่างหลากหลายกันออกไป อาทิ สภาพทางเศรษฐกิจ สภาพทางสังคมหรือแม้แต่สภาพทางการเมืองซึ่งเมื่อแต่ละพื้นที่ของประเทศมีความหลากหลาย ดังกล่าวมาข้างต้นรัฐบาลกลางย่อมสามารถที่จะตอบสนองต่อความต้องการเหล่านั้นได้อย่างเหมาะสมสอดคล้อง ดังนั้นองค์การปกครองท้องถิ่นซึ่งเป็นการจัดการปกครองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เลือกตัวแทนของท้องถิ่นมาเป็นผู้กำหนดนโยบายและแนวทางในการบริหารงานนั้น จึงได้รับการจัดตั้งขึ้นเพื่อให้ทำหน้าที่ในการเป็นตัวแทนผลประโยชน์ของท้องถิ่นกับทั้งจัดทำบริการสาธารณะต่าง ๆ แก่ประชาชน โดยที่มีสมมติฐานสำคัญที่ว่าเมื่อได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เป็นผู้กำหนดทิศทางการบริหารงานเช่นนี้แล้ว กิจกรรมและบริการสาธารณะต่าง ๆ ที่ออกมาย่อมน่าจะมีลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ มากกว่า (ศุภสวัสดิ์ ชัชวาลย์, 2545, น. 5)

การเลือกตั้งยังเป็นเครื่องแสดงออกซึ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบมีผู้แทน ซึ่งเป็นการปกครองที่ได้รับความยินยอมจากประชาชนอีกด้วยว่าเป็นการปกครองที่ได้รับความยินยอมจากประชาชน ก็เนื่องจากประชาชนไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจรัฐโดยตรงแต่ประชาชนซึ่งเป็นผู้ทรงอำนาจแห่งรัฐให้ความยินยอมผู้แทนของตนใช้อำนาจรัฐได้ตามระยะเวลาหรือตามวาระที่กำหนดไว้ล่วงหน้าในรัฐธรรมนูญ โดยเหตุที่การเลือกตั้งในรัฐเสรีประชาธิปไตยเป็นเครื่องแสดงออก

ซึ่งการปกครองแบบมีผู้แทน การเลือกตั้งจึงมีความหมายและความสำคัญอย่างยิ่ง การเลือกตั้งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของพัฒนาการของประชาธิปไตยทางอ้อม การเลือกตั้งในรัฐเสรีประชาธิปไตยจึงต้องตกอยู่ภายใต้หลักการสำคัญ ๆ อันแตกต่างไปจากการเลือกตั้งในรัฐรูปแบบอื่น เช่น จะต้องเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันกันอย่างเสรีระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมือง ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ใช้สิทธิเลือกผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองที่ตนเห็นว่ามีแนวคิดทางการเมืองคล้ายคลึงกับตนหรือมีนโยบายที่สามารถช่วยแก้ปัญหาของตนและของประเทศได้ต้องเปิดโอกาสให้มีการแสดงความเห็น เผยแพร่ข่าวสารข้อมูลเพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถสร้างเจตจำนงทางการเมืองของตนได้ในแง่ของผู้เลือกตั้งรัฐต้องกำหนดให้การใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นการใช้สิทธิอย่างทั่วถึงในประชาชนทุกกลุ่ม ไม่เลือกศาสนา ฐานะ วรรณะ เพศ ภาษา ถิ่นกำเนิด อาชีพ หรือความเชื่อทางการเมือง การใช้สิทธิต้องเป็นไปตามอย่างเสมอภาค ซึ่งหมายความว่าผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งต้องมีคะแนนเสียงเท่ากัน ไม่ใช่กำหนดให้ผู้มีรายได้สูง ผู้เสียภาษีให้รัฐมากหรือผู้มีการศึกษามีคะแนนเสียงมากกว่าบุคคลอื่น รัฐจะต้องประกันให้การเลือกตั้งเป็นไปอย่างเสรี กล่าวคือ ต้องไม่ยอมให้มีการใช้อิทธิพลข่มขู่ บังคับขู่ขู่โดยผิดกฎหมาย นอกจากนี้แล้วการใช้สิทธิเลือกตั้งในรัฐเสรีประชาธิปไตยจะต้องเป็นไปโดยลับ ซึ่งหมายความว่า การตัดสินใจของผู้ลงคะแนนเสียงต้องไม่สามารถถูกตรวจสอบได้โดยบุคคลอื่น หลักการใช้สิทธิเลือกตั้งที่ต้องเป็นไปโดยลับนี้ย่อมมีผลเป็นการสนับสนุนหลักการเลือกตั้งโดยเสรีด้วย (วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2549)

เทศบาล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่มีการกระจายอำนาจการปกครองมากที่สุดตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 เทศบาลแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร โดยมีโครงสร้างการบริหารงานประกอบด้วย ฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สภาเทศบาล และฝ่ายบริหาร คือ นายกเทศมนตรี ฝ่ายนิติบัญญัติสมาชิกสภาเทศบาลมาจากการเลือกตั้ง จำนวนสมาชิกแตกต่างกันขึ้นอยู่กับประเภทของเทศบาล ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ คือพิจารณาออกกฎหมายท้องถิ่น ซึ่งเรียกว่า เทศบัญญัติ รวมทั้งพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการพัฒนาเทศบาล ฝ่ายบริหารมีนายกเทศมนตรีคนหนึ่ง เลือกตั้งโดยราษฎรมีสมาชิกเลือกตั้งในเขตเทศบาลและนายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาลตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายได้ ภารกิจหน้าที่ของนายกเทศมนตรีที่จะต้องรับผิดชอบการบริหารงานตามโครงสร้างของเทศบาล เป็นภารกิจที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนางานของเทศบาล การพัฒนาชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจ ดังนั้นบุคคลที่จะมาทำหน้าที่ปกครองบ้านเมือง รับผิดชอบการบริหารเทศบาลต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสมหลายประการ ทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม อุดมการณ์ ภาวะผู้นำ รวมถึงความรู้ความสามารถเพื่อที่จะได้นำพาเทศบาลให้มีความเจริญก้าวหน้าสอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูประบบราชการและพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และระเบียบหรือข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (อุตร ตันติสุนทร, 2546, น. 11)

ตำบลหนองกุงเป็นหนึ่งในสี่ตำบลของอำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม โดยตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของอำเภอชื่นชม ห่างจากที่ว่าการอำเภอชื่นชม ประมาณ 12 กิโลเมตร (ตามถนนสายบ้านจาน-กระบาก) และอยู่ห่างจากตัวจังหวัดมหาสารคาม ประมาณ 50 กิโลเมตร สถานการณ์การเลือกตั้งท้องถิ่นตั้งแต่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ยึดอำนาจและสืบทอดอำนาจต่อเนื่องมายาวนาน ตั้งแต่ปี 2557 ถึงปัจจุบันทำให้ไม่มีการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นร่วม 7 ปี ประกาศและคำสั่ง คสช. ให้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ต่อ (ชั่วคราว) (สยามรัฐ, 2563) นายกเทศมนตรีจึงมาจากการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ต่อจนกว่าจะมีการเลือกตั้งใหม่ จากข้อมูลเชิงลึกตำบลหนองกุงเป็นพื้นที่ที่มีการแข่งขันของผู้สมัครสูงและมีการใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการแย่งชิงตำแหน่ง เช่น การให้ผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ ประกอบกับมีข่าวการจัดการเลือกตั้งท้องถิ่นครั้งใหม่ทำให้ผู้ที่อาสามาเป็นตัวแทนต้องมีการปรับกลยุทธ์การหาเสียง และได้ลงพื้นที่อย่างต่อเนื่องตามสถานที่และงานพิธีต่าง ๆ ในพื้นที่ตำบลหนองกุง ซึ่งสอดคล้องกับจากการวิจัยของ สันติ รอดไพฑูรย์ (2549, น. 91-92) พบว่า นักการเมืองท้องถิ่นในระดับเทศบาลกว่าจะสามารถเข้าสู่ระบบการเมืองได้นั้น จะต้องมิเหตุผลจูงใจในการรักษาประโยชน์ของท้องถิ่นและการพัฒนาท้องถิ่น อย่างไรก็ตามความคิดเห็นของบุคคลส่วนหนึ่ง ตั้งข้อรังเกียจนักการเมืองแม้จะเป็นอาชีพที่สำคัญก็ตาม รวมทั้งยังมองเห็นว่าการทำงานให้แก่ท้องถิ่นมักคำนึงถึงผลประโยชน์ของตนเอง หรือพวกพ้องมากกว่าผลประโยชน์ของท้องถิ่น เพราะขาดความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง แต่อย่างไรก็ตามคุณสมบัติส่วนตัวของผู้รับสมัครเลือกตั้งในด้านการศึกษา ความสามารถ ภาวะผู้นำ ประสบการณ์ เป็นหนึ่งในหลาย ๆ ปัจจัยที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งนำมาประกอบการพิจารณา นอกจากนี้ยังรวมถึงความใกล้ชิดคุ้นเคย พวกพ้อง ภูมิหลัง อุปนิสัยของผู้สมัครเลือกตั้ง และสิ่งที่มาควบคู่กับผู้รับสมัครคือหวัคะแนน ซึ่งมีอยู่มากมายหลายรูปแบบ ทั้งภายนอกและภายในท้องถิ่นนั้น ๆ โดยประชาชนจะดูว่าบุคคลเหล่านี้มีพฤติกรรมที่หน้าเชื่อถือมากน้อยเพียงใดและการเป็นบุคคลที่เอื้อประโยชน์หรือการให้ผลประโยชน์ตอบแทน กล่าวคือ การให้สัญญาว่าจะให้ ตลอดจนการซื้อเสียงรวมไปถึงนโยบายในการทำงานของแต่ละบุคคลและเป็นปัจจัยที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ความสนใจนำมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจ (จรรยา สีหไกร, 2547, น. 3-4) ดังนั้น ผู้วิจัย จึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ข้อเสนอที่ได้ทำการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งนำไปประชาสัมพันธ์ พัฒนาการจัดการเลือกตั้งเพื่อให้เกิดความโปร่งใส ยุติธรรม รวมทั้งประชาชนและผู้สนใจใช้ในการศึกษาเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกบุคคลในการบริหารพัฒนาท้องถิ่นและเพื่อให้เกิดการไปใช้สิทธิอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม

1.3 สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ นโยบายของผู้สมัคร, ความรู้ความสามารถของผู้สมัคร, ชื่อเสียงภาพลักษณ์ของผู้สมัคร, การรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร, ภูมิหลังของผู้สมัคร, หัวคะแนนของผู้สมัคร, ฐานะของผู้สมัคร, การจูงใจให้สิ่งตอบแทนและความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตพื้นที่ของการวิจัย

พื้นที่ของการวิจัย คือ เทศบาลตำบลหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา เนื้อหาในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย

1.4.1.1 ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม

- 1) นโยบายของผู้สมัคร
- 2) ความรู้ความสามารถของผู้สมัคร
- 3) ชื่อเสียงภาพลักษณ์ของผู้สมัคร
- 4) การรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร
- 5) ภูมิหลังของผู้สมัคร
- 6) หัวคะแนนของผู้สมัคร
- 7) การจูงใจให้สิ่งตอบแทน
- 8) ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร

1.4.1.2 ตัวแปรตาม คือ การตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเมืองหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม

1.4.3 ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.3.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 3,458 คน

1.4.3.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเทศบาลตำบลหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 359 คน โดยการใช้สูตรหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ (Yamane, 1973, p. 727)

1.4.4 ขอบเขตระยะเวลา

ระยะเวลาในการวิจัยครั้งนี้ อยู่ระหว่างเดือนกันยายน-พฤศจิกายน พ.ศ. 2564

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

การเลือกตั้ง หมายถึง กระบวนการทางการเมืองอย่างหนึ่ง ซึ่งหมายถึง กิจกรรมทางการเมืองที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยด้วยการไปออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตนเพื่อทำหน้าที่ในรัฐบาลเป็นผู้สนองความต้องการของประชาชน และการตัดสินใจ ในนโยบายสาธารณะที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน

การตัดสินใจ หมายถึง ความคิดและการกระทำต่างๆ ของมนุษย์ที่นำไปสู่การตกลงใจที่จะเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งจากทางเลือกที่มีอยู่หลายทาง

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรี หมายถึง ปัจจัยหรือเงื่อนไขคุณลักษณะของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกของผู้ใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ได้แก่

1. นโยบายผู้สมัคร หมายถึง แนวทางที่ผู้สมัครกำหนดไว้ในการทำงานในด้านต่าง ๆ และจะนำไปปฏิบัติเมื่อได้รับเลือกตั้งเข้ามาดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี เช่น การสร้างงาน สร้างรายได้ การพัฒนาการศึกษา การพัฒนาสาธารณสุข การพัฒนาสาธารณูปโภค บริโภค และการบำรุงศาสนา เป็นต้น
2. ความรู้ความสามารถของผู้สมัคร หมายถึง ความรู้และประสบการณ์ของผู้รับสมัครเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นระดับการศึกษาสูง ความรู้ด้านการบริหารองค์การ ความรู้ด้านการปกครอง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ บทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรี
3. ชื่อเสียงภาพลักษณ์ของผู้สมัคร หมายถึง การเป็นบุคคลที่เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ได้รับการเคารพไว้วางใจ มีการยอมรับจากประชาชนส่วนใหญ่ มีการกล่าวถึงในด้านดีเป็นที่พึงของประชาชนในยามเดือดร้อนได้
4. การรณรงค์หาเสียง หมายถึง รูปแบบและวิธีการที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งนำมาใช้ในการหาเสียง เพื่อให้ได้ชัยชนะในการเลือกตั้ง วิธีที่นำมาใช้เพื่อการหาเสียงได้แก่การจัดเวทีปราศรัย ป้ายหาเสียง ผู้สมัครแจกแผ่นพับ ใบปลิว รถรณรงค์หาเสียง ออกไปพบปะ พูดคุย เยี่ยมบ้าน เป็นต้น
5. ภูมิหลังผู้สมัคร หมายถึง เรื่องราวว่าด้วยความเป็นไปของชาติกำเนิด ประวัติครอบครัว ประวัติการทำงาน ประวัติการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม จนถึงปัจจุบันของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม
6. หัวคะแนน หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่น่าเชื่อถือภายในชุมชน เป็นที่เคารพ ในชุมชนมีความน่าเชื่อถือ เป็นที่พึ่งของชุมชน มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ความสามารถ ทั้งยังเป็นบุคคลที่สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี
7. การจูงใจให้สิ่งตอบแทน หมายถึง ความพยายามในวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับเลือกตั้ง ซึ่งมีการวางแผนเพื่อที่มีอิทธิพลเหนือจิตใจของประชาชนโดยการแจกเงิน สัญญาว่าจะรับเข้าทำงานรวมถึงการเลื่อนตำแหน่ง และมีการจัดเลี้ยงฟรี

8. ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร หมายถึง การที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งรู้จักคุ้นเคย รวมถึงการสนิทสนมในฐานะเป็นเครือญาติ เป็นเพื่อนกัน เคยอยู่สถาบันการศึกษาเดียวกัน เคยทำอาชีพร่วมกัน หรือเคยพึ่งพาอาศัยกันจึงไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัคร ในที่นี้หมายถึงความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีหนองกุง อำเภอนันทมัจฉา จังหวัดมหาสารคาม

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อเสนอกฎที่ได้ทำการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งนำไปประชาสัมพันธ์ พัฒนาการจัดการเลือกตั้งเพื่อให้เกิดความโปร่งใส ยุติธรรม รวมทั้งประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการศึกษาเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกบุคคลในการบริหารพัฒนาท้องถิ่นและเพื่อให้เกิดการไปใช้สิทธิอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรมทำให้มีข้อเสนอกฎที่ใช้ในการเตรียมความพร้อมและพัฒนาตนเองของผู้ที่จะเสนอตัวเข้าสมัครเป็นตัวแทนของประชาชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองสูง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัย ได้ทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากรอบแนวคิดในการวิจัย และได้ลำดับหัวข้อเกี่ยวกับการทำวิจัย ไว้ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
2. แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ
4. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง
6. บริบททั่วไป
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

2.1.1 การเลือกตั้งในรัฐเสรีประชาธิปไตย

นับตั้งแต่เมื่อมนุษย์มาอยู่รวมกันเป็นสังคมซึ่งมีการจัดการปกครองเป็นระบบระเบียบมนุษย์ได้พยายามสรรหาวิธีการต่าง ๆ ในอันที่จะให้ได้มาซึ่งตัวผู้ปกครอง เราพบรูปแบบและวิธีการสรรหาตัวผู้ปกครองหลายรูปแบบในประวัติศาสตร์ เช่น การกำหนดตัวผู้ปกครองโดยการสืบราชสันตติวงศ์ หรือการใช้กระบวนการจับฉลากคัดเลือกตัวผู้ปกครอง เป็นต้น

การเลือกตั้งเป็นกระบวนการสรรหาตัวผู้ปกครองกระบวนการหนึ่งในรัฐเสรีประชาธิปไตย การเลือกตั้งถือเป็นกระบวนการแต่งตั้งผู้ซึ่งจะไปดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน ซึ่งถือว่าเป็นองค์กรผู้แต่งตั้งแสดงเจตนาออกเสียงลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง คณะเสียงดังกล่าวจะได้รับการนับและนำมาคำนวณเพื่อให้ได้ผลว่าบุคคลใดจะเป็นผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง การเลือกตั้งเป็นวิธีการหนึ่งในหลายวิธีการในการที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจทางการเมืองเคียงคู่ไปกับวิธีการอื่น ๆ เช่น การให้ประชาชนมาออกเสียงแสดงประชามติในการตัดสินใจทางการเมืองที่สำคัญ เป็นต้น

ในรัฐเสรีประชาธิปไตย การเลือกตั้งนับว่าเป็นเงื่อนไขขั้นพื้นฐานอันมิอาจขาดเสียได้ ประชาธิปไตยกับการเลือกตั้งมีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างแน่นแฟ้น การเลือกตั้งมีผลทำให้อำนาจรัฐมีความชอบธรรม อย่างไรก็ตามการเลือกตั้งในรัฐเสรีประชาธิปไตยจะประสบความสำเร็จได้ก็แต่โดยพื้นฐานความเชื่อมั่นของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งจะต้องยอมรับหลักเสียงข้างมากซึ่งเป็นหลักการเบื้องต้นที่ใช้ในการตัดสินใจเรื่องราวต่าง ๆ ในสังคมการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นเสียงข้างน้อยจะต้องยอมรับการตัดสินใจโดยเสียงข้างมากนั้น ในขณะเดียวกันเพื่อไม่ให้เกิดการเลือกตั้งนำไปสู่

ความเป็นเผด็จการเสียงข้างมาก จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจทางการเมือง จะถูกตัดออกไปจากกระบวนการดังกล่าวไม่ได้

นอกจากการเลือกตั้งจะเป็นเครื่องแสดงออกซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างหลักเสียงข้างมาก กับหลักการคุ้มครองเสียงข้างน้อยแล้ว การเลือกตั้งยังเป็นเครื่องแสดงออกซึ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบมีผู้แทนซึ่งเป็นการปกครองที่ได้รับความยินยอมจากประชาชนอีกด้วยที่ว่าเป็น การปกครองที่ได้รับความยินยอมจากประชาชน ก็เนื่องจากประชาชนไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจอธิปไตยโดยตรง แต่ประชาชนซึ่งเป็นผู้ทรงอำนาจแห่งรัฐให้ความยินยอมผู้แทนของตนใช้อำนาจอธิปไตยได้ตามระยะเวลาหรือตามวาระที่กำหนดไว้ล่วงหน้าในรัฐธรรมนูญ

โดยเหตุที่การเลือกตั้งในรัฐเสรีประชาธิปไตยเป็นเครื่องแสดงออกซึ่งการปกครองแบบมีผู้แทน การเลือกตั้งจึงมีความหมายและความสำคัญอย่างยิ่ง การเลือกตั้งในรัฐเสรีประชาธิปไตยจึงต้องตกอยู่ภายใต้หลักการสำคัญ ๆ อันแตกต่างไปจากการเลือกตั้งในรัฐรูปแบบอื่น เช่น จะต้องเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันกันอย่างเสรีระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมือง ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ใช้สิทธิ “เลือก” ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองที่ตนเห็นว่ามีแนวคิดทางการเมืองคล้ายคลึงกับตนหรือมีนโยบายที่สามารถช่วยแก้ปัญหาของตนและของประเทศได้ต้องเปิดโอกาสให้มีการแสดงความเห็น เผยแพร่ข่าวสารข้อมูลเพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถสร้างเจตจำนงทางการเมืองของตนได้ในแง่ของผู้เลือกตั้งรัฐต้องกำหนดให้การใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นการใช้สิทธิอย่างทั่วถึงในประชาชนทุกกลุ่ม ไม่เลือกศาสนา ฐานะันดร เพศ ภาษา ถิ่นกำเนิด อาชีพ หรือความเชื่อทางการเมือง การใช้สิทธิต้องเป็นไปตามอย่างเสมอภาค ซึ่งหมายความว่า ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งต้องมีคะแนนเสียงเท่ากัน ไม่ใช่กำหนดให้ผู้มีรายได้สูง ผู้เสียภาษีให้รัฐมากหรือผู้มีการศึกษามีคะแนนเสียงมากกว่าบุคคลอื่น รัฐจะต้องประกันให้การใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นไปอย่างเสรี กล่าวคือ ต้องไม่ยอมให้มีการใช้อิทธิพลข่มขู่ บังคับขู่เข็ญโดยผิดกฎหมาย นอกจากนี้แล้วการใช้สิทธิเลือกตั้งในรัฐเสรีประชาธิปไตยจะต้องเป็นไปโดยลับ ซึ่งหมายความว่า การตัดสินใจของผู้ลงคะแนนเสียงต้องไม่สามารถถูกตรวจสอบได้โดยบุคคลอื่น หลักการใช้สิทธิเลือกตั้งที่ต้องเป็นไปโดยลับนี้ย่อมมีผลเป็นการสนับสนุนหลักการการใช้สิทธิเลือกตั้งโดยเสรีด้วย

แม้ว่า หลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้งในรัฐเสรีประชาธิปไตยจะคล้ายคลึงกันก็ตาม แต่กระบวนการและวิธีการในการเลือกตั้งกลับแตกต่างและหลากหลายอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งเป็นกฎหมายเทคนิค แต่ละประเทศจะกำหนดเทคนิคดังกล่าวแตกต่างกันออกไปจะอย่างไรก็ตาม “เทคนิค” เป็นเพียงเครื่องมือที่ช่วยให้เราบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการเท่านั้น ดังนั้นก่อนที่เราจะพิจารณาระบบการเลือกตั้งต่าง ๆ ซึ่งเป็นเทคนิคในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งเราควรที่จะพิจารณาในขั้นต้นเสียก่อนว่า การเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยมีวัตถุประสงค์หรือภารกิจอะไร (วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2549)

2.1.2 วัตถุประสงค์ของการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย มีขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น เพื่อให้มีการแข่งขันกัน ในทางนโยบายระหว่างกลุ่มหรือพรรคการเมืองต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งผู้แทนทางการเมืองที่ดี เพื่อให้มีการโอนความเชื่อถือไว้วางใจของประชาชนไปยังบุคคลผู้ได้รับเลือกตั้งและพรรคการเมืองต่าง ๆ ฯลฯ อย่างไรก็ตาม เราอาจสรุปหรือจัดกลุ่มวัตถุประสงค์ของการเลือกตั้งเพื่อให้เป็นระบบและให้สะดวกแก่การวิเคราะห์ในเบื้องต้น ออกเป็น 4 กลุ่มด้วยกันคือ

2.1.2.1 วัตถุประสงค์เพื่อให้ได้มาซึ่งผู้แทนของประชาชน สังคมการเมืองในสมัยใหม่ ซึ่งประกอบด้วย สมาชิกจำนวนมากและมีลักษณะเป็นสังคมพหุลักษณะ (คือ สังคมซึ่งมีความหลากหลาย ในแง่ของกลุ่มผลประโยชน์, ความต้องการ, ความเชื่อ, แนวคิด ฯลฯ) ไม่อาจขาดซึ่งผู้ที่ทำหน้าที่แทนตนได้ ดังนั้นกลุ่มของสังคมทุกกลุ่มต้องสามารถที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองได้เพื่อที่ตนจะได้มีผู้แทน อย่างไรก็ตาม ระบบประชาธิปไตยแบบมีผู้แทนนี้เรียกร้องการตัดสินใจโดยอาศัยเสียงข้างมาก

2.1.2.2 วัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการหล่อหลอมเจตจำนงและความคิดเห็นทางการเมืองของประชาชน การเลือกตั้ง คือ การลงคะแนนเสียงของผู้มีสิทธิเลือกตั้งแต่ละคนซึ่งมีเจตจำนง มีความเห็นทางการเมืองแตกต่างกันไป การเลือกตั้งจะมีผลช่วยในการหล่อหลอมความเป็นพหุลักษณะของสังคม ไม่ให้แตกต่างกันมากนักและจะมีส่วนในการสร้างเจตจำนงร่วมทางการเมืองขึ้น การเลือกตั้งจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์นี้ได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับว่าประชาชนมาร่วมออกเสียงใช้สิทธิเลือกตั้งมากน้อยเท่าใด และยอมรับผลการเลือกตั้งหรือไม่สำหรับการสร้างเจตจำนงร่วมทางการเมืองภายหลังการเลือกตั้งจะเป็นไปได้ดีเพียงใดจะได้รัฐบาลที่มั่นคงหรือไม่คงขึ้นอยู่กับระบบการเลือกตั้งที่จะกล่าวต่อไปด้วย

2.1.2.3 วัตถุประสงค์เพื่อสร้างความชอบธรรมให้แก่ผู้ปกครอง ในรัฐเสรีประชาธิปไตย ถือว่าอำนาจรัฐมีที่มาจากประชาชน ประชาชนแสดงออกซึ่งอำนาจดังกล่าวโดยการเลือกตั้ง การเลือกตั้งจะสามารถสร้างความชอบธรรมให้แก่รัฐหรือผู้ปกครองได้ก็ต่อเมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขพื้นฐานในการเลือกตั้ง กล่าวคือ ประชาชนต้องมีโอกาส “เลือกสรร” ผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งแข่งขันกันอย่างเสรีโดยแท้จริง ในรัฐที่ปกครองในระบบเผด็จการหรือในระบบที่มีพรรคการเมืองพรรคเดียว แม้ว่าจะมีการเลือกตั้ง แต่ผู้สมัครรับเลือกตั้งถูกกำหนดโดยพรรคการเมืองที่คุมอำนาจรัฐเท่านั้น ในทางพฤตินัยประชาชนถูก “บังคับ” ให้ไปเลือกตั้ง การเลือกตั้งในลักษณะเช่นนี้ย่อมจะถือว่าการเลือกตั้งเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์แห่งความชอบธรรมของผู้ปกครองไม่ได้

2.1.2.4 วัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการใช้อำนาจรัฐ การควบคุมการใช้อำนาจรัฐในระบอบประชาธิปไตยแบบมีผู้แทนจะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อประชาชนมีโอกาสไปใช้สิทธิเลือกตั้งภายในระยะเวลาอันสมควรที่กำหนดไว้ล่วงหน้า เช่น ภายใน 4 ปี หรือ 5 ปี ในกรณีนี้การเลือกตั้งย่อมเป็นเทคนิคประการหนึ่งในการควบคุมการใช้อำนาจรัฐ เนื่องจากประชาชนได้รับโอกาสในการลงคะแนนเสียงเพื่อเปลี่ยนแปลงตัวผู้แทน ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลที่บริหารประเทศถึงแม้ว่าคะแนนเสียงของผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพียงคะแนนเดียวอาจไม่มีผลต่อการควบคุมการใช้อำนาจรัฐโดยตรง แต่คะแนนเสียงของผู้ไปใช้สิทธิรวมกันย่อมเป็นปัจจัยชี้ขาดในการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้

2.1.3 ระบบการเลือกตั้ง

วัตถุประสงค์ดังกล่าว 4 ประการ จะสามารถบรรลุได้ ก็แต่โดยการที่รัฐกำหนดระบบการเลือกตั้ง และกระบวนการในการเลือกตั้งให้เหมาะสม หากพิจารณากระบวนการ ขั้นตอน และระบบการเลือกตั้งที่ใช้ในประเทศต่าง ๆ ในรายละเอียดแล้ว เราอาจแยกกระบวนการเลือกตั้งออกได้นับเป็นสิบหรือร้อยระบบ แต่หากพิจารณาถึงพื้นฐานแนวความคิดร่วมกันของระบบการเลือกตั้งที่ใช้บังคับอยู่จริง เราอาจแยกกระบวนการเลือกตั้งออกได้เป็น 2 ระบบใหญ่ ๆ คือ การเลือกตั้งระบบเสียงข้างมาก และการเลือกตั้งระบบสัดส่วน

2.1.3.1 การเลือกตั้งระบบเสียงข้างมาก

โดยหลักการแล้ว รัฐใดใช้ระบบการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมาก รัฐนั้นจะมีการแบ่งเขตการเลือกตั้งออกเป็นหลายเขตโดยแต่ละเขตการเลือกตั้งมีขนาดใกล้เคียงกัน ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้ง ได้แก่ ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้คะแนนสูงสุดในเขตการเลือกตั้งที่ตนลงสมัคร ในกรณีทีในเขตการเลือกตั้งนั้นมีผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งหลายคน ผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้งอาจได้คะแนนเสียงไม่ถึงครึ่งหนึ่งของคะแนนเสียงทั้งหมดของผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง เช่น ได้คะแนนเพียงร้อยละสามสิบห้าของจำนวนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นต้น การเลือกตั้งในระบบนี้ที่เรียกกันว่าการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมากสัมพัทธ์ มีผลในการสร้างระบบสองพรรคการเมืองขึ้นมา ตัวอย่างของประเทศที่ใช้การเลือกตั้งในระบบนี้ ได้แก่ สหราชอาณาจักร ซึ่งมีพรรคการเมืองใหญ่ 2 พรรค คือพรรคแรงงาน (Labour) และพรรคอนุรักษนิยม (Conservative)

นอกจากการเลือกตั้งระบบเสียงข้างมากสัมพัทธ์แล้ว ยังมีการเลือกตั้งอีกแบบหนึ่ง ซึ่งถือว่าอยู่ในประเภทของการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมากเช่นกัน ซึ่งได้แก่ การเลือกตั้งระบบเสียงข้างมากเด็ดขาดในการเลือกตั้งระบบนี้รัฐอาจใช้เทคนิคการเลือกตั้งได้ 2 วิธีด้วยกัน วิธีแรก รัฐแบ่งเขตการเลือกตั้งออกเป็นหลายเขตขนาดใกล้เคียงกัน แต่ละเขตมีผู้แทนได้หนึ่งคน ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีคะแนนเสียงคนละ 2 คะแนน คะแนนเสียงที่หนึ่งเป็นคะแนนเสียงแท้ ส่วนคะแนนเสียงที่สองเป็นคะแนนเสียงสำรอง ซึ่งจะนำมาใช้คำนวณในกรณีที่นับคะแนนเสียงที่หนึ่งแล้ว ยังไม่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใด ได้คะแนนเสียงข้างมากเด็ดขาด คือ เกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง เราเรียกวิธีการนี้ว่า “Alternative Vote System” วิธีที่สอง รัฐอาจกำหนดให้มีการเลือกตั้งรอบที่สองในกรณีที่ไม่มีปรากฏว่ามีผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดได้คะแนนเสียงข้างมากเด็ดขาดในการเลือกตั้งรอบแรก การเลือกตั้งในรอบที่สองนี้ รัฐจะกำหนดให้เฉพาะผู้ที่ได้คะแนนสูงสุด 2 ลำดับแรกในการเลือกตั้งรอบแรกเป็นผู้มีสิทธิในการลงสมัครรับเลือกตั้งรอบที่สอง โดยเหตุดังกล่าวการเลือกตั้งในรอบที่สองจะนำไปสู่การแบ่งกลุ่มและการต่อสู้ทางการเมืองเฉพาะผู้สมัครรับเลือกตั้ง 2 คนเท่านั้น ในกรณีนี้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้คะแนนเสียงไม่มากพอที่จะแข่งขันได้ในรอบที่สองอาจจะหันไปสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งในรอบที่สองคนใดคนหนึ่งและเป็นปัจจัยสำคัญในการชี้ขาดชัยชนะของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้นได้ นอกจากนี้ ที่กล่าวมานี้ รัฐอาจจะกำหนดให้การเลือกตั้งรอบที่สองเป็นการแข่งขันระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่า 2 คนก็ได้ เช่น กำหนดว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดที่ได้คะแนนเสียงในรอบแรกเกินกว่าร้อยละสิบห้าของจำนวนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง ย่อมมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งรอบที่สองได้ในกรณีนี้ การเลือกตั้งในรอบที่สอง ย่อมใช้ระบบเสียงข้างมากสัมพัทธ์ ผู้ที่ได้คะแนนมากที่สุดในการเลือกตั้งรอบที่สองถือว่าเป็นผู้ชนะการเลือกตั้ง การเลือกตั้ง ในระบบเสียงข้างมากเด็ดขาดได้รับการปฏิบัติโดยมีรายละเอียดเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่กล่าวมานี้ ในสาธารณรัฐฝรั่งเศส

การเลือกตั้งในระบบเสียงข้างมาก มีผลเป็นการสร้างความเป็นตัวแทนหรือผู้แทนของท้องถิ่นยิ่งกว่าความเป็นผู้แทนในระดับประเทศในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งย่อมมุ่งหาเสียงกับคนในพื้นที่ที่ตนลงสมัครเป็นสำคัญ โดยเหตุดังกล่าวผู้สมัครรับเลือกตั้งในระบบนี้จะมุ่งพิจารณาผลประโยชน์ในระดับท้องถิ่นเป็นหลักยิ่งกว่าผลประโยชน์ในระดับประเทศ ผู้ได้รับเลือกตั้งย่อมผูกพันกับคนในพื้นที่ยิ่งกว่าผูกพันกับพรรคการเมืองที่ส่งตนลงสมัครรับเลือกตั้งในระบบนี้พรรคการเมืองที่เกิดขึ้นใหม่ ซึ่งไม่มีผู้ที่เคยเป็นผู้แทนราษฎรอยู่ในสังกัดมีโอกาสไม่มากนักในการที่จะชนะการเลือกตั้ง นอกจากนี้หากพิจารณาในแง่ของน้ำหนักคะแนนเสียงที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเสียงให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งในที่สุดพ่ายแพ้การเลือกตั้งนั้น จะพบว่าคะแนนเสียงดังกล่าวเป็นคะแนนเสียงที่ไม่ได้ถูกนำมาพิจารณาแม้แต่น้อย เราอาจกล่าวได้ว่าในการเลือกตั้งระบบเสียงข้างมากเฉพาะคะแนนเสียงที่ลงให้แก่ผู้ชนะการเลือกตั้งเท่านั้นถือว่าเป็นคะแนนเสียงแทนคะแนนอื่น ๆ ในเขตการเลือกตั้งนั้นทั้งหมด อย่างไรก็ตามการเลือกตั้งในระบบเสียงข้างมากมีผลทำให้วัตถุประสงค์ในการหล่อหลอมเจตจำนงและความเห็นทางการเมืองของประชาชนในเขตเลือกตั้งนั้นสำเร็จลงดียิ่งกว่าการเลือกตั้งในระบบสัดส่วนที่จะกล่าวถึง ต่อไป

2.1.3.2 การเลือกตั้งระบบสัดส่วน

โดยหลักการแล้วในการเลือกตั้งระบบสัดส่วน พรรคการเมืองต้องทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเรียงตามลำดับเสนอแก่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนพิจารณาลงคะแนนเสียงเลือกพรรคการเมืองนั้น เมื่อมีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแล้วจะมีการคำนวณจำนวนที่นั่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองแต่ละพรรคจะได้รับ ทั้งนี้ตามสัดส่วนของคะแนนเสียงที่ประชาชนออกเสียงลงคะแนนให้แก่พรรคการเมืองนั้น ๆ โดยกระบวนการนี้สภาผู้แทนราษฎรจึงเป็นเสมือน “กระบอก” สะท้อนภาพของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ในสังคม ในการจัดการเลือกตั้งระบบสัดส่วนนี้รัฐอาจกำหนดให้พรรคการเมืองทำบัญชีรายชื่อเพียงบัญชีเดียว ทั้งนี้โดยใช้ประเทศเป็นเขตเลือกตั้งหรืออาจกำหนดให้มีเขตการเลือกตั้งหลายเขตและให้พรรคการเมืองทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งตามจำนวนเขตเลือกตั้งที่กำหนดก็ได้

การเลือกตั้งในระบบสัดส่วนนี้ อาจมีผลนำไปสู่การมีพรรคการเมืองหลายพรรคในสภา และอาจส่งผลกระทบต่อการจัดตั้งรัฐบาลหรือเสถียรภาพของรัฐบาลได้ แม้กระนั้นก็ตามก็ยังมีผู้เห็นว่าการเลือกตั้งในระบบสัดส่วนนี้ถือเป็นการเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตยโดยแท้จริง เพราะนอกจากคะแนนเสียงทุกคะแนนที่ผู้มาใช้สิทธิเลือกออกเสียงให้แก่พรรคการเมืองจะได้รับการนำมาคำนวณแล้ว สภาผู้แทนราษฎรยังสะท้อนภาพความคิดเห็นทางการเมืองของประชาชนที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างตรงต่อความจริงที่สุดอีกด้วย อย่างไรก็ตามหากพิจารณาในแง่วัตถุประสงค์ของการเลือกตั้งแล้วการเลือกตั้งในระบบสัดส่วนจะยังไม่มียผลต่อการหล่อหลอมเจตจำนงและความเห็นทางการเมืองของประชาชนแต่จะสร้างความหลากหลายทางความคิดของเจตจำนงทางการเมือง อันเนื่องมาจากการที่จะมีพรรคการเมืองหลายพรรคได้รับการเลือกตั้ง การหล่อหลอมเจตจำนงทางการเมืองจะปรากฏเป็นจริงได้ก็ต่อเมื่อมีการรวมกลุ่มพรรคการเมืองที่มีแนวนโยบายคล้ายกันในสภาผู้แทนราษฎรเพื่อเป็นฝ่ายค้านหรือเพื่อจัดตั้งรัฐบาล

หากการเลือกตั้งในระบบเสียงข้างมากเป็นการเลือกตั้งที่มีผลให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องผูกพันตนอยู่กับประชาชนในเขตเลือกตั้งของตนยิ่งกว่าพรรคการเมืองแล้ว การเลือกตั้งในระบบสัดส่วนจะมีผลต่อเรื่องดังกล่าวในทางตรงกันข้าม คือ การเลือกตั้งในระบบสัดส่วนนี้จะทำให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็ง เนื่องจากนี้ผู้แทนราษฎรจะคำนึงถึงผลประโยชน์ในระดับประเทศยิ่งกว่าผลประโยชน์ท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ปรากฏการณ์ที่พรรคการเมืองมีความเข้มแข็งมากนั้น อาจส่งผลกระทบต่อระบบการเมืองได้อย่างน้อย 2 ประการ ประการแรกเนื่องจากการเลือกตั้งแบบสัดส่วนจะทำให้พรรคการเมืองเล็กมีโอกาสเข้าสู่สภาได้มาก หากพรรคการเมืองเล็กซึ่งมีความเข้มแข็งโดยระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วนเป็นพรรคการเมืองของกลุ่มหัวรุนแรง (ในทางศาสนา, เศรษฐกิจ ฯลฯ) เน้นการเปลี่ยนแปลงแบบถอนรากถอนโคน พรรคการเมืองดังกล่าวอาจส่งอิทธิพลในทางที่ไม่ดีนักต่อการบัญญัติกฎหมายหรือการตัดสินใจแก้ปัญหาของรัฐบาลได้ ประการที่สอง การที่พรรคการเมือง มีความเข้มแข็งมากเกินไปอาจไม่เป็นผลดี ถ้าหากการจัดตั้ง การดำเนินงานของพรรคตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของนักธุรกิจการเมือง ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจกำหนดรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง ทำให้ผู้มีความรู้ความสามารถที่ไม่มีความสัมพันธ์กับผู้มีอำนาจในพรรคการเมืองไม่อาจเข้ามาเป็นผู้แทนของประชาชนได้ แม้จะมีข้อเสียดังกล่าวมานี้ แต่ข้อเสียที่กล่าวอาจแก้ไขได้โดยเทคนิคของกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งนั่นเอง เช่น กำหนดคะแนนรวมขั้นต่ำที่พรรคการเมืองจะต้องได้รับเอาไว้ เพื่อไม่ให้พรรคการเมืองเล็ก ๆ เข้าสู่สภามากเกินไป หรือกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานของพรรคการเมืองให้โปร่งใสเป็นประชาธิปไตยเพื่อไม่ให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งกุมอำนาจในพรรคการเมืองแต่เพียงผู้เดียว เป็นต้น

สรุปได้ว่า การเลือกตั้ง หมายถึง กระบวนการทางการเมืองอย่างหนึ่งซึ่งหมายถึงกิจกรรมทางการเมืองที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยด้วยการไปออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตนเพื่อทำหน้าที่ในรัฐบาลเป็นผู้สนองความต้องการของประชาชนและการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน

2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ

2.2.1 ความหมายของการตัดสินใจ

คำว่า การตัดสินใจ (Decision) นั้น มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

ภูมิจิตร ศรีวงศ์ราช (2541, น. 9) การตัดสินใจ คือ การพิจารณาไตร่ตรอง จริ่งใจตัดสินใจหรือตกลงใจของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในการเลือกปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งที่เล็งเห็นว่าดีที่สุด เหมาะสมที่สุด หรือได้ประโยชน์มากที่สุด จากบรรดาทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่หลายทางเลือกเพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางปฏิบัติอันจะนำไปสู่เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างสัมฤทธิ์ผล

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2541, น. 80) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจว่า เป็นวิธีการที่บุคคลควรประพฤติเพื่อให้ได้ผลสูงสุด ซึ่งได้สรุปรูปแบบการตัดสินใจที่เหมาะสมไว้ 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. ค้นหาความต้องการในการตัดสินใจ
2. สร้างเกณฑ์ในการตัดสินใจ
3. แบ่งน้ำหนักในแต่ละเกณฑ์
4. พัฒนาทางเลือก

5. ประเมินผลทางเลือก
6. เลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

ดิน ปรัชญาพฤทธิ (2542, น. 106) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจไว้เป็นการเลือกดำเนินการหรือไม่ดำเนินการที่เห็นว่าดีที่สุดหรือเลวที่สุดจากทางเลือกหลาย ๆ ทางโดยมีขั้นตอนการตัดสินใจ ดังนี้

1. การทำความเข้าใจในปัญหาและข้อเท็จจริงต่าง ๆ
2. การรวบรวมข่าวสารและข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ
3. การวิเคราะห์ข่าวสารและข้อมูลแล้วนำมาพิจารณา
4. การเลือกปฏิบัติที่ดีที่สุดเพียงทางปฏิบัติเดียว
5. การดำเนินการให้เป็นไปตามผลของการตัดสินใจ
6. การติดตามและประเมินผลของการดำเนินการ

คุณค่าหรือค่านิยม (Values) เป็นกระบวนการตัดสินใจที่เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยไม่ว่าผู้ตัดสินใจตั้งใจให้มีหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้เพราะการพิจารณาทางเลือกและการตัดสินใจดังกล่าวระบุถึงเหตุผลที่ค่านิยมมีผลต่อการตัดสินใจดังนี้ ค่านิยมที่ช่วยในการเลือกและลำดับความสำคัญของทางเลือกเพื่อสนองความต้องการของผู้ตัดสินใจ ค่านิยมมีความหลากหลายแตกต่างกันในระหว่างบุคคลทำให้แต่ละบุคคลตัดสินใจ เลือกทางเลือกต่างกันไปด้วย ค่านิยมเป็นสิ่งตกทอดจากบรรพบุรุษไปสู่ลูกหลานโดยผ่านกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมหรือกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม (Socialization) ค่านิยมเปลี่ยนแปลงได้โดยเปลี่ยนแปลงไปตามบุคคล ตามประสบการณ์ตามเวลาและสถานที่ ค่านิยมจะกำหนดเงื่อนไขขอบเขตและหน้าที่ ซึ่งเป็นไปตามความรับผิดชอบของแต่ละตำแหน่ง ค่านิยมวัดมาตรฐานตนเอง กล่าวคือ ผู้คนมักจะใช้ค่านิยมของตนเป็นมาตรฐานวัดเพื่อตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ (วิชัย โสสุวรรณจินดา, 2535, น. 185)

สรุปได้ว่า การตัดสินใจ หมายถึง ความคิดและการกระทำต่างๆ ของมนุษย์ที่นำไปสู่การตกลงใจที่จะเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งจากทางเลือกที่มีอยู่หลายทาง

2.2.2 กระบวนการตัดสินใจ

การตัดสินใจเป็นกระบวนการเลือกและได้จัดขั้นตอนการตัดสินใจ ไว้ดังนี้

2.2.2.1 การแยกแยะตัวปัญหา (Problem Identification) การค้นหาเป็นเรื่องของการแยกแยะตัวปัญหาออกมาอย่างแน่ชัดหรือตัวปัญหาอย่างแน่นอน เช่น ขบวนการการตัดสินใจจะเริ่มต้นขั้นตอนแรกเมื่อผู้ปกครองมีปัญหาว่าจะส่งเด็กไปเรียนที่โรงเรียนไหนดีก็คิดหาทางแก้ปัญหาให้บุตร

2.2.2.2 การหาข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหานั้น (Information Search) คือ การแสวงหาสิ่งที่เป็นสาเหตุหรือสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหานั้น ซึ่งอาจจะไม่ใช่สาเหตุโดยตรงก็เป็นได้ ความสามารถที่จะหาข่าวสารข้อมูลที่ครอบคลุมมากที่สุด (Complete Information) นั้นอาจเป็นไปได้แต่การเสาะหาตัวข่าวที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุของปัญหามากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ทั้งนี้การแสวงหาข่าวสารควรจะเป็นไปตามแนวคิดที่ว่าข่าวสารที่หามานั้นต้องมีความเกี่ยวข้องและจำเป็นกับตัวปัญหาตลอดจนมีความเพียงพอในการแก้ปัญหา (Relevant)

2.2.2.3 การประเมินค่าข่าวสาร (Evaluation of Information) ในบรรดาข่าวสารที่แสวงหามานั้นต้องยอมรับความจริงประการหนึ่งว่าไม่ได้หมายความว่าข่าวสารทุกชนิดที่หามานั้นเกี่ยวข้องกับตัวปัญหาและมีคุณค่ากับตัวปัญหาอย่างแท้จริงเสมอไป ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการประเมิน

คำว่าข่าวสารนั้นถูกต้องเหมาะสมเพียงพอกับเวลาและความสามารถที่จะนำไปวิเคราะห์ปัญหาได้หรือไม่ ซึ่งจะมีการแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมหลังจากประเมินข่าวสารแล้วไม่เพียงพอหรือไม่เกี่ยวข้องก็จำเป็น ต้องตัดข่าวสารบางอย่างออกไป ถ้าเห็นว่าไม่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหาที่จะทำการแก้ปัญหาหรือตัดสินใจนั้น เช่นเดียวกับผู้ปกครองที่ต้องประเมินข่าวเกี่ยวกับโรงเรียนว่า โรงเรียนใดมีคุณสมบัติหรือเหมาะสม กับบุตรของตนที่จะเข้าเรียน

2.2.2.4 การกำหนดทางเลือก (Listing of Alternative) เป็นขั้นตอนสำคัญของการตัดสินใจ คือ กำหนดทางเลือกที่สามารถครอบคลุมวิธีที่จะแก้ปัญหาได้มากที่สุด ถ้ามีข่าวสารสมบูรณ์สำหรับปัญหา แต่ละเรื่องอาจกำหนดทางเลือกได้เหมาะสมและครอบคลุมอย่างแท้จริง ถ้าข่าวสาร ไม่สมบูรณ์ก็กำหนด ทางเลือกที่มีลำดับความสำคัญของการแก้ปัญหา เช่นเดียวกับผู้ปกครองจะต้องกำหนดทางเลือก (โรงเรียน) ที่เหมาะสมกับบุตรของตน

2.2.2.5 การเลือกทางเลือก (Selection of Alternative) คือ การเลือกที่จะปฏิบัติการ ต่อไป ขั้นตอนนี้เองเป็นที่ยอมรับว่าเป็นการตัดสินใจที่แท้จริง การเลือกทางนั้นเกิดจากผลของการตัดสินใจ แต่ยังไม่สมบูรณ์ นั่นคือ เมื่อกำหนดโรงเรียนให้บุตรแล้วก็เลือกโรงเรียนที่คิดว่าดีที่สุดสำหรับบุตร

2.2.2.6 การปฏิบัติการตัดสินใจ (Implement of Decision) เป็นการปฏิบัติตามผล ขันขบวนการตัดสินใจหรือทางเลือกการตัดสินใจนั้นถูกต้องเหมาะสมเพียงใดหรือไม่ขึ้นอยู่กับผลของ การตัดสินใจนั้น การประเมินผลของการตัดสินใจเป็นการตรวจสอบดูว่า ผลของการตัดสินใจที่ปฏิบัติ ไปเหมาะสมกับการแก้ปัญหานั้นหรือไม่ นั่นคือ เมื่อเลือกโรงเรียนแล้วผู้ปกครองก็ส่งบุตรเข้าโรงเรียน ที่เลือกซึ่งคิดว่าเหมาะสมที่สุดแต่จะเหมาะสมหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับการประเมินผลของการเรียนและปัจจัย อื่น ๆ (วุฒิชัย จำรงค์, 2525, น. 9-10)

2.2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ

พฤติกรรมกรรมการตัดสินใจของบุคคลที่แตกต่างกันไปโดยเฉพะจะมีอิทธิพลในสถานการณ์ การตัดสินใจ ที่ไม่แน่นอน ข้อมูลในการตัดสินใจ ไม่พอเพียง และยังมีบทบาทสำคัญเมื่อจะต้องตัดสินใจเลือกทางที่ไม่มี ข้อแตกต่างมากนัก การรับรู้เป็นกระบวนการทางจิตวิทยา ซึ่งรับสิ่งกระตุ้น ผ่านอวัยวะรับรู้ความรู้สึก เช่น ตา หู จมูก ลิ้น ผิวหนัง เป็นต้น และไปสู่สมอง ซึ่งประกอบด้วย ความจำ ประสบการณ์ในอดีตทัศนคติ และความรู้สึกบุคคลของแต่ละคนจะรับรู้สิ่งต่าง ๆ แตกต่างกันไป ปัจจัยที่กำหนดความสามารถ ในการรับรู้ ได้แก่ ความคุ้นเคยกับตัวกระตุ้น ซึ่งก็คือ ประสบการณ์ในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งบุคลิกภาพ พื้นเพวัฒนธรรมและลักษณะทางกายภาพของแต่ละบุคคล ดังนั้นบุคคลจะเลือกรับรู้สิ่งที่เขาอยากจะได้รับ ซึ่งขึ้นอยู่กับพื้นฐานของแต่ละบุคคล ลักษณะของการรับรู้จะมีผลต่อการตัดสินใจประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ทำให้แต่ละคนมีการตระหนักในปัญหา การระบุและวิเคราะห์ปัญหา การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร รวมทั้ง การตีความ การประเมินทางเลือก และการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่แตกต่างกันออกไป (ภัทรวดี แก้วประดับ, 2545, น. 14) อย่างไรก็ตาม ชูริพร สีสนิท (2553, น. 35-38) ได้สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การตัดสินใจของมนุษย์ ได้แก่

2.2.3.1 ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factors) ซึ่งได้แก่

1) เพศ ผู้หญิงกับผู้ชายจะมีพฤติกรรมในการซื้อแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้หญิง ส่วนใหญ่จะมีความละเอียดในการซื้อมากกว่าผู้ชาย สินค้าบางชนิดจะจำหน่ายให้เฉพาะเพศเท่านั้น

2) อายุ เด็กจะซื้อสินค้าเพราะต้องการของแถม วัยรุ่นจะซื้อสินค้าตามแฟชั่น ในช่วงเวลานั้น ผู้ใหญ่จะซื้อสินค้าโดยเปรียบเทียบระหว่างคุณภาพกับราคา ในขณะที่คนชราจะซื้อสินค้าโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพ

3) สถานภาพ คนโสดจะซื้อสินค้าโดยใช้เหตุผลส่วนตัวเป็นหลัก ในขณะที่คนที่มีการแต่งงานแล้วจะคำนึงถึงความต้องการของสมาชิกในครอบครัวด้วย จนบางครั้งลืมนึกถึงความต้องการของตน

4) การศึกษา ระดับการศึกษาแสดงถึงระดับความรู้ของบุคคลคนที่มีการศึกษาสูงกว่ามักจะพิจารณาหลาย ๆ ปัจจัยก่อนการตัดสินใจซื้อ ในขณะที่ผู้ที่มีการศึกษาน้อยอาจจะใช้ประสบการณ์หรือความต้องการส่วนตัวเป็นหลัก

5) อาชีพ การประกอบอาชีพที่ต่างกัน ย่อมส่งผลต่อพฤติกรรมการซื้อได้เช่นกัน โดยเฉพาะสินค้าที่มีความเกี่ยวข้องกับอาชีพ ช่าง จะซื้อเครื่องมือช่างเพื่อการประกอบอาชีพในขณะที่ครูจะซื้ออุปกรณ์หรือสื่อที่จะใช้สำหรับการสอนหนังสือ

6) รายได้ รายได้ของผู้บริโภคแสดงถึงอำนาจในการซื้อสินค้าหรือบริการ คนที่มีรายได้มากกว่าย่อมมีความสามารถในการจ่ายมากกว่า เพราะฉะนั้นสินค้าคุณภาพดี ราคาสูง ควรจะเจาะจงไปยังกลุ่มที่มีรายได้สูง ในขณะที่คนที่มีรายได้ต่ำ ควรจะเสนอสินค้าที่คุณภาพไม่สูงนัก และราคาควรจะถูกเป็นพิเศษ

2.2.3.2 ปัจจัยด้านจิตวิทยา (Psychological Factors) ประกอบด้วย

1) การจูงใจ (Motivation) ผู้บริโภคซื้อสินค้าอันเนื่องมาจากแรงจูงใจที่แตกต่างกันหลาย ๆ อย่าง หากพิจารณาจากทฤษฎีแรงจูงใจตามลำดับขั้นตอนของมาสโลว์ จะพบว่าความต้องการของมนุษย์มี 5 ระดับด้วยกัน คือ

1.1) ความต้องการด้านร่างกาย (หิว กระจาย)

1.2) ความต้องการด้านความปลอดภัย

1.3) ความต้องการด้านสังคม (ความผูกพัน ความรัก)

1.4) ความต้องการได้รับการยอมรับ

1.5) ความต้องการประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต เพราะฉะนั้นความต้องการเหล่านี้จะนำมาสู่การสร้างแรงจูงใจของนักการตลาดเพื่อให้ผู้บริโภคเกิดการซื้อ

2) การรับรู้ (Perception) ผู้บริโภคจะมีการรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ในระดับที่แตกต่างกันเรื่องราวที่รับรู้มาจะถูกเก็บสะสมไว้เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจซื้อ สิ่งที่รับรู้ได้อาจจะมาจากโฆษณา คำบอกเล่า การได้ยิน การอ่าน เมื่อผู้บริโภครับรู้แตกต่างกัน จะส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อที่แตกต่างกัน

3) การเรียนรู้ (Learning) การเรียนรู้เกิดจากประสบการณ์ที่ผู้บริโภคมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งผลของการเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้รถยนต์ยี่ห้อหนึ่ง ย่อมส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อครั้งต่อไป หากรถยนต์ยี่ห้ออื่นสามารถสร้างประสบการณ์ที่ดีต่อผู้ใช้ ย่อมส่งผลต่อการซื้อซ้ำในอนาคตต่อไป

4) ความเชื่อ (Belief) ความเชื่อของบุคคล หมายถึง การยึดถือในบางสิ่งบางอย่าง เช่น ความเชื่อตามหลักศาสนา ความเชื่อเกี่ยวกับโชคลาง เช่น การจำหน่ายสินค้าประเภทอาหารให้แก่

ผู้บริโภคมุสลิม (ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม) จำเป็นต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามขั้นตอนของศาสนาอิสลาม มิฉะนั้นผู้บริโภคจะไม่ซื้ออาหารของผู้ผลิตรายนั้น

5) ทักษะ (Attitude) ทักษะคือเป็นความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งความรู้สึกจะมีทั้งด้านบวกและด้านลบ หากผู้บริโภคมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสินค้าหรือบริการย่อมส่งผลต่อการไม่ตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการดังกล่าว ในทางตรงข้ามหากผู้บริโภคมีทัศนคติที่ดีย่อมนำมาสู่การซื้อสินค้าหรือบริการเหล่านั้น

2.2.3.3 ปัจจัยด้านสังคม (Social Factors) สังคมแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ผู้บริโภคมีผลต่อการซื้อสินค้า สิ่งแวดล้อมด้านสังคม ประกอบด้วย

1) ครอบครัว (Family) สมาชิกในครอบครัวถือเป็นกลุ่มบุคคลในสังคมที่มีผลต่อการซื้อสินค้าของผู้บริโภค แม้มักจะเป็นต้นแบบในการซื้อสินค้าที่ถูกถ่ายทอดไปยังลูก ๆ ผู้บริโภคที่อยู่ในครอบครัวเดียวกันมักจะมีพฤติกรรมการซื้อที่คล้ายคลึงกัน

2) ผู้นำทางความคิด (Opinion Leader) บุคคลที่เป็นผู้นำทางความคิดของสังคมมักจะเป็นต้นแบบของพฤติกรรมการซื้อสินค้าหรือบริการต่อผู้บริโภคคนอื่นในสังคมนั้น ๆ

3) วัฒนธรรม (Culture) แต่ละสังคมจะมีวัฒนธรรมเป็นของตนเอง วัฒนธรรมของสังคมอาจจะมาจากประเพณี กิจกรรมประจำท้องถิ่น

นอกจากนั้น สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2546) ได้สรุปปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนโยบาย โดยการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนโยบาย (Factors Affecting Policy Decision-Making) จะทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจถึงบทบาทและอิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนโยบายของผู้นำประเทศ หรือผู้นำองค์กรต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนว่าในสถานการณ์ต่าง ๆ ทำให้ผู้ตัดสินใจนโยบายจึงเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำอะไร เพราะสาเหตุอะไร การศึกษาการตัดสินใจนโยบายอาจศึกษาได้จากกระบวนการตัดสินใจของปัจเจกบุคคลและของกลุ่มบุคคลซึ่งอาจจะเป็นการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์ก็ได้ อาทิเช่น การตัดสินใจของปัจเจกบุคคลในฐานะผู้มีสิทธิทางการเมืองในการลงประชามติต่อประเด็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลหรือการลงประชามติให้ความเห็นชอบต่อร่างรัฐธรรมนูญ เป็นต้น ส่วนกระบวนการตัดสินใจของกลุ่มผลประโยชน์ขึ้นอยู่กับลักษณะของกลุ่มผลประโยชน์ว่ามีเป้าหมายอย่างไร อาทิเช่น กลุ่มสหภาพแรงงานอาจมีบทบาทในการผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายสวัสดิการสังคม เป็นต้น

สำหรับผู้นำประเทศหรือผู้นำองค์กรที่มีอำนาจในการตัดสินใจนโยบายนั้นการพิจารณาตัดสินใจอาจขึ้นอยู่กับความคิดเห็นว่านโยบายดังกล่าวจะเป็นที่ยอมรับของสาธารณชนหรือต่อสมาชิกในเขตเลือกตั้งหรือไม่ ในขณะที่เหตุผลที่แท้จริงของการตัดสินใจอาจจะไม่มีการแสดงให้เห็นปรากฏ อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนโยบาย อาจพิจารณาได้ดังนี้ (Anderson, 1994, pp. 127-136)

1. ค่านิยม (Values) ในการพิจารณาพลังทางการเมืองและสังคมทางด้านกว้างที่มีต่อการตัดสินใจนโยบาย นักวิเคราะห์นโยบายอาจมีแนวโน้มที่จะมองข้ามเรื่องค่านิยม (Values) มาตรฐาน (Standards) หรือความพอใจส่วนตัว (Preferences) ของผู้ตัดสินใจ ซึ่งประเด็นเหล่านี้เป็นประเด็นที่มีความละเอียดอ่อนและอาจเป็นการยากที่จะศึกษาให้เข้าใจชัดเจน ทั้งนี้เพราะเรื่องค่านิยมของผู้ตัดสินใจนโยบายเป็นผลมาจากกระบวนการหล่อหลอมทั้งทางสังคมและการเมือง (Social and Political Socialization) ซึ่งมีผลต่อความเชื่อและค่านิยมของผู้ตัดสินใจนโยบาย (Devos and Hippler, 1966,

pp. 323-324) ทั้งทางตรงและทางอ้อมและเป็นการยากมากที่จะแยก (Isolate) การตัดสินใจนโยบายของผู้นำออกจากค่านิยมส่วนตัวโดยเด็ดขาด

นักวิเคราะห์จะต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่า ผู้ตัดสินใจไม่ได้มีลักษณะเหมือน “ดินสำหรับปั้น” ที่ผู้ใดจะปั้นให้เป็นแบบพิมพ์อย่างใดก็ได้ เพราะโดยความเป็นจริงค่านิยมของผู้ตัดสินใจมีความสำคัญต่อการแสดงบทบาทของเขามาก โดยเฉพาะบทบาทในการเลือกตัดสินใจนโยบายตามค่านิยมของตน การกระทำดังกล่าวบางครั้งอาจทำให้ผู้กำหนดนโยบายตัดสินใจที่จะอนุญาตให้จัดตั้งบ่อนคาสิโนได้ถูกต้องตามกฎหมาย เพราะผู้นำมีค่านิยมว่าการเล่นการพนันมิใช่เป็นเรื่องเลวร้าย แต่คนทั่วไปในสังคมอาจจะมีค่านิยมต่างกัน โดยเฉพาะกลุ่มที่มีค่านิยมตรงกันข้ามอาจจะวิเคราะห์โจมตีว่าเป็นการตัดสินใจที่ส่งเสริมการแพร่ระบาดของอบายมุข เป็นต้น

2. ลักษณะของค่านิยมที่มีผลต่อการตัดสินใจนโยบายอาจจำแนกได้หลายประการ ดังนี้

ประการแรก ค่านิยมขององค์การ (Organizational Values) โดยทั่วไปผู้ตัดสินใจนโยบายโดยเฉพาะข้าราชการอาจได้รับอิทธิพลจากค่านิยมขององค์การ กล่าวคือ องค์การบริหารทั้งหลายอาจใช้อิทธิพลทั้งโดยการให้รางวัล (Rewards) และการแซงชั่น (Sanctions) เพื่อชักนำให้สมาชิกยอมรับและปฏิบัติตามค่านิยมขององค์การ ทั้งนี้เพื่อจุดมุ่งหมายต่อความอยู่รอดขององค์การหรือเพื่อการขยายโครงการขององค์การ หรือเพื่อการเพิ่มงบประมาณหรือเพื่อการรักษาอำนาจและอภิสิทธิ์ขององค์การ รวมทั้งการเพิ่มสมรรถนะในการต่อสู้แย่งชิงระหว่างหน่วยราชการที่มีภารกิจคาบเกี่ยวกัน อาทิเช่น การต่อสู้แย่งชิงระหว่างการสื่อสารแห่งประเทศไทยและองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะปกป้องหรือขยายกิจกรรมของตน เป็นต้น ซึ่งในกรณีเช่นนี้ค่านิยมขององค์การจะมีผลต่อการตัดสินใจนโยบายขององค์การเป็นอย่างยิ่ง

การสร้างค่านิยมขององค์การในหลาย ๆ ลักษณะ อาทิเช่น ค่านิยมในเรื่องการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ค่านิยมในการทำงานเป็นทีม ค่านิยมในการสร้างสรรค์และนวัตกรรม และค่านิยมในการเป็นองค์การชั้นนำของสังคม เป็นต้น ลักษณะค่านิยมขององค์การดังกล่าวข้างต้นจะส่งผลต่อการตัดสินใจนโยบายขององค์การค่อนข้างสูง หากผู้นำองค์การตัดสินใจนโยบายใดที่ตรงกันข้ามกับค่านิยมขององค์การดังกล่าว อาจก่อให้เกิดการต่อต้านจากพนักงานในองค์การอย่างกว้างขวาง และหากผู้นำไม่มีสมรรถนะในการปรับเปลี่ยนอาจส่งผลกระทบต่อผู้นำต้องพ้นจากตำแหน่งไปในที่สุด

ประการที่สอง ค่านิยมด้านวิชาชีพ (Professional Values) อาจกล่าวได้ว่า นักวิชาชีพทุกกลุ่ม อาทิเช่น กลุ่มวิชาชีพแพทย์ วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การธนาคาร และกฎหมาย เป็นต้น พยายามจะสร้างค่านิยมเพื่อเป็นเอกลักษณ์หรือบรรทัดฐานสำหรับกลุ่มวิชาชีพของตน ซึ่งจะมีบทบาทอย่างสำคัญต่อการตัดสินใจปัญหา นโยบายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพของตน กลุ่มวิชาชีพเหล่านี้ อาจเรียกร้องให้รัฐบาลบัญญัติกฎหมายเพื่อรับรองบทบาทและสิทธิของกลุ่มวิชาชีพตน อาจจะมีผลต่อการควบคุมสมาชิก การกำหนดจรรยาบรรณของสมาชิก และการถอดถอนสมาชิกที่ฝ่าฝืนระเบียบของกลุ่ม เป็นต้น ในหลายกรณีกลุ่มวิชาชีพอาจมีค่านิยมที่ต่างกันทำให้มีลักษณะของความขัดแย้งหรือแข่งขันกัน ในการผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาล อาทิเช่น กลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและกลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งมีค่านิยมของกลุ่มที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง จะปรากฏลักษณะของความขัดแย้งและการต่อสู้ในการผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาลให้สอดคล้องกับค่านิยมของกลุ่มตนอยู่เสมอ

ประการที่สาม ค่านิยมส่วนบุคคล (Personal Values) เนื่องจากโดยธรรมชาติแล้ว บุคคลย่อมมีค่านิยมเฉพาะของตนทั้งสิ้น ดังนั้นการตัดสินใจนโยบายของผู้นาจึงมักเกี่ยวข้องกับค่านิยม ส่วนตนของผู้นาจเสนอ อาทิเช่น ผู้นำที่มีค่านิยมแบบเสรีนิยม (Liberal) จะไม่เห็นด้วยกับนโยบาย การแบ่งแยกสีผิวหรือเชื้อชาติในสังคม แต่จะสนับสนุนนโยบายการส่งเสริมความเสมอภาคในสังคม และนโยบายประกันสังคม เป็นต้น หรือในกรณีที่ผู้นำประเทศประกาศว่า “ข้าพเจ้าจะไม่เป็นผู้นำคน แรกของชาติที่จะนำประเทศไปสู่ความพ่ายแพ้สงคราม” เป็นการแสดงออกถึงการตัดสินใจที่ใช้ค่านิยม ส่วนตนอย่างชัดเจน เพราะไม่ต้องการให้ประวัติศาสตร์บันทึกความน่าอับยศของตน เรื่องค่านิยมส่วนตน ของผู้ตัดสินใจนโยบาย อาจเกี่ยวข้องกับเรื่องผลประโยชน์ส่วนตนอยู่ด้วย โดยเฉพาะเมื่อพิจารณา จากทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล (Rational-Choice Theory) ซึ่งมุ่งผลประโยชน์ส่วนตนอย่างชัดเจน (Downs, 1957) อาทิเช่น การตัดสินใจเลือกสถานที่ตั้งสำนักงานขององค์การราชการ ผู้นำอาจตัดสินใจ เลือกโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าเหตุผลอื่น ซึ่งกรณีเช่นนี้จะแสดงให้เห็นถึงอิทธิพล ส่วนบุคคลที่มีต่อการตัดสินใจของผู้นำองค์การอย่างชัดเจน

ประการที่สี่ ค่านิยมด้านนโยบาย (Policy Values) ค่านิยมด้านนโยบายเป็นอีก ปัจจัยหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกนโยบายของผู้นาจ แม้ว่าผู้ตัดสินใจอาจจะได้รับอิทธิพล จากค่านิยมขององค์การ ค่านิยมด้านวิชาชีพ หรือค่านิยมส่วนบุคคลก็ตาม แต่ในขณะเดียวกันผู้ตัดสินใจ อาจต้องคำนึงถึงการรับรู้ผลประโยชน์ของสาธารณชน หรือมีความเชื่อว่าอะไรคือสิ่งที่เหมาะสมและจำเป็น หรือเป็นนโยบายที่ถูกต้อง ฝ่ายนิติบัญญัติอาจออกเสียงสนับสนุนฝ่ายกฎหมายสิทธิมนุษยชนเพราะเขา เชื่อว่าเป็นความถูกต้องด้านศีลธรรม และการมีโอกาสที่เท่าเทียมกันของประชาชนเป็นเป้าประสงค์ที่พึงปรารถนา ของนโยบาย มิเช่นนั้นการออกเสียงคัดค้านอาจทำให้ได้รับความเสียหายทางการเมือง การตัดสินใจคดี ของศาลโดยเฉพาะคำตัดสินใจของศาลฎีกา เป็นสิ่งสะท้อนเรื่องค่านิยมของนโยบายได้อย่างชัดเจน

ประการสุดท้าย ค่านิยมด้านอุดมการณ์ (Ideological Values) ในการตัดสินใจ นโยบายจำนวนไม่น้อยที่ผู้นำได้รับอิทธิพลจากอุดมการณ์ทางการเมืองของตน ผู้นำที่เชื่อมั่นในอุดมการณ์ คอมมิวนิสต์จะพยายามผลักดันนโยบายทุกอย่างให้เป็นไปตามแนวความคิดของมาร์กซิสต์ ทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ส่วนผู้นำที่มีอุดมการณ์แบบอำนาจนิยมก็จะตัดสินใจนโยบายที่จำกัด การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างเข้มงวด เพราะถือว่าการแสดงออกในการมีส่วนร่วม ทางการเมืองของประชาชน โดยเฉพาะการประชุมชนเรียกร้องทำให้สังคมชาตินิยม และเต็มไปด้วยความสับสน วุ่นวาย สำหรับผู้นำที่มีค่านิยมเกี่ยวกับอุดมการณ์แบบประชาธิปไตยจะเห็นคุณค่าในการประกาศใช้ นโยบายที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างกว้างขวางและถือว่าการตัดสินใจนโยบาย ของรัฐบาลจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนเพราะประชาชน เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย

3. ความสัมพันธ์กับพรรคการเมือง (Political-Party Affiliation) ความจงรักภักดี ต่อพรรคการเมืองของนักการเมืองแต่ละพรรค มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนโยบายของนักการเมืองเหล่านี้ ในฐานะสมาชิกรัฐสภา การที่สมาชิกรัฐสภาจะออกเสียงสนับสนุนร่างกฎหมายของพรรคที่เข้าสู่ การพิจารณาของรัฐสภาหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับความจงรักภักดีของสมาชิกรัฐสภาที่มีต่อพรรคของตน และขึ้นอยู่กับฐานะเปียบของพรรคที่ควบคุมวินัยของสมาชิกพรรคด้วยในการกระทำดังกล่าวของสมาชิก รัฐสภา แม้ว่าจะเป็นการยากที่จะแยกเรื่องความจงรักภักดีต่อพรรคออกจากเรื่องอิทธิพลของผู้นำพรรค และอุดมการณ์ของแต่ละคน แต่ความสัมพันธ์กับพรรคการเมืองก็ยังเป็นปัจจัยในการทำนายพฤติกรรม

ของสมาชิกรัฐสภาได้เป็นอย่างดีว่าสมาชิกของพรรคจะออกเสียงลงมติอย่างไรในรัฐสภาในประเด็นต่าง ๆ ที่พรรคกำหนดแนวทางไว้

การที่นักวิเคราะห์นโยบายรู่ว่านักการเมืองสังกัดพรรคใดและจุดยืนของพรรคในประเด็นนโยบายต่าง ๆ เป็นอย่างไร จะทำให้สามารถทำนายได้อย่างถูกต้องว่าการออกเสียงลงมติของสมาชิกรัฐสภาจะเป็นอย่างไร ถ้าพรรคการเมืองไม่เข้มแข็งและไม่มีวินัย ก็จะไม่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิก อย่างไรก็ตาม รูปแบบของระบอบการเมือง ก็มีผลต่อการแสดงบทบาทของสมาชิกรัฐสภา เช่นกัน กล่าวคือการปกครองระบอบประชาธิปไตยในรูปแบบแบ่งแยกอำนาจ (Separation of Power) ดังที่ใช้อยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีการแบ่งอำนาจกันอย่างชัดเจนระหว่างฝ่ายบริหาร (The Executive) และฝ่ายนิติบัญญัติ (The Legislature) ภายใต้รูปแบบนี้พรรคการเมืองจะไม่เข้มงวดในเรื่องของวินัยพรรค สมาชิกของพรรคซึ่งมี 2 พรรคใหญ่ คือ พรรครีพับลิกัน และพรรคเดโมแครท มีอิสระที่จะออกเสียงลงมติดำเนินตามความคิดเห็นของตน โดยอาจจะออกเสียงตามมติของพรรคหรือออกเสียงตรงกันข้ามกับมติของพรรคก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของสมาชิกพรรค แต่ถ้าหากผู้นำพรรคสามารถจูงใจให้สมาชิกพรรคเห็นคล้อยตามกับแนวทางของพรรคสมาชิกของพรรคที่มีความผูกพันกับพรรคสูงก็จะตัดสินใจออกเสียงสนับสนุนนโยบายตามมติของพรรค ดังนั้น รูปแบบแบ่งแยกอำนาจจะแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของสมาชิกพรรคที่มีความจงรักภักดีต่อพรรคเป็นอย่างมาก เพราะถ้าสมาชิกของพรรคไม่มีความผูกพันหรือจงรักภักดีต่อพรรค สมาชิกพรรคสามารถออกเสียงลงมติได้โดยอิสระ โดยพรรคไม่มีอำนาจที่จะลงโทษสมาชิกที่ออกเสียงลงมติในรัฐสภาตรงกันข้ามกับมติพรรค

ส่วนรูปแบบควบอำนาจ (Fusion of Power) ในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งฝ่ายบริหารทำทั้งหน้าที่บริหาร และทำหน้าที่นิติบัญญัติพร้อม ๆ กัน โดยทั่วไปภายใต้รูปแบบนี้ระบบพรรคการเมืองจะมีกฎระเบียบในการควบคุม กำกับพฤติกรรมของสมาชิกพรรคอย่างเข้มงวด เพราะการใช้สิทธิออกเสียงของสมาชิกพรรคในสภาผู้แทนราษฎรมีผลต่อความอยู่รอดของฝ่ายบริหารหรือฝ่ายรัฐบาล ดังนั้น มติของพรรคจึงเป็นสิ่งที่สมาชิกของพรรคจะต้องปฏิบัติตาม หากสมาชิกพรรคไม่ปฏิบัติตามมติพรรค อาจเกิดปัญหาได้ดังที่ปรากฏในบางประเทศที่ใช้อยู่รูปแบบนี้ พรรคอาจมีอำนาจในการพิจารณาถอดถอนสมาชิกภาพของนักการเมืองที่ฝ่าฝืนมติพรรคออกจากพรรคได้ และอาจมีผลให้หมดสมาชิกภาพของสภาผู้แทนราษฎรไปด้วยในกรณีนี้จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าการตัดสินใจของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในประเด็นนโยบายต่าง ๆ จึงขึ้นอยู่กับอิทธิพลของพรรคที่จะกำหนดทิศทางในการตัดสินใจของสมาชิกของพรรคอย่างชัดเจน ซึ่งหมายความว่าไม่ว่าสมาชิกพรรคจะมีความจงรักภักดีต่อพรรคหรือไม่ หรือจะมีความคิดแตกต่างจากพรรคอย่างไร แต่จะต้องปฏิบัติตามมติของพรรคเสมอ มิฉะนั้นอาจเป็นอันตรายต่ออนาคตทางการเมืองของตน (Norton, 1994) ดังนั้น จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่าความสัมพันธ์กับพรรคการเมืองของนักการเมืองจะมีลักษณะอย่างไรย่อมขึ้นกับรูปแบบของระบอบการเมืองด้วย แต่ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใด โดยส่วนใหญ่พรรคการเมืองจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของสมาชิกพรรคต่อประเด็นนโยบายต่าง ๆ อย่างสำคัญ ดังนั้นนโยบายของพรรคการเมืองที่สำคัญจึงมีผลต่อการตัดสินใจนโยบายสาธารณะเป็นอย่างยิ่ง

4. ผลประโยชน์ของเขตเลือกตั้ง (Constituency Interest) ในการตัดสินใจนโยบายของนักการเมืองนั้น นอกจากอิทธิพลของพรรคการเมืองแล้ว ปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ผลประโยชน์ของประชาชนในเขตเลือกตั้งของนักการเมือง โดยทั่วไปจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ถ้าปรากฏความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ของพรรคและผลประโยชน์ของเขตเลือกตั้ง อาจบอกได้อย่างชัดเจนว่านักการเมืองจะเลือกตัดสินใจตามผลประโยชน์ของประชาชนในเขตเลือกตั้งของตน ทั้งนี้เพราะประชาชนในเขตเลือกตั้งมีอำนาจที่จะกำหนดอนาคตของนักการเมืองในเขตเลือกตั้งของตนโดยตรง กล่าวคือ ในการเลือกตั้งทั่วไปประชาชนในเขตเลือกตั้งจะเลือกหรือไม่เลือกให้นักการเมืองเข้าไปเป็นสมาชิกรัฐสภาอีกก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพอใจของประชาชนในเขตเลือกตั้งเป็นสำคัญ ดังนั้นนักการเมืองจึงต้องทำหน้าที่ในการดูแลผลประโยชน์ของประชาชนในเขตเลือกตั้งอย่างใกล้ชิด หากมีนโยบายใดที่เป็นความต้องการของประชาชนในเขตเลือกตั้งของตน ย่อมเป็นหน้าที่ของนักการเมืองที่จะต้องพยายามผลักดันให้ประชาชนในเขตเลือกตั้งของตนได้รับประโยชน์หรือในกรณีที่มีนโยบายใดที่จะทำให้ประชาชนในเขตเลือกตั้งของตนเสียประโยชน์ ก็เป็นหน้าที่ของนักการเมืองที่จะต้องพยายามคัดค้านหรือขอแก้ไขมิให้ประชาชนในเขตเลือกตั้งของตนได้รับความเสียหาย นอกจากกรณีหรือประเด็นนโยบายที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผลประโยชน์ของประชาชนในเขตเลือกตั้งของตน นักการเมืองอาจตัดสินใจภายใต้อิทธิพลหรือเงื่อนไขอื่น ๆ ทางการเมืองที่ตนกำลังเผชิญอยู่ อาทิเช่น อาจตัดสินใจตามค่านิยมของตน หรือตามคำแนะนำของผู้นำพรรคหรือกรรมการบริหารพรรค หรือผู้สนับสนุนทางการเงินของตน

นอกจากนี้ ข้าราชการในเขตพื้นที่ปฏิบัติงานต่าง ๆ อาจจะทำหน้าที่เป็นตัวแทนของเขตที่ตนรับผิดชอบ โดยอาจจะทำงานเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับกลุ่มผลประโยชน์ในพื้นที่และอาจได้รับอิทธิพลจากความคิดของกลุ่มผลประโยชน์เหล่านั้นในการก่อรูปนโยบาย ซึ่งจะมีผลต่อการนำเสนอทางเลือกนโยบายที่รับผิดชอบด้วยเช่นกัน

5. มติมหาชน (Public Opinion) ในทางรัฐศาสตร์อาจกล่าวได้ว่ามติมหาชนมีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการตัดสินใจทางการเมืองไม่น้อย ด้วยความสำคัญดังกล่าว นักรัฐศาสตร์จึงได้อุทิศเวลาในความพยายามที่จะศึกษาการก่อรูปของมติมหาชน เนื้อหาและประเด็นที่มหาชนเห็นพ้องร่วมกัน และการเปลี่ยนแปลงมติมหาชนต่อประเด็นนโยบายสำคัญต่าง ๆ ของประเทศ สิ่งนี้นักรัฐศาสตร์และนักวิเคราะห์นโยบายสนใจ ก็คือ การตัดสินใจเลือกนโยบายของผู้นำได้รับอิทธิพลหรือการกำหนดจากมติมหาชนมากน้อยเพียงใด มติมหาชนที่บทบาทที่เป็นเงื่อนไขในการตัดสินใจนโยบายของผู้กำหนดนโยบายมากน้อยเพียงใด อย่างไรก็ตามการพูดถึงความเที่ยงตรงของมติมหาชนเป็นงานที่ไม่ง่ายเหมือนกับการเดินทางไปบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ (Key, 1961, p. 14)

ในเรื่องของการตัดสินใจนโยบายนั้น ปรากฏว่าในหลายกรณีที่มติมหาชนได้แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลที่มีต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะอย่างชัดเจน อาทิเช่น การที่พื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยถูกทำลายเสียหายอย่างรวดเร็ว จนกระทั่งเหลือพื้นที่ป่าไม้ทั้งประเทศประมาณ ร้อยละ 25 เท่านั้น สภาพดังกล่าวได้ก่อให้เกิดกระแสเรียกร้องอย่างกว้างขวางต่อรัฐบาลเพื่อให้รัฐบาลเร่งรัดมาตรการการป้องกันพื้นที่ป่าไม้มิให้ถูกทำลายมากไปกว่าที่เป็นอยู่ จนกระทั่งรัฐบาลตัดสินใจกำหนดนโยบายยกเลิกการทำป่าไม้ทั่วประเทศ หรือการเรียกร้องของประชาชนให้รัฐสภาผ่านร่างรัฐธรรมนูญฉบับ ส.ส.ร. เพื่อเร่งรัดการปฏิรูปการเมืองให้ปรากฏเป็นจริง ก็เข้าลักษณะของมติมหาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจ

นโยบายสำคัญของรัฐสภา เป็นต้น กล่าวโดยสรุป ผู้ตัดสินใจนโยบายจะต้องให้ความสนใจต่อมติมหาชน ในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ส่วนใหญ่ของคนทั้งประเทศถึงแม้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างมติมหาชนและการกำหนดนโยบายเป็นรูปแบบที่จะระบุให้ชัดเจนได้ยากแต่เป็นเรื่องที่ผู้กำหนดนโยบายไม่สามารถจะมองข้ามมติมหาชนไปได้ง่าย ๆ โดยไม่ให้ความสนใจแต่อย่างใด เพราะอาจจะก่อให้เกิดอันตรายต่ออนาคตทางการเมืองของผู้ตัดสินใจนโยบายอย่างคาดไม่ถึงก็ได้

6. ประโยชน์ของสาธารณชน (Public Interest) ภารกิจของรัฐบาลที่กล่าวอ้างกัน อยู่เสมอ คือ การให้บริการหรือการส่งเสริมประโยชน์ของสาธารณชน ดังจะเห็นได้จากกฎหมายจำนวนมาก ที่มีเนื้อหาสาระสำคัญกำหนดให้หน่วยงานราชการปฏิบัติการเพื่อผลประโยชน์ของสาธารณชน

ถ้าหากถามประชาชนส่วนใหญ่ว่านโยบายสาธารณะควรจะมุ่งผลประโยชน์ของสาธารณชน หรือของเอกชน คำตอบที่ได้จะชัดเจนว่าต้องมุ่งเพื่อประโยชน์สาธารณชน ดังนั้นประโยชน์ของสาธารณชน จึงเป็นเป้าประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่งของนโยบายสาธารณะ ซึ่งผู้กำหนดนโยบายไม่สามารถจะอ้าง ความชอบธรรมในข้อเสนอแนะของตนได้ว่าเป็นการกระทำเพื่อให้ตนและพรรคพวกร่ำรวยขึ้น ซึ่งในทางการเมืองถือว่าการกล่าวเช่นนั้นเป็นคำกล่าวที่ปราศจากความชอบธรรมทางการเมือง เพราะความชอบธรรมทางการเมือง คือ การกระทำเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชนในหลายกรณี อาจพบความยากลำบากในการให้นิยามเกี่ยวกับผลประโยชน์สาธารณะ กล่าวคือ จะหมายความว่า ผลประโยชน์ของสาธารณะ คือ ผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ใช่หรือไม่ถ้าเป็นจริงเราจะบอกได้อย่างไร ว่าคนส่วนใหญ่ต้องการอะไร หรือหมายถึงผลประโยชน์ของผู้บริโภคซึ่งเป็นคนกลุ่มใหญ่ของประเทศ ซึ่งประเด็นนี้เป็นประเด็นที่นักวิเคราะห์นโยบายจะต้องพยายามแสวงหาเหตุผลเพื่อสนับสนุนการอธิบาย เกี่ยวกับประโยชน์ของสาธารณชนให้ชัดเจนมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

นักวิเคราะห์นโยบายและนักรัฐศาสตร์อาจจะกล่าวว่าเป็นไปไม่ได้ที่จะหานิยาม ของวัตถุประสงค์ของแนวความคิดเกี่ยวกับประโยชน์ของสาธารณชนให้เป็นที่ยอมรับกันเป็นสากล โดยเฉพาะนิยามที่มีเนื้อหาสาระชัดเจนแต่บางคนอาจจะกล่าวว่าเป็นอะไรก็ตามที่เป็นผลมาจากการต่อสู้ ทางการเมืองเกี่ยวกับประเด็นนโยบาย คือ ผลประโยชน์สาธารณะ ถ้าคนทุกคนและทุกกลุ่มมีโอกาส เท่าเทียมกันในการต่อสู้ ซึ่งความจริงไม่เป็นเช่นนั้น (Anderson, 1994, p. 135)

7. การพิจารณาลักษณะของผลประโยชน์สาธารณะ อาจจำแนกได้ 3 ประการ คือ ประการแรก พิจารณาจากนโยบายในแต่ละด้านว่ามีความขัดแย้งระหว่างกลุ่ม ผลประโยชน์มากหรือไม่ ในบางกรณีอาจพิจารณาจากผลประโยชน์โดยตรงของกลุ่มผลประโยชน์ แต่ละกลุ่มซึ่งเป็นที่ยอมรับ คือ ผลประโยชน์สาธารณะ

ประการที่สอง แนวทางที่เกี่ยวข้องกับการแบ่งสรรผลประโยชน์อย่างกว้างขวาง และต่อเนื่อง ลักษณะเช่นนี้เรียกว่าผลประโยชน์สาธารณะ อาทิเช่น ประเด็นนโยบายเกี่ยวกับสันติภาพ การศึกษาที่ดีกว่า การทำให้อากาศบริสุทธิ์ การหลีกเลี่ยงภาวะเงินเฟ้อที่รุนแรง และการควบคุมระบบ จราจรที่ดี ซึ่งประเด็นเหล่านี้จะแสดงให้เห็นถึงความต้องการของสาธารณชนอย่างชัดเจน เช่น ในเมืองใหญ่ ผลประโยชน์สาธารณะที่ปรากฏชัด คือ การมีระบบควบคุมการจราจรที่มีประสิทธิภาพเป็นระบบ ที่ส่งเสริมความปลอดภัย ความเป็นระเบียบ ความสะอาดของผู้ใช้ยานยนต์ และความสะอาดของผู้เดิน ทางเท้า เป็นต้น อย่างไรก็ตามในประเด็นนโยบายต่าง ๆ อาจมีทางเลือกอื่น ๆ มากกว่าหนึ่งทางเลือก

ที่อาจจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนนโยบายเกี่ยวกับสันติภาพการศึกษาที่ดีกว่า การทำให้อากาศบริสุทธิ์ การหลีกเลี่ยงภาวะเงิน

ประการที่สาม พิจารณาจากความต้องการขององค์กรและระเบียบวิธีปฏิบัติการจะเป็นตัวแทนการสร้างประโยชน์ที่สมดุลหรือเพื่อการแก้ไขปัญหาเพื่อที่จะมีผลต่อการประนีประนอมต่อการก่อรูปนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ จุดเน้นในประเด็นนี้จะมุ่งที่กระบวนการมากกว่าเนื้อหาของนโยบาย

กล่าวโดยสรุป ประโยชน์สาธารณะ เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ผู้ตัดสินใจนโยบายที่ดีจะต้องตระหนักอยู่เสมอ เพราะการตัดสินใจนโยบายที่สอดคล้องกับประโยชน์ของสาธารณชนจะส่งผลให้ผู้ตัดสินใจได้รับความนิยมนอกจากประชาชน ซึ่งจะมีผลต่ออนาคตทางการเมืองของผู้ตัดสินใจนโยบายอย่างสำคัญ

8. ทางเลือกสาธารณะ (Public Choice) ทางเลือกสาธารณะเป็นสิ่งที่มุ่งเกี่ยวกับพฤติกรรมของตลาด (Market Behavior) มาอธิบายถึงพฤติกรรมที่ตัดสินใจที่เกิดขึ้นในส่วนของภาครัฐบาล ตลอดจนมุ่งที่จะเอากลไกของตลาดมาปรับปรุง เพื่อให้เกิดการตัดสินใจในส่วนของภาครัฐบาล เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

9. ฐานคติ (Assumption)

9.1 บุคคลทุกคนเป็นผู้มีเหตุผล เห็นแก่ตัว และต้องการหนทางที่ให้ประโยชน์แก่ตนเองมากที่สุด (Self-Interest, Rational and Maximizer)

9.1.1 แรงจูงใจ (Incentive) เป็นปัจจัยบุคคลทำให้เกิด Private Participation แต่ในภาครัฐต้องออกแบบสิ่งจูงใจให้มาก เช่น กิจกรรมสาธารณะ สิบบนนำจับ สินค้าหนีภาษี (ในออสเตรเลีย ถ้าประชาชนออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจะได้ตั๋วขั้วบัตรลงคะแนนมาลดหย่อนภาษีเงินได้)

9.1.2 กฎ ระเบียบ/คำสั่ง (Regulator)

9.2 การถ่วงดุลย์และการแข่งขันเป็นสิ่งจำเป็น (Competition)

9.2.1 ถ้าการถ่วงดุลย์เป็นประโยชน์ต่อประชาชนผู้รับบริการหรือผู้บริโภค

9.2.2 การแข่งขันเป็นประโยชน์ต่อประชาชน

9.3 รูปแบบการบริการต้องเอื้ออำนวยให้ข้าราชการได้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนมากที่สุด

9.3.1 การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน (Facilitation)

9.3.2 การหาทางออกของประชาชน/ผู้ใช้บริการ (Exit) Exit เป็นหัวใจของ Public Choice เช่น ทางออกของธนาคาร คือ สามารถฝากถอนต่างสาขาได้ ธนาคารไทยพาณิชย์สามารถนำบัตรประชาชนไปทำบัตร ATM ได้เป็นต้น

9.3.3 การให้อำนาจ เป็นปากเสียง ระบายเสียง ในภาคเอกชนประชาชนจะมีพลัง Voice มาก เช่น ทานอาหารอร่อยหรือไม่อร่อยก็จะบอกกันต่อ ๆ ไป ในภาครัฐ Voice จะไม่ค่อยเกิดถ้าหากจะให้มี Voice ต้องรวมพลังมาก ๆ Voice ถึงจะเกิดได้ หรือต้องให้ประชาชนรวมพลังกันมาก ๆ

9.3.4 คำนึงถึงการโฆษณาประชาสัมพันธ์ (Information) เช่น การบริการ สาธารณะสุขจะมีการประชาสัมพันธ์คู่กับ Incentive หรือในโรงแรมจะมีแผนที่แสดงจุดตำแหน่ง ที่ผู้พักอาศัยอยู่

9.3.5 ประชาชนมีส่วนร่วมทำ (Citizen Co-Producer) เช่น กทม. รณรงค์ ในประชาชนมีส่วนร่วมในการเก็บขยะ อาสาสาธารณสุข การรายงาน จ.ส.100

9.3.6 มีการโปร่งใส หรือข้าราชการต้องโปร่งใส (Transparency) ให้เห็นว่า Voice ของประชาชนมีจริงจะไม่มีเสียเงินใต้โต๊ะ เช่น จังหวัดนครศรีธรรมราชได้เป็นจังหวัดดีเด่นหนึ่งใน 4 จังหวัดที่มีความโปร่งใสใต้โต๊ะจะไม่เอะไรกันทำให้คนทั่วไปคิดมากกว่าจะมีการยื่นขอหรือเงินใต้โต๊ะ

9.3.7 การมีลักษณะพิเศษ (Peculiarity–Uniform) เช่น รัฐบาลต้องจัด ฐานเงินเดือนให้ต่างกัน

9.3.8 การกระจายอำนาจในการตัดสินใจ (Decentralization) เช่น ข้างบน ตัดสินใจจะมีความล่าช้าไม่ทันการ ไม่รู้ปัญหาเท่ากับข้างล่าง

9.3.9 การรวมอำนาจในกิจการบางอย่าง (Centralization) เช่น นโยบาย ป้องกันภัยพระราชวงศ์ นโยบายการเงินการคลัง ต่างประเทศ

9.3.10 การแข่งขัน (Competition) เช่น การผูกขาดในภาครัฐ (Monopoly) จะไม่เกิดผลดีต้องสร้างให้มีการแข่งขัน

9.3.11 การตรวจสอบและถ่วงดุลย์ (Check and Balance) ในระบบบริหาร เอกชนต้องสามารถตรวจสอบถ่วงดุลย์ได้การบริหารราชการก็จะต้องมีนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ

9.3.12 กฎระเบียบ (Regulation) และการลงโทษ เช่น ต้องมีการลงโทษ เมื่อมีการกระทำผิดกฎหมาย การกระทำผิดซึ่งสังคมบัญญัติให้เป็นความผิดเช่นถมน้ำลายลงพื้น ทั้งเศษขยะ ทั้งนี้จะต้องควบคู่กับการจูงใจ เช่น ใครเป็นโรคเอดส์ถ้าบอกรัฐ รัฐจะมีเงินช่วยเหลือ

9.3.13 ซ้ำเสริม (Redundancy) ซ้ำซ้อน (Duplication) ทางเลือกสาธารณะ สนับสนุนซ้ำเสริมเพื่อประกันเสถียรภาพ

10. ซ้ำเสริม (Redundancy)

10.1 เครื่องบิน มี 2 ปีก ก็บินได้ แต่เพื่อเสถียรภาพต้องมี 4 ปีก

10.2 ต้องมีไฟฉุกเฉิน สำรองไฟดับในห้องผ่าตัด, ชุมสายโทรศัพท์ตั้งหน่วยงาน โยธาในกระทรวงศึกษาธิการ เนื่องจากกระทรวงศึกษามีงานก่อสร้างโรงเรียนหรือสิ่งก่อสร้างมาก ถ้าหากรอแต่กรมโยธาธิการออกแบบและ/หรือก่อสร้างให้ก็จะช้าใช้งบประมาณไม่ทัน

10.3 กรมทางหลวงสร้างทางเช่นเดียวกับ สำนักงาน รพช., กรป. กลาง และ กรมโยธาธิการ

11. ซ้ำซ้อน (Duplication)

11.1 กรมพิธีการทูตจะทำการก่อสร้างหรือการขอตั้งกรมโยธาธิการในกระทรวง ต่างประเทศจะไม่กระทำจะทำการส่งเรื่องทั้งหมดไปที่กรมโยธาธิการ

กล่าวโดยสรุป ทางเลือกสาธารณะเป็นทางเลือกของปัจเจกบุคคล จะแสวงหาอรรถประโยชน์สูงสุด ของตนเอง โดยรัฐบาลและระบบราชการเป็นอุปสรรคต่อความมีอิสระของปัจเจกบุคคลในการตัดสินใจ หรือกำหนดทางเลือกของตนเอง โดยที่ข้อสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ว่าเป็นไปอย่างมีเหตุผล

เพื่อแสวงหารรถประโยชน์สูงสุดค่านึงผลประโยชน์ส่วนตัว รัฐต้องทบทวนและเปิดโอกาสให้ปัจเจกบุคคล มีอิสระและสามารถตัดสินใจด้วยตัวเองทำให้เกิดความหลากหลายของสินค้าประชาชนมีสิทธิเลือกบริโภค

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

แนวคิดการกระจายอำนาจการปกครองนั้นเป็นไปเพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางโดยที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้องค์การปกครองท้องถิ่น ไปจัดบริการสาธารณะต่าง ๆ เพื่อประชาชนด้วยการปกครองอย่างมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเพียงพอ

2.3.1 ความหมายของการกระจายอำนาจ

หลักการกระจายอำนาจการปกครอง ก็คือ การที่รัฐได้มอบอำนาจบางอย่างให้แก่องค์การปกครองท้องถิ่นจัดทำบริการสาธารณะต่าง ๆ เพื่อบริการประชาชนในการนี้้องค์การปกครองท้องถิ่นจะมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเพียงพอและได้เสนอว่าการกระจายอำนาจปกครองนั้น นอกจากจะเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง ยังเป็นการลดอำนาจของรัฐบาลกลาง ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่ที่ได้มอบให้องค์การปกครองท้องถิ่นรับไปจัดทำด้วย ทั้งนี้เพราะเมื่อรัฐบาลกลางได้มอบหน้าที่ให้องค์การปกครองท้องถิ่นรับไปจัดทำแล้วเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ขององค์การปกครองท้องถิ่นได้ผลดีรัฐบาลกลางจะต้องมอบอำนาจในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่นั้นๆ ให้แก่องค์การปกครองท้องถิ่นด้วย (ประหยัด หงษ์ทองคำ, 2526, น. 4) ซึ่งการที่รัฐมอบอำนาจหน้าที่ในการบริหารหรือกิจการบางอย่างของตนให้องค์การปกครองหรือสถาบันของรัฐไปกระทำหรือดำเนินการโดยอยู่ในการควบคุมดูแลของรัฐบาลกลางหรือการกระจายอำนาจ คือ การที่ส่วนกลางโอนหรือการกระจายอำนาจปกครองบางส่วนให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองตนเอง โดยส่วนกลางคอยควบคุมมิให้การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการออกนอกขอบเขตตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ การปกครองส่วนท้องถิ่นและการกระจายอำนาจนั้นต้องเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการปกครองตนเองในท้องถิ่นของประชาชนโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งตัวแทนของตนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ทั้งเป็นผู้บริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3.2 ความหมายของการกระจายอำนาจตามแนวทฤษฎี

2.3.2.1 แนวทฤษฎีดั้งเดิมได้ให้ความหมาย 2 ลักษณะ คือ

1) การกระจายอำนาจตามอาณาเขต (Decentralization by Territory) หมายถึง การมอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดบริการสาธารณะภายในเขตของแต่ละท้องถิ่น และท้องถิ่นมีอิสระบางประการในการปกครองตนเอง เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบลเทศบาล

2) การกระจายอำนาจตามกิจการ (Decentralization by Function) หมายถึง การมอบอำนาจให้องค์การสาธารณะจัดทำกิจการประเภทใดประเภทหนึ่ง เพื่อให้มีความอิสระในการดำเนินการให้สมแก่เทคนิคของงานนั้น เช่น การไฟฟ้า การประปา และโทรศัพท์

2.3.2.2 แนวทฤษฎีสมัยใหม่เห็นว่าการที่จะพิจารณาว่าเป็นการรวมอำนาจหรือกระจายอำนาจควรพิจารณาว่าอำนาจที่จะวินิจฉัยชี้ขาดอยู่แก่องค์กรปกครองเดียวหรือหลายองค์กรถ้ารวมอยู่ในองค์กรเดียว เรียกว่า การรวมอำนาจ แต่ถ้าอำนาจนี้อยู่แก่หลายองค์กร เรียกว่าองค์กรกระจายอำนาจแนวทฤษฎีนี้ไม่เห็นด้วยที่จะแยกความหมายการกระจายอำนาจออกเป็นการกระจายอำนาจ

ตามอาณาเขตและกระจายอำนาจตามกิจการ เพราะการพิจารณาว่ากระจายอำนาจหรือไม่ควรพิจารณาว่าองค์กรนั้นมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดหรือไม่ (ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539, น. 1-4)

ความหมายของการกระจายอำนาจยัง หมายถึง การโอนกิจการบริการสาธารณะบางเรื่องจากรัฐหรือองค์กรส่วนกลางไปให้ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในท้องถิ่นต่าง ของประเทศหน่วยงานบางหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำอย่างเป็นอิสระจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (โกวิทย์ พวงงาม 2548, น. 36) อีกทั้งยังเป็นวิธีที่รัฐมอบอำนาจปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรอื่นนอกจากองค์การของส่วนกลางเพื่อจัดทำบริการสาธารณะบางอย่าง โดยมีอิสระตามสมควรไม่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาหรืออำนาจสั่งการของส่วนกลางเพียงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของส่วนกลางเท่านั้น (สมคิด เลิศไพฑูรย์, 2550, น.35)

สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจมีเป้าหมายอยู่ที่ให้บริการสาธารณะให้ทั่วถึงและตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยใช้ทรัพยากรการบริหารที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้นโดยมีหลักการที่เป็นสาระสำคัญคือ การที่รัฐต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นในการตัดสินใจใช้อำนาจบริหารเพื่อจัดทำบริการสาธารณะ ทั้งนี้ภายใต้การควบคุมกำกับของส่วนกลางไม่ใช่อยู่ภายใต้การควบคุมบังคับบัญชาของส่วนกลางเพื่อเป็นหลักประกันมาตรฐานขั้นต่ำที่ท้องถิ่นสามารถจัดทำบริการสาธารณะได้ตามที่ส่วนกลางมอบอำนาจที่ให้ดำเนินการและประชาชนได้ประโยชน์ทั่วถึง

2.3.3 ลักษณะสำคัญของการกระจายอำนาจ

2.3.3.1 ลักษณะสำคัญของการกระจายอำนาจปกครอง ได้แก่

การได้รับการจัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมายให้มีสัดส่วนเป็นนิติบุคคลหน่วยการปกครองท้องถิ่นนี้ มีหน้าที่ งบประมาณ และทรัพย์สินเป็นของตนเองต่างหากและไม่ขึ้นตรงต่อหน่วยงานส่วนกลาง เพียงแต่กำกับดูแลให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามกฎหมายเท่านั้น มีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นทั้งหมดเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน จัดทำกิจกรรมและวินิจฉัยสั่งการได้เองพอสมควรด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของตนเองและหน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ เช่น ภาษีอากร ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามรัฐบัญญัติ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการต่าง ๆ (โกวิทย์ พวงงาม, 2548, น. 36)

1) การกระจายอำนาจการปกครองมีความสำคัญในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม สามารถสรุปได้ 2 ประเด็นใหญ่ ๆ ดังนี้

1.1) การกระจายอำนาจเป็นรากแก้วของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เนื่องด้วยประชาธิปไตยต้อง ประกอบด้วย โครงสร้างส่วนบน คือ ระดับชาติ และโครงสร้างส่วนฐาน คือ ระดับท้องถิ่น การปกครองตนเองในรูปแบบการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง คือ รากแก้วซึ่งเป็นฐานเสริมสำคัญยิ่งของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

1.2) การกระจายอำนาจมีความสำคัญในทางเศรษฐกิจและสังคมในด้านการพัฒนาชนบทโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งจะมีลักษณะดังกล่าวเกิดขึ้นต้องอาศัยโครงสร้างการปกครองตนเองในลักษณะที่มีความเป็นอิสระพอสมควร ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็ต้องการกระจายอำนาจอย่างแท้จริงการที่รัฐบาลส่วนกลางได้มอบอำนาจมาให้องค์การปกครองท้องถิ่นจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นต้นว่าจัดให้มีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้อย่างเรียบร้อย ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และแนวปฏิบัติของท้องถิ่นที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยกันกำหนดขึ้นมาให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ จำนวนประชากร ปัญหา หรือความต้องการของประชาชน

ในพื้นที่ (ลิขิต ซีรเวคิน, 2529, น. 3) สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจเป็นการมอบอำนาจให้แก่ท้องถิ่น โดยส่วนกลางเพื่อให้ท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดการ ดูแล จัดการบริการสาธารณะ และมีความเป็นอิสระ ในการปฏิบัติหน้าที่ โดยการกระจายอำนาจถือเป็นต้นทางที่ทำให้เกิดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารงานท้องถิ่นขึ้น ซึ่งนำมาสู่การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเข้ามาทำหน้าที่บริหารงาน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในที่สุด

2.3.4 หลักการกระจายอำนาจทางปกครอง

หลักการกระจายอำนาจปกครองนั้นมีลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ คือ

2.3.4.1 มืองค์การเป็นนิติบุคคลเป็นเอกเทศ การกระจายอำนาจปกครองนั้นจะต้องมี องค์การเป็นนิติบุคคลต่างหากจากองค์การของรัฐบาลกลาง การมีองค์การเป็นนิติบุคคลต่างหากนี้ ก็เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง องค์การเหล่านี้จะต้องมีงบประมาณของตัวเอง มีทรัพย์สิน หนี้สินของตนเอง และมีเจ้าหน้าที่เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง เป็นต้น

2.3.4.2 องค์การนั้นจะต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ความมีอำนาจอิสระ ในการปฏิบัติหน้าที่เป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่งของการกระจายอำนาจปกครองเพราะถ้าองค์การนั้น ไม่มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลกลางอยู่เสมอองค์การเช่นนี้ก็จะมิได้มีลักษณะ ไม่ผิดไปจากหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาค ซึ่งมีฐานะเป็นตัวแทนของรัฐบาลกลางที่ประจำอยู่ในภูมิภาค ต่าง ๆ ทั่วประเทศ องค์การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติภารกิจของตนเอง ตลอดจนมีอิสระพอสมควรในการกำหนดนโยบาย หรือการตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ แต่ก็ มีข้อน่าสังเกตว่า อำนาจอิสระขององค์การปกครองท้องถิ่นนั้นจะต้องมีพอสมควรไม่มากจนเกินไป จนทำให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อเอกภาพและอธิปไตยของประเทศหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง องค์การ ปกครองท้องถิ่นมิใช่เป็นสถาบันการเมืองที่มีอำนาจอธิปไตยเป็นของตนเอง หากแต่ควรมีอำนาจหน้าที่ ตามที่กฎหมายกำหนดให้ และให้มืองค์การที่จำเป็นสำหรับทำหน้าที่ทางด้านนิติบัญญัติและบริหาร กิจการอันเป็นหน้าที่ของตนเท่านั้น

2.3.4.3 ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง การมีส่วนร่วม ในการปกครองตนเองในท้องถิ่นของประชาชนนั้นอาจจะทำได้หลายระดับแล้วแต่ความสามารถและ ความสนใจของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ เช่น ประชาชนบางคนอาจจะมีส่วนร่วมในกิจกรรม ของท้องถิ่นเฉพาะการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตัวแทนของตนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ ขององค์การปกครองท้องถิ่นเท่านั้น แต่บางคนอาจมีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการ ปกครองตนเองของท้องถิ่นมากกว่านั้น เช่น สนใจที่จะเข้าฟังการประชุมสภาเทศบาล สนใจที่จะเอา ใจใส่ดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะเทศมนตรี หรือประชาชนบางคนอาจจะสนใจมากถึงกับสมัครเข้า รับเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชน เพื่อให้ได้มีโอกาสเข้ามามีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมอันเป็นหน้าที่ ขององค์การปกครองท้องถิ่นด้วยตนเองก็อาจจะทำได้ในความหมายของการกระจายอำนาจ มีอยู่ 2 ความหมาย คือ

1) การกระจายอำนาจตามอาณาเขต หมายถึง รัฐบาลกลางได้มอบอำนาจ ให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือบริการสาธารณะภายในเขตของแต่ละท้องถิ่น และท้องถิ่นมีอิสระในการ ปฏิบัติหน้าที่ การกระจายอำนาจตามความหมายนี้ ได้แก่ เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

2) การกระจายอำนาจตามกิจการ หมายถึง รัฐบาลกลางได้มอบอำนาจให้องค์กรสาธารณะจัดทำกิจการประเภทใด เพื่อให้มีความอิสระในการดำเนินงานตามความเหมาะสมของลักษณะงานนั้น ๆ เช่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิต การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคฯลฯ

2.3.5 ประเภทของการกระจายอำนาจทางการปกครอง

การจัดการปกครองตามหลักการกระจายอำนาจนั้น ทำได้ 2 ลักษณะ คือ

2.3.5.1 การกระจายอำนาจทางพื้นที่หรือเรียกว่า การกระจายอำนาจทางเขตแดน คือ การที่รัฐมอบอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำ ทั้งนี้การจัดบริการสาธารณะที่ได้รับมอบหมายจะถูกกำหนดขอบเขต โดยพื้นที่หรืออาณาเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ การจัดระเบียบราชการบริหารลักษณะนี้เรียกว่า “การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น”

2.3.5.2 การกระจายอำนาจทางบริการหรืออาจเรียกว่า การกระจายอำนาจทางเทคนิค คือ การที่รัฐมอบอำนาจให้จัดทำบริการสาธารณะในบางอย่างให้แก่องค์กรของรัฐที่จัดตั้งขึ้นโดยเฉพาะเป็นผู้จัดทำการกระจายอำนาจทางบริการนี้ มิใช่เป็นการกระจายอำนาจการปกครองแต่เป็นการ “มอบ” ให้องค์กรของรัฐไปจัดทำบริการสาธารณะโดยแยกออกมาเป็นนิติบุคคลต่างหากจากรัฐมีทรัพย์สินของตนเองและมีผู้บริหารของตนเองโดยเป็นนิติบุคคล การกระจายอำนาจนี้จะต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐเช่นกัน ซึ่งมีอยู่ 2 รูปแบบ คือ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน (สมคิด เลิศไพฑูรย์, 2550, น. 29)

2.3.6 จุดแข็งและจุดอ่อนของการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจเป็นเรื่องที่ดีสำหรับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามหลักการกระจายอำนาจนั้น มีทั้งจุดแข็งและจุดอ่อนของการกระจายอำนาจ ไว้ดังนี้

2.3.6.1 จุดแข็งของการกระจายอำนาจ การจัดระเบียบบริหารตามหลักการกระจายอำนาจปกครองย่อมมีจุดแข็งหรือข้อดีอยู่ 3 ประการ คือ

1) ทำให้มีการสนองความต้องการของแต่ละท้องถิ่นได้ดีขึ้น บริการสาธารณะบางอย่างเกี่ยวกับประโยชน์ส่วนได้ส่วนเสียเฉพาะท้องถิ่น ถ้าได้มอบให้ผู้บริหารงานของท้องถิ่น ซึ่งเลือกตั้งจากราษฎรในท้องถิ่นเป็นผู้จัดทำ ก็ย่อมจะได้ผลตรงกับความต้องการในท้องถิ่นมากขึ้นเพราะรู้ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นของตนเองดี

2) เป็นการแบ่งเบาภาระของทางราชการบริหารส่วนกลางได้บ้างในปัจจุบัน ราชการส่วนกลางมีภารกิจหนักอยู่มากเกี่ยวกับการจัดทำกิจการอันเกี่ยวกับประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ โดยตัดภาระเกี่ยวกับกิจการเฉพาะท้องถิ่นที่ไม่อาจดำเนินการได้ทั่วถึงออกไปเสียบ้างก็จะทำให้เกิดผลดีกับความต้องการของราษฎรในท้องถิ่นได้

3) ทำให้ราษฎรมีความสนใจและมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น การกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเป็นการมอบอำนาจให้ท้องถิ่นปกครองตนเองทำให้ราษฎรมีส่วนได้เสียในกิจการของท้องถิ่นโดยตรงและเกิดความจำเป็นที่ต้องปรึกษาหารือกันในการดำเนินงานทำให้ราษฎรรู้จักรับผิดชอบ คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมของท้องถิ่นทำให้การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็วเป็นการส่งเสริมและพัฒนาการเมืองในระดับท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น

2.3.6.2 จุดอ่อนของการกระจายอำนาจข้อเสียหรือจุดอ่อนของการกระจายอำนาจ มีอยู่ 5 ประการ ดังนี้

- 1) ถ้ากระจายอำนาจมากเกินไปจะเป็นอันตรายต่อเสถียรภาพหรือความมั่นคงของรัฐ
- 2) การกระจายอำนาจทำให้เกิดการสิ้นเปลืองมากกว่าการรวมอำนาจ
- 3) การกระจายอำนาจปกครองให้แก่ท้องถิ่นจะเป็นอันตราย หรือเกิดผลเสียมากกว่าผลดีถ้าหากประชาชนไม่มีความรู้พื้นฐานหรือไม่พร้อมที่จะปกครองตนเอง
- 4) อาจเป็นแนวทางให้เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นใช้อำนาจในทางที่ผิดถือพรรคถือพวก ซึ่งจะทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ราษฎรส่วนมาก
- 5) เป็นการเปิดโอกาสให้มีการทุจริตและใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งจะทำให้ประชาชนที่ไม่รู้เรื่องตกเป็นเครื่องมือหาเงินของชนชั้นปกครองที่ไม่บำเพ็ญตนอยู่ในฐานะผู้บำบาบทุกข์บำรุงสุขของประชาชน (โกวิท วัฒนกุล, 2548, น. 36)

2.3.7 ประโยชน์ของการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะสามารถเอื้ออำนวยประโยชน์ให้กับท้องถิ่น และประเทศชาติ ได้ดังนี้

2.3.7.1 เพื่อระบายนความคับคั่งของบริการสาธารณะต่าง ๆ ที่รวมอยู่เป็นภารกิจของรัฐบาลกลางออกไปให้ท้องถิ่นรับผิดชอบ ทั้งนี้เพื่อที่จะช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางหรือระบายนความคับคั่งของหน้าที่ต่าง ๆ ที่รวมอยู่ในส่วนกลางให้ลดน้อยลง ซึ่งหากท้องถิ่นบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพแล้วจะช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐได้เป็นอันมาก

2.3.7.2 เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการของรัฐที่ได้ปฏิบัติในท้องถิ่นวัตถุประสงค์ข้อนี้ส่วนใหญ่เนื่องจากการที่พิจารณาว่าประชาชนในท้องถิ่นย่อมรู้ความต้องการและปัญหาของตนดีกว่าส่วนกลาง นอกจากนี้การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานยังอำนวยประโยชน์ด้านอื่น ๆ อีก เช่น โครงการรัฐได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีและเป็นการฝึกฝนให้ประชาชนเกิดความชำนาญในการปฏิบัติงานของท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น เป็นต้น

2.3.7.3 เพื่อเป็นการกระจายการพัฒนาออกไปสู่ท้องถิ่นต่าง ๆ ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะในการปฏิบัติแม้รัฐบาลกลางจะให้อำนาจท้องถิ่นเก็บภาษีได้เองแล้วแต่ก็ยังไม่พอเพียงรัฐบาลจึงต้องจ่ายเงินอุดหนุนเป็นการสมทบ ซึ่งถือเป็นการช่วยร่วมพัฒนาท้องถิ่นให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น (คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2545, น. 101-103)

2.3.8 แนวทางการกระจายอำนาจ

2.3.8.1 หลักการและแนวนโยบายการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 125 ตอนพิเศษ 40 ง วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2551 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ได้อำนาจในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สกถ.) ซึ่งเป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กกถ.) ที่จะต้องบริหารแผนการกระจายอำนาจ

ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 และแผนปฏิบัติการฯ (ฉบับที่ 2) ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

2.3.8.2 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดหลักการสำคัญเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 78 และ 80 และหมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 281-290 ดังมีหลักการที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1) องค์กรในการกระจายอำนาจ

1.1) ให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจเพื่อกำหนดการแบ่งอำนาจหน้าที่และการจัดสรรรายได้ระหว่างราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคกับส่วนท้องถิ่น และระหว่างส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นตามระดับความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) แต่ละรูปแบบ

1.2) ให้มีคณะกรรมการ ประกอบด้วย ผู้แทน 3 ฝ่าย ทำหน้าที่ตามข้อ (1) และเมื่อมีการกำหนดอำนาจหน้าที่และการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ให้มีการทบทวนใหม่ทุกระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานรัฐสภาทราบแล้วให้มีผลบังคับได้

2) แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

2.1) รัฐต้องกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

2.2) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

3) หลักความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.1) รัฐต้องให้อิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของคนในท้องถิ่นและส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ

3.2) การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็น

3.3) ให้มีมาตรฐานกลางในการดำเนินงาน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

ในระบบการปกครองของทุกประเทศล้วนแล้วแต่มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ต้องการที่จะให้มีความมั่นคงในประเทศและประชาชนในประเทศมีความสุขแต่เดิมการปกครองส่วนใหญ่จะมีลักษณะรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ศูนย์กลางของประเทศเพื่อความสะดวก เพราะสมัยนั้นอาณาเขตยังไม่กว้างพลเมืองยังน้อยและกิจกรรมที่รัฐจะต้องสนองตอบประชาชนยังมีไม่มากนัก

ต่อมาเมื่อประเทศมีการพัฒนามากขึ้น ประชากรมีจำนวนมากขึ้นภารกิจที่รัฐต้องรับผิดชอบก็มีเพิ่มขึ้นด้วยศักยภาพของรัฐบาลกลางเพียงแห่งเดียวอาจไม่สนองการบริหารและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง ดังนั้นแนวความคิดในการกระจายอำนาจการบริหารการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่นจึงเกิดขึ้น เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของรัฐบาลกลางสามารถสนองความต้องการของคนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง รวดเร็วและตรงความเป็นจริงที่ชุมชนต้องการ (ชัยยศ ศิริรัตน์วร, 2531, น. 17)

แนวความคิดในการให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองและบริหารกันเองนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับแนวความคิดในการกระจายอำนาจการปกครอง หลักการกระจายอำนาจการปกครองนี้มีเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้โดยมีความเป็นอิสระปลอดจากการขึ้นของรัฐบาลกลางพอที่จะสามารถสนองความต้องการของพลเมืองท้องถิ่นได้แต่ทั้งนี้ในด้านนโยบายที่สำคัญยังคงยึดส่วนกลางอยู่บ้าง เช่น นโยบายการเงินการคลัง นโยบายการป้องกันประเทศ ดังนั้นหน่วยการปกครองท้องถิ่นจึงมีความเป็นอิสระในระดับหนึ่งในการที่จะดำเนินกิจกรรมการบริหารของตนเองได้แต่อีกส่วนหนึ่งรัฐบาลกลางยังคงควบคุมดูแลเอาไว้ ทั้งนี้ก็เพื่อรักษาสภาพความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและความมั่นคงของชาติไว้นั่นเอง

2.4.1 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งอิสระเพื่อเลือกผู้มีหน้าที่บริหารปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือภูมิภาค แต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นต้องอยู่ใต้บทบังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ ไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด (Mongtagu, 1984, p. 574) อีกทั้งยังหมายถึงหน่วยการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้นและให้มีอำนาจปกครองตนเอง มีสิทธิตามกฎหมาย และต้องมียศกรที่จำเป็นในการปกครองเพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การที่มีอาณาเขตแน่นอน มีประชากรตามหลักที่กำหนดไว้ มีอำนาจการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเอง มีสภาพท้องถิ่นที่มีสมาชิกได้รับเลือกตั้งจากประชาชน (Robson, 1953, p. 574) การปกครองท้องถิ่น ยังหมายถึง การปกครองระดับรองของประเทศหรือรัฐที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดโดยเฉพาะจัดตั้งและอยู่ในกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง (Clarke, 1957, pp. 87-89) ทั้งยังหมายถึงการปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจ ในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่นตามหลักที่ว่าถ้าอำนาจการปกครองจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้นการบริหารท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมียศกรของตนเอง

อันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง มีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่น ในเขตอำนาจของตน Daniel (1975, อ้างถึงใน โกวิทย์ พวงงาม, 2548, น. 28)

สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นนั้น คือการปกครองของชุมชนหนึ่งซึ่งมีความเป็นอิสระในการปกครอง ที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่าง โดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การ มีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม การปกครองท้องถิ่นมีสิทธิตามกฎหมาย ที่จะดำเนินการปกครองตนเอง ซึ่งประกอบด้วย การตรากฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับต่าง ๆ และมีอำนาจในการกำหนดงบประมาณของตนเอง อีกทั้งต้องมีองค์กรฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ ที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน

2.4.2 ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

จากแนวความคิดในการปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐ ในอันที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน โดยยึดหลักการกระจายอำนาจปกครอง และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นจึงสามารถสรุป ได้ดังนี้ (ชูศักดิ์ เทียงตรง, 2518, น. 6-7)

2.4.2.1 การปกครองท้องถิ่น คือ รากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะ การปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้องกับส่วนได้ส่วนเสียในการปกครอง การบริหารท้องถิ่นเกิดความรับผิดชอบและห่วงแหน ต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัยอันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบการปกครอง ประชาธิปไตยในที่สุด โดยประชาชนจะมีโอกาสเลือกตั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร การเลือกตั้งจะเป็น การฝึกฝนให้ประชาชนใช้ดุลพินิจเลือกผู้แทนที่เหมาะสม สำหรับผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเข้าไปบริหารกิจการ ของท้องถิ่นนับได้ว่าเป็นผู้นำในท้องถิ่นจะได้ใช้ความรู้ความสามารถบริหารงานท้องถิ่นเกิดความคุ้นเคย มีความชำนาญในการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมือง ในระดับชาติ ต่อไป

2.4.2.2 การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง หัวใจ ของการปกครองระบอบประชาธิปไตยประการหนึ่ง ก็คือ การปกครองตนเองมิใช่เป็นการปกครอง อันเกิดจากคำสั่งเบียดเบียน การปกครองตนเอง คือ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองซึ่งผู้บริหาร ท้องถิ่นนอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่น โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจาก ประชาชนแล้วผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องฟังเสียงประชาชนด้วยวิถีทางประชาธิปไตยต่าง ๆ เช่น เปิดโอกาส ให้ประชาชนออกเสียงประชามติให้ประชาชนมีอำนาจถอดถอน ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึก ในความสำคัญของตนต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรคปัญหาและช่วยกันแก้ไข ปัญหา ของท้องถิ่นของตน (อนันต์ อนันตกุล, 2521, น. 6-7)

2.4.3 วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นนั้นถือว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระ ของรัฐบาลทั้งทางด้านการเงิน ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการและเพื่อตอบสนองความต้องการ ของประชาชนในท้องถิ่น อีกทั้งเพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษาการปกครอง

ระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นผลมาจากแนวคิดการกระจายอำนาจ ซึ่งก็คือ การโอนกิจการบริการสาธารณะบางเรื่องจากรัฐไปให้ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศ หรือหน่วยงานบางหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำอย่างเป็นอิสระจากส่วนกลาง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการกระจายอำนาจ มีอยู่ 2 รูปแบบ คือ (โกวิทย์ พวงงาม, 2548, น. 36-37)

2.4.3.1 การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น หรือการกระจายอำนาจตามอาณาเขต หมายถึง การมอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการ หรือบริการสาธารณะบางเรื่องภายในเขตของแต่ละท้องถิ่น และท้องถิ่นมีอิสระพอสมควรในการปกครองตนเอง

2.4.3.2 การกระจายอำนาจตามบริการ หรือการกระจายอำนาจทางเทคนิค หมายถึง การโอนกิจการบริการสาธารณะบางกิจการจากรัฐ ไปให้หน่วยงานบางหน่วยงานรับผิดชอบแยกต่างหาก และอย่างเป็นอิสระโดยปกติแล้วจะเป็นกิจการซึ่งการจัดทำต้องอาศัยความรู้ความชำนาญทางเทคโนโลยี แขนงใดแขนงหนึ่งเป็นพิเศษการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นในรูปของการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในรูปแบบต่าง ๆ นั้นกล่าวได้ว่าได้ส่งผลต่อการพัฒนาประชาธิปไตยทั้งระดับชุมชนและระดับประเทศ ดังนี้ (โกวิทย์ พวงงาม, 2548, น. 42-44)

ประการที่หนึ่ง ก่อให้เกิดและกระตุ้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน (Greater Political Participation by the People) เนื่องจากการปกครองท้องถิ่นซึ่งมีผู้นำมาจากการเลือกตั้งได้เสนอนโยบายให้ประชาชนได้ทราบ เพื่อจะได้นำไปคิด ได้ถกเถียง และตัดสินใจเลือก ก็ย่อมส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นมากขึ้น

ประการที่สอง ก่อให้เกิดความรับผิดชอบของผู้นำต่อประชาชน (Account Ability) หรือความรับผิดชอบต่อทางการเมืองที่ผู้มาจากการเลือกตั้งมีต่อผู้เลือกตั้งถือว่าเป็นสิทธิของเอกชน และกลุ่มท้องถิ่นที่จะตรวจสอบและควบคุมการปกครองท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อป้องกันการใช้อำนาจที่ไร้ขอบเขต

ประการที่สาม การปกครองท้องถิ่นที่เข้มแข็งจะขจัดระบบเผด็จการโดยรัฐบาล กล่าวคือ เมื่อมีการกระจายอำนาจมากขึ้น ท้องถิ่นเข้มแข็ง สถาบันทางการเมืองต่าง ๆ โดยเฉพาะพรรคการเมืองมีความมั่นคง การยึดอำนาจและการใช้อำนาจเผด็จการจากส่วนกลางจึงเป็นไปได้ยาก ซึ่งการปกครองท้องถิ่นที่เข้มแข็งจะสามารถต่อต้านคลื่นการปฏิวัติรัฐประหารได้

ประการที่สี่ การเมืองท้องถิ่นเป็นเวทีสร้างนักการเมืองระดับชาติ การเรียนรู้ทางการเมืองในท้องถิ่นทำให้คุณภาพของนักการเมืองระดับชาติสูงขึ้นด้วยเหตุที่ได้รับความนิยมศรัทธาจากประชาชน จึงทำให้ได้รับเลือกตั้งในระดับที่สูงขึ้น

ประการที่ห้า การสร้างประชาธิปไตยหรือการพัฒนาการเมืองที่มั่นคงจะต้องเริ่มจากการสร้างประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นก่อนจากนั้นจึงขยายไปในระดับประเทศ

ประการที่หก การปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการเข้าสู่วิถีทางการเมืองของประชาชน (Politicization) ด้วยเหตุที่การเมืองในท้องถิ่นมีความเกี่ยวข้องกับการเมืองระดับชาติ และย่อมมีความเป็นไปในทางการเมืองในท้องถิ่นเอง คือ มีกิจกรรมทางการเมืองเกิดขึ้นอยู่เสมอ ๆ

2.4.4 องค์ประกอบการปกครองส่วนท้องถิ่น

ระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้อง ประกอบด้วย องค์ประกอบ 8 ประการ คือ

2.4.4.1 สถานะตามกฎหมาย (Legal Status) หมายความว่า หากประเทศใดกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้นจะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

2.4.4.2 พื้นที่และระดับ (Area and Level) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการ เช่น ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์เชื้อชาติและความสำคัญในการปกครองตนเองของประชาชน จึงได้มีกฎเกณฑ์ที่จะกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นออกเป็น 2 ระดับ คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่สำหรับขนาดของพื้นที่จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติ โดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) องค์การศึกษาวិทยาศาสตร์และวัฒนธรรม (UNESCO) องค์การอนามัยโลก (WHO) และสำนักกิจการสังคม (Bureau of Social Affair) ได้ให้ความเห็นว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่สามารถให้บริการและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ควรมีประชากรประมาณ 50,000 คน แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้องพิจารณาด้วย เช่น ประสิทธิภาพในการบริหารรายได้และบุคลากร เป็นต้น

2.4.4.3 การกระจายอำนาจและหน้าที่ การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

2.4.4.4 องค์การนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมาย แยกจากรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติ มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบายออกกฎหมายข้อบังคับควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ

2.4.4.5 การเลือกตั้ง สมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

2.4.4.6 อิสระในการปกครองตนเอง สามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการภายในขอบเขตของกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลางและไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ

2.4.4.7 งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

2.4.4.8 การควบคุมดูแลของรัฐ เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังคงอยู่ในการกำกับ ดูแลจากรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชนโดยรวม โดยการมีอิสระในการดำเนินงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้มิได้หมายความว่ามีความเต็มที่มีอิสระเต็มที่ที่เดียวคงหมายถึงเฉพาะอิสระในการดำเนินการเท่านั้น เพราะมิฉะนั้นแล้วท้องถิ่นจะกลายเป็นรัฐอธิปไตยไปรัฐจึงต้องสงวนอำนาจในการควบคุมดูแลอยู่ (อุทัย หิรัญโต, 2523, น. 22)

องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น กล่าวได้ว่า มีส่วนประกอบที่สำคัญ 9 ประการ คือ

1. เป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล
2. มีสภาและผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่น
3. มีอิสระในการปกครองตนเอง
4. มีเขตการปกครองที่ชัดเจนเหมาะสม
5. มีงบประมาณและรายได้เป็นของตนเอง
6. มีบุคลากรปฏิบัติงานของตนเอง
7. มีอำนาจหน้าที่เหมาะสมต่อการให้บริการ
8. มีอำนาจอกระเบียบข้อบังคับเพื่อใช้บังคับในท้องถิ่น
9. มีความสัมพันธ์กับส่วนกลางในฐานะเป็นหน่วยงานระดับรองของรัฐ (โกวิท พงงาม, 2548, น. 29-32)

2.4.5 ประโยชน์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ประโยชน์ของการปกครองท้องถิ่นโดยทั่วไปนั้นมีมากแต่สามารถสรุปได้ 2 ประการ คือ

2.4.5.1 ประโยชน์ในการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย การปกครองท้องถิ่นมีส่วนช่วยทำให้เกิดพัฒนาการทางการเมืองในชาติขึ้นได้ โดยการที่การปกครองท้องถิ่นเป็นฐานทางการเมืองและเป็นสนามแห่งแรกของการที่จะให้ประชาชนเข้าใจและมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องการเมืองเบื้องต้น ตลอดจนเป็นสนามแห่งแรกของการที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง อันเป็นจุดสำคัญในการพัฒนาการเมืองถ้าการปกครองท้องถิ่นประสบความสำเร็จแล้ว ย่อมมีผลกระทบไปถึงการพัฒนาการเมืองด้วย ดังนั้น การปกครองท้องถิ่นและการพัฒนาการเมืองจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้น และเมื่อการเมืองของประเทศเป็นแบบประชาธิปไตย การปกครองท้องถิ่นก็ควรจะมีส่วนพัฒนาการเมืองระบอบประชาธิปไตยได้ด้วย เพราะการปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในระบอบการเมืองและประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเองดังที่กล่าวมาแล้ว

2.4.5.2 ประโยชน์ในการพัฒนาสังคม การพัฒนาสังคมจะต้องกระทำทั้งสามด้าน คือ ด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมือง การปกครองท้องถิ่นมีส่วนช่วยในการพัฒนาสังคมมากในด้านการเมืองที่ได้กล่าวมาแล้วส่วนด้านสังคมและเศรษฐกิจนั้น การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองที่สนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่นต้องการอะไร ก็จะทำโครงการพัฒนาขึ้นไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เช่น การบริการสังคมหรือด้านเศรษฐกิจ เช่น การจัดตลาดชุมชน เป็นต้น โดยคนในท้องถิ่นได้ร่วมกันเสียสละเอื้อเฟื้อต่อสังคมภายใต้ การชี้แนะและการให้ความช่วยเหลือจากส่วนกลาง ก็จะทำให้มาตรฐานการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นดีขึ้น อีกทั้งบ้านเมืองก็เจริญก้าวหน้าตามไปด้วย (ลิขิต ธีรเวคิน, 2540, น. 103)

สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นกำหนดขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีการกระจายอำนาจและอุดมการณ์ประชาธิปไตย ซึ่งมุ่งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยการเลือกตั้งในกระบวนการทางการเมืองและกิจกรรมการปกครองตนเองในระดับหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้จากลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่นที่เน้นการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองมีองค์การหรือสถาบันที่จำเป็นในการปกครองตนเองและที่สำคัญ ก็คือ ประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง

2.4.6 แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาทผู้นำท้องถิ่น

มนุษย์มีความจำเป็นต้องอยู่ร่วมกันและมีความสัมพันธ์และกัน ในหมู่ของตนเพราะมนุษย์ไม่อาจจะให้บริการแก่ตนเองได้ในทุกกรณี จึงต้องพึ่งพาอาศัยกันร่วมมือกัน สร้างสรรค์ความเจริญให้เกิดกับกลุ่มตนแต่การสร้างสรรค์ความเจริญให้บังเกิดผลดีนั้นจำเป็นต้องมีกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นหัวหน้าในการสร้างสรรค์ความเจริญเราเรียกกันว่า ผู้นำ แต่เดิมนั้น ผู้นำอาจ หมายถึง กลุ่มผู้นำทางการเมืองเท่านั้นในปัจจุบันผู้นำกลุ่มมีลักษณะและความหมายที่กว้างขึ้น

กมล ประเสริฐ (2527, น. 4) กล่าวว่า ชนชั้นนำ มักเป็นบุคคลที่มีความสามารถสอดคล้องกับความเชื่อชาวบ้าน เช่น เป็นคนดี ทำประโยชน์ แก่หมู่บ้าน อย่างสม่ำเสมอ หรือเป็นผู้มีตำแหน่งสำคัญของหมู่บ้าน และตำแหน่งนั้น ได้รับการรับรองจากทางราชการจากการวิจัยในเรื่องคล้ายคลึงกัน

ประยูร อาษานาม และคณะ (2537, น. 15) พบว่า ผู้นำท้องถิ่นมีบทบาทและอิทธิพลที่จะทำให้การพัฒนาชนบทประสบความสำเร็จ ซึ่งผู้นำท้องถิ่น ได้แก่ บุคคลในท้องถิ่นที่เป็นที่เคารพนับถือ ผู้นำท้องถิ่นมีทั้งผู้นำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พระสงฆ์ และบุคคลที่ประชาชนเคารพ ยอมรับ ยกย่อง และนับถือ

อนุกุล คลังบุญครอง และคณะ (2551, น. 1-4) กล่าวว่า ผู้นำย่อม หมายถึง บุคคลที่สามารถชักจูงหรือใช้อิทธิพลโน้มน้าวจิตใจผู้อื่น เพื่อให้การปฏิบัติงานของหมู่คณะบรรลุผลวัตถุประสงค์ที่วางไว้ อย่างมีประสิทธิภาพผู้นำของกลุ่มหนึ่งหรือสังคมหนึ่งอาจมีเพียงคนเดียวหรือหลายคนในขณะเดียวกันและอาจเปลี่ยนจากคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่งในกลุ่มคณะนั้น และการเป็นผู้นำก็ขึ้นอยู่กับความสามารถทักษะและคุณสมบัติประจำตัวที่เผชิญอยู่ในเวลานั้น ก็ขึ้นอยู่กับความสามารถทักษะและคุณสมบัติประจำตัวซึ่งเผชิญอยู่ในเวลานั้น

Hollander (1978, p. 1) กล่าวว่า ผู้เกี่ยวข้องกับการกระทำและอำนาจ ผู้นำอาจจะอยู่ในฐานะที่สามารถใช้อิทธิพลในการดำเนินงานหรือปฏิบัติงานโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ในความสัมพันธ์ที่มีต่อผู้บังคับบัญชาในสถานการณ์ต่าง ๆ และกระบวนการติดต่อเพื่อบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

จากหลายแนวคิดที่มีผู้กล่าวถึงผู้นำ หรือบุคคลชั้นนำ หรือชนชั้นนำ ผู้ศึกษาพอสรุปได้ว่า ผู้นำท้องถิ่นที่ผู้ศึกษาทำการศึกษาคั้งนี้ หมายถึง บุคคลที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อ การยอมรับนับถือเชื่อฟังของประชาชน ซึ่งอาจเป็นผู้นำแบบทางการ หรือผู้นำตามธรรมชาติ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้านกรรมการหมู่บ้าน ข้าราชการที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ พระสงฆ์ เป็นต้นบทบาท (Role) ได้แก่ ส่วนที่เคลื่อนไหว (Dynamic) ของสถานภาพโดยทั่วไปสมาชิกของสังคม มักแสดงบทบาทตามสถานภาพของแต่ละคนในสังคมที่ตนสังกัดอยู่เสมอ โดยเฉพาะ Landis ได้ให้คำนิยามของบทบาทว่า หมายถึง พฤติกรรมหรือความประพฤติของคนที่เป็นเจ้าของสถานภาพพิเศษนั้นหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตามสถานภาพ

บทบาท หมายถึง ข้อกำหนดแห่งพฤติกรรมระหว่างบุคคลซึ่งผูกพันกับบุคคลประเภทต่าง ๆ ที่ลักษณะเฉพาะตัวบางประการประเภท อาทิเช่น สถานภาพ (Status) หรือตำแหน่ง (Position) ฉะนั้นบทบาทเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ในกระบวนการปติสังสรรค์ทางสังคมและปติสังสรรค์กับคนอื่นบุคคลที่ต้องพิจารณาตนเองและคนอื่น ๆ ว่าเจ้าของ “สถานภาพ” บางชนิด และเขาได้ใช้สิ่งที่เขาเรียนรู้ อะไรเป็นความ “คาดหวัง” (Expectation) ซึ่งผูกพันกับสถานภาพนั้น ๆ เป็นเครื่องแนะแนวการกระทำของเขา แนวความคิดทางบทบาทแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. แนวความคิดทางโครงสร้างนิยม และลักษณะแนวปติสังสรรค์สัญลักษณ์นิยม แนวโครงสร้างนิยม มุ่งสนใจเนื้อหาโครงสร้างและหน้าที่ของสถานภาพสังคม การจัดระเบียบและผลของบทบาทต่าง ๆ ต่อระบบ กล่าวคือ บทบาท จะถูกมองว่าเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดกฎเกณฑ์ไว้ในสังคม ถูกคาดหวังไว้ว่า บุคคลในสถานภาพใดควรมีสถานภาพใดควรมีบทบาทอย่างไรเมื่อบุคคลเข้าดำรงสถานภาพต่าง ๆ ตามที่คิดว่าเป็นนิยมตามบรรทัดฐานที่กำหนดให้มีบทบาทพฤติกรรมนั้น ๆ

2. ส่วนในแนวปติสังสรรค์สัญลักษณ์นิยม ให้ความสำคัญกับกระบวนการ ซึ่งบุคคล จะทำความเข้าใจว่าบุคคลอื่นให้ความสำคัญคาดหวังกับตนเองอย่างไรในการที่จะมีบทบาททางสังคม อันจะเกิดขึ้นจากการที่บุคคลมีปติสังสรรค์ทางสังคมต่อกัน

2.4.7 แนวคิดเกี่ยวกับเทศบาล

2.4.7.1 ความเป็นมา

เทศบาล เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการยอมรับและใช้ในประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอยู่ทั่วโลก การปกครองในรูปแบบของเทศบาลนับว่าเป็นการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและบริหารท้องถิ่นของตนเองมากที่สุดกล่าวคือประชาชนผู้เสียภาษีในแต่ละพื้นที่สามารถที่จะเลือกผู้แทนของตนที่เรียกว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเข้าไปบริหารดูแลการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นหรือใช้จ่ายภาษีดังกล่าวให้เกิดประโยชน์กับท้องถิ่นมากที่สุด

ธีรทัต ชูดำ (2543, น. 65-66) กล่าวว่า การบริหารงานท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล ได้เกิดขึ้นในสมัยก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศ พ.ศ. 2475 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 (ครองราชย์ พ.ศ. 2453-2468) พระองค์เริ่มทดลองวิธีการบริหารงานโดยประชาชนในท้องถิ่นตามแบบเทศบาลขึ้นในพระราชวังในปี พ.ศ. 2461 โดยทรงโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามเขตการทดลองนี้ว่า “ดุสิตธานี” แต่การทดลองต้องหยุดชะงักลงเมื่อพระองค์เสด็จสวรรคตในปี พ.ศ. 2468 พระราชดำริของพระองค์ที่จะทรงสร้างการบริหารท้องถิ่นนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการบริหารท้องถิ่นรูปแบบของเทศบาลในสมัยต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 7) ที่ทรงจัดให้มีการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบของเทศบาลขึ้นจากหลักฐานการพระราชทานสัมภาษณ์แก่ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ The New York Times ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2474 มีข้อความตอนหนึ่งว่า “เรากำลังเตรียมการพระราชบัญญัติเทศบาลขึ้นใหม่ เพื่อทดลองเกี่ยวกับสิทธิเลือกตั้งภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้ ประชาชนมีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลข้าพเจ้าเห็นว่าสิทธิการเลือกตั้งของประชาชนควรจะมีเริ่มต้นที่การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลข้าพเจ้าเชื่อว่าประชาชนควรมีสหิทธิมีเสียงในกิจการของท้องถิ่นเราพยายามให้การศึกษาเรื่องนี้แก่เขา ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นการผิดพลาด ถ้าเราจะมีการปกครองระบบรัฐสภาก่อนที่จะประชาชนจะมีโอกาสเรียนรู้และมีประสบการณ์อย่างดีเกี่ยวกับกับการใช้สิทธิเลือกตั้งในกิจการปกครองท้องถิ่น”

นั้นวัฒน์ บรมานันท์ และแก้วคำ ไกรสรพงษ์ (2544, น. 66) กล่าวว่า เทศบาลมิได้จัดตั้งขึ้นทั่วทั้งประเทศ แต่จะแต่จะจัดตั้งขึ้นเป็นแห่ง ๆ ไปดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 โดยเมื่อรัฐพิจารณาเห็นควรที่จะยกฐานะท้องถิ่นใดขึ้นเป็นเทศบาล ก็ตราพระราชกฤษฎีกายกฐานะท้องถิ่นนั้นเป็นเทศบาลเป็นแห่ง ๆ ไปเทศบาลมีฐานะเป็นทบวงการเมืองและเป็นนิติบุคคลดังที่กำหนดไว้ในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

2.4.7.2 ความหมายของเทศบาล

เทศบาลเป็นรูปแบบการบริหารท้องถิ่นของรัฐรูปแบบหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายหลักของเทศบาล คือ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 กฎหมายนี้บัญญัติให้เทศบาลเป็นทบวงการเมือง จึงทำให้เทศบาลเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลเทศบาลเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นในชุมชนที่มีความเจริญหรือที่เรียกว่าชุมชนเมืองในประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่พัฒนาแล้วได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นของเทศบาล (Municipality) และได้ใช้เทศบาลเป็นเครื่องมือสำคัญในการปกครองท้องถิ่นของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพแต่โดยเหตุที่การปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลของประเทศต่างๆ มีความแตกต่างกันออกไปตามระบบการปกครองในระดับชาติหรือรูปแบบของรัฐบาล เพราะรูปแบบของรัฐบาลนั้นจะเป็นแม่บทที่สำคัญของรูปแบบหน่วยการปกครองท้องถิ่น

2.4.7.3 ประเภทของเทศบาล

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการจัดตั้งเทศบาลไว้ด้วยโดยกำหนดให้จัดตั้งเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนคร ก็ได้ตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดกล่าวโดยย่อได้ว่า เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นที่มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลขณะที่เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดหรือท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไป รวมทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามกฎหมายสำหรับเทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป รวมทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามกฎหมาย ทั้งนี้ การจัดตั้ง การเปลี่ยนชื่อการเปลี่ยนแปลงเขต การเปลี่ยนแปลงฐานะหรือการยุบเลิกเทศบาลให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2536, น. 144)

1) ประเภทของเทศบาล พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 8 ถึงมาตรา 11 กำหนดให้เทศบาล มีอยู่ 3 ประเภทด้วยกัน คือ

1.1) เทศบาลตำบล ได้แก่ท้องถิ่นซึ่งมีพระราชกฤษฎีกายกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล กฎหมายมิได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้โดยเฉพาะว่าการเป็นเทศบาลตำบลจะต้องมีเงื่อนไขอย่างไรบ้างแต่ในทางปฏิบัติ กระทรวงมหาดไทยได้วางหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งเทศบาลตำบลเอาไว้

2) เทศบาลเมือง มีอยู่ 2 รูปแบบ คือ

2.1) ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดทุกแห่งจะต้องตราพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเป็นเทศบาลเมือง

2.2) ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไป และมีรายได้พอควรแก่การปฏิบัติหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยเทศบาล

2.3) เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป และมีรายได้พอควรแก่การปฏิบัติหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยเทศบาล

การจัดตั้งเทศบาลทั้ง 3 ประเภท จะต้องทำโดยพระราชกฤษฎีกา ซึ่งจะต้องระบุชื่อ และเขตของเทศบาลเอาไว้ด้วย (นันทวัฒน์ บรมานันท์ และ แก้วคำ ไกรสรพงษ์, 2544, น. 66)

2.4.7.4 โครงสร้างของเทศบาล

โครงสร้างของเทศบาล ประกอบด้วย สภาเทศบาล และคณะผู้บริหารหรือนายกเทศมนตรี แล้วแต่กรณีเดิมโครงสร้างของเทศบาล ประกอบด้วย สภาเทศบาลที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของ ประชาชนในเขตเทศบาลและคณะเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งกันเองระหว่างสมาชิกสภาเทศบาล แต่อย่างไรก็ตาม ในปี พ.ศ. 2543 ได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ใหม่และเพิ่มรูปแบบ ของผู้บริหารเทศบาลเข้ามาอีก 1 รูปแบบ คือ นายกเทศมนตรี โดยมีหลักเกณฑ์กำหนดไว้ในมาตรา 14 แห่งกฎหมายว่าด้วยเทศบาลว่า เทศบาลแห่งใดจะมีการบริหารในรูปแบบคณะเทศมนตรีหรือนายกเทศมนตรี ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตเทศบาลแต่ละแห่งโดยวิธีการ ดังนี้ คือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาเทศบาลในเขตเทศบาลใดจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 4 ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิก สภาเทศบาลในเขตเทศบาลนั้น มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อให้จัดทำประชามติ ในเขตเทศบาลนั้น ว่าจะกำหนดให้การบริหารเทศบาลใช้รูปแบบคณะเทศมนตรีหรือนายกเทศมนตรี ผลของประชามติให้นำมาใช้เมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเป็นการทั่วไปในคราวถัดจากวัน ออกเสียงประชามติและให้ใช้รูปแบบการบริหารตามผลประชามตินั้นตลอดไปจนกว่าจะมีการออก เสียงประชามติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลในเขตเทศบาลนั้น ให้เปลี่ยนแปลงรูปแบบ การบริหารเทศบาลเป็นอย่างอื่น การร้องขอให้ทำประชามติดังกล่าวมาแล้วจะต้องเสนอต่อคณะกรรมการ การเลือกตั้งก่อนครบวาระของสภาเทศบาลที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะนั้น ไม่น้อยกว่า 360 วัน และจะกระทำในวาระของสภาเทศบาลหนึ่งเพียงครั้งเดียว

1) สภาเทศบาล ประกอบด้วย สมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาลมาจากการเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี ซึ่งวาระการดำรง ตำแหน่งนี้ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2543 คือ ลงจาก 5 ปี มาเป็น 4 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา 285 แห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 สำหรับจำนวนสมาชิกสภา เทศบาลของเทศบาลแต่ละประเภทนี้จะไม่เท่ากัน อยู่ในระหว่าง จำนวน 12-24 คน ขึ้นอยู่กับประเภท ของเทศบาลดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 15 แห่งกฎหมายว่าด้วยเทศบาล ดังนี้

- 1.1) สภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วย สมาชิก จำนวน 12 คน
- 1.2) สภาเทศบาลเมือง ประกอบด้วย สมาชิก จำนวน 18 คน
- 1.3) สภาเทศบาลนคร ประกอบด้วย สมาชิก จำนวน 24 คน

2) นายกเทศมนตรี ในกรณีที่ประชาชนในเขตเทศบาลใดออกเสียงแสดงประชามติ ให้การบริหารในเขตเทศบาลใช้รูปแบบนายกเทศมนตรี ให้เทศบาลนั้นมีนายกเทศมนตรีคนหนึ่งเลือกตั้ง โดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลซึ่งกระทำ โดยวิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับนายกเทศมนตรี มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้งและไม่สามารถดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน 2 วาระได้ นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ช่วยเหลือ ในการบริหารราชการตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมาย โดยมาตรา 48 อัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยเทศบาล ได้กำหนดจำนวนเทศมนตรี ไว้ดังนี้

2.1) เทศบาลตำบล ให้มีรองนายกเทศมนตรีไม่เกิน 2 คน

2.2) เทศบาลเมือง ให้มีรองนายกเทศมนตรีไม่เกิน 3 คน

2.3) เทศบาลนคร ให้มีรองนายกเทศมนตรีไม่เกิน 4 คน

3) นายกเทศมนตรีเป็นผู้ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาล และผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาลและลูกจ้างเทศบาลตั้งที่บัญญัติไว้ในมาตรา 48 แห่งกฎหมายว่าด้วยเทศบาล โดยสรุปโครงสร้างของเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2543 บัญญัติให้ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ฝ่ายนิติบัญญัติ หรือสภาเทศบาลกับฝ่ายบริหาร หรือนายกเทศมนตรีและรองนายก ซึ่งทั้ง 2 ฝ่าย มีที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชนโดยตรงจึงกล่าวได้ว่า โครงสร้างการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบของเทศบาลนั้น ได้จำลองมาจากการปกครองระบอบประชาธิปไตย ในระบบรัฐสภาซึ่งประเทศไทยถือเป็นหลักในการปกครองประเทศ สภาเทศบาลคล้ายกับสภาผู้แทนราษฎร นายกเทศมนตรีและรองนายกเทศมนตรีก็คล้ายกับนายกรัฐมนตรีกับคณะรัฐมนตรีเพียงแต่ภารกิจหน้าที่ของเทศบาลจำกัดเฉพาะในพื้นที่เขตเทศบาลแต่ละแห่งเท่านั้น (นันทวัฒน์ บรมานันท์ และแก้วคำ ไกรสรพงษ์, 2544, น. 66-70)

2.4.7.5 อำนาจหน้าที่ (Authority)

อำนาจหน้าที่ หมายถึง อำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเทศบาลและมีกฎหมายรองรับ เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และยังมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายอื่นกำหนดไว้ด้วย เช่น พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ที่ได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ของเทศบาลไว้ ในมาตรา 16 เป็นต้น

1) อำนาจและหน้าที่ของเทศบาล มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดอำนาจและหน้าที่ของเทศบาลไว้รวม 31 ประการด้วยกัน คือ

1.1) จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตน

1.2) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ

1.3) จัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ

1.4) การสาธารณสุข โภคและการก่อสร้างอื่น ๆ

1.5) การสาธารณสุขการ

1.6) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ

1.7) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน

1.9) การจัดการศึกษา

1.10) การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา

และผู้ด้อยโอกาส

ของท้องถิ่น

1.11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดี

1.12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

1.13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

1.14) การส่งเสริมกีฬา

- 1.15) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
 - 1.16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
 - 1.17) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
 - 1.18) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย
 - 1.19) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัวและการรักษาพยาบาล
 - 1.20) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
 - 1.21) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
 - 1.22) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
 - 1.23) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัย
- โรงมหรสพและสาธารณสุขสถานอื่น ๆ

1.24) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- 1.25) การผังเมือง
- 1.26) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
- 1.27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- 1.28) การควบคุมอาคาร
- 1.29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 1.30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุน การป้องกัน และรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

1.31) กิจกรรมอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ ประกาศกำหนดและนอกจากนี้ ในกฎหมายว่าด้วยเทศบาลเองก็ยังสามารถกำหนดอำนาจหน้าที่ของเทศบาลไว้ โดยแยกเป็นอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล เทศบาลเมืองและเทศบาลนคร รวมทั้งยังมีบทบัญญัติ ให้เทศบาลสามารถทำกิจการนอกเขตเทศบาลหรือกระทำการร่วมกับบุคคลอื่นได้ ซึ่งกล่าวโดยสรุป แล้วกิจการที่เทศบาลทุกประเภทจะทำได้นั้น สามารถแบ่งได้เป็น 8 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1.31.1) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน เช่น การดับเพลิง การป้องกันและระงับสาธารณภัย

1.31.2) การสาธารณสุข เช่นการจัดให้มีและบำรุงสถานที่พิทักษ์ รักษาคนเจ็บไข้ การป้องกันและระงับโรคติดต่อ การรักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและ ที่สาธารณะ การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล การจัดให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สุสานและฌาปนสถาน เป็นต้น

1.31.3) การสาธารณสุขูปการ เช่น การสงเคราะห์มารดาและเด็ก การสงเคราะห์คนชรา คนอนาถาเด็กกำพร้า เป็นต้น

1.31.4) การโยธาสาธารณะ เช่น การสร้างและบำรุงทางบกทางน้ำ การจัดให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ สวนสาธารณะ สวนสัตว์ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจของราษฎร เป็นต้น

1.31.5) การศึกษา เช่น การจัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา การจัดให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬา เป็นต้น

1.31.6) การสาธารณูปโภคและเทศพาณิชย์ เช่น การประปา การไฟฟ้า การเดินรถประจำทางตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม กิจการโรงรับจำนำ เป็นต้น

1.31.7) การทะเบียนราษฎร

1.31.8) การบำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎรกิจการทั้งหลาย เหล่านี้เป็นหน้าที่ของเทศบาลที่จะต้องจัดทำภายในเขตเทศบาลของตนอำนาจหน้าที่ดังกล่าวนี้ได้มีการเพิ่มเติมโดยการแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับเทศบาลหลายครั้งโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการแก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ 10 ในปี พ.ศ. 2542 ได้มีการเพิ่มหน้าที่ให้กับเทศบาลอีกหลายประการ เช่น เพิ่มหน้าที่ให้กับเทศบาลตำบลในการส่งเสริมการพัฒนาศรี เด็กเยาวชนผู้สูงอายุและผู้พิการ บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นหรือการเพิ่มหน้าที่ให้กับเทศบาลนครในการควบคุม สุขลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหารโรงแรมรสพและสถานบริการอื่น การจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย และการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง รวมทั้งการส่งเสริมกิจการท่องเที่ยวนอกจากนี้เทศบาล อาจทำกิจการอื่น ๆ ได้อีกตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 57 ทวิ และ มาตรา 57 ตริ แห่งกฎหมาย ว่าด้วยเทศบาล คือ การทำกิจการภายนอกเขต เทศบาลอาจออกไปทำกิจการต่าง ๆ ภายนอกเขต ของตนได้โดยมีหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้ (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2536, น. 142)

1.31.8.1) การนั้นจำเป็นต้องทำและเป็นการที่เกี่ยวข้อง กับกิจการที่ดำเนินตามอำนาจหน้าที่อยู่ภายในเขตของตน

1.31.8.2) ได้รับความยินยอมจากเทศบาล สภาจังหวัด หรือสภาตำบลแห่งท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องและได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย การทำ การร่วมกับบุคคลอื่นโดยก่อตั้งบริษัทจำกัดหรือถือหุ้นในบริษัทจำกัด เทศบาลอาจทำการร่วมกับบุคคลอื่น โดยก่อตั้งบริษัทจำกัดหรือถือหุ้นในบริษัทจำกัดตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(1) บริษัทจำกัดนั้นมีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อกิจการ ค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค

(2) เทศบาลต้องถือหุ้นเป็นมูลค่าเกินกว่าร้อยละ 50 ของทุนที่บริษัทนั้นจดทะเบียนไว้ในกรณีที่มีหลายเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหาร ส่วนตำบลถือหุ้นอยู่ในบริษัทเดียวกันให้นับหุ้นที่ถือหุ้นนั้นรวมกันและได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวง มหาดไทยนอกจากการดำเนินกิจการดังกล่าวมาแล้วข้างต้นทั้งหมด กฎหมายว่าด้วยเทศบาลมาตรา 58 และมาตรา 59 ยังได้บัญญัติให้จัดตั้งสหการขึ้นได้ สหการเป็นองค์การที่เทศบาลตั้งแต่สองเทศบาลขึ้นไป รวมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อประกอบกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งอันอยู่ในหน้าที่ของเทศบาลร่วมกันสหการ มีสภาพเป็นทบวงการเมือง จัดตั้งโดยพระราชกฤษฎีกาซึ่งจะต้องกำหนดชื่ออำนาจหน้าที่และระเบียบ การดำเนินการของสหการไว้ สหการมีคณะกรรมการบริหาร ซึ่งจะต้องประกอบด้วย ผู้แทนของเทศบาล ที่เกี่ยวข้อง (นันทวัฒน์ บรมานันท์ และแก้วคำ ไกรสรพงษ์, 2544, น. 66-70)

2.4.7.6 อำนาจหน้าที่นายกเทศมนตรี

อำนาจหน้าที่นายกเทศมนตรี มีดังต่อไปนี้

- 1) ก่อนเข้ารับหน้าที่ นายกเทศมนตรีต้องแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลโดยไม่ต้องลงมติ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งต่อสมาชิกสภาเทศบาลทุกคนและจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อสภาเทศบาลเป็นประจำทุกปี
- 2) อำนาจหน้าที่ตามมาตรา 48 เทรส มีดังนี้
 - 2.1) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับข้อบัญญัติ และนโยบาย
 - 2.2) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาล
 - 2.3) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรี และที่ปรึกษานายกเทศมนตรี
 - 2.4) วางระเบียบเพื่อให้งานของเทศบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
 - 2.5) รักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัติ
 - 2.6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น
- 3) ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาลและเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาลและลูกจ้างเทศบาล
 - 4) เป็นผู้เสนอร่างเทศบัญญัติ
 - 5) เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาในการปฏิบัติหน้าที่
 - 6) มีสิทธิเข้าประชุมสภาเทศบาล และมีสิทธิแถลงข้อเท็จจริงตลอดจนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตนต่อที่ประชุมและไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน
- 7) ในกรณีฉุกเฉินซึ่งจะเรียกประชุมสภาเทศบาลให้ทันท่วงที่มีได้นายกเทศมนตรีอาจออกเทศบัญญัติชั่วคราวได้ เมื่อได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัดและเมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผยที่สำนักงานเทศบาลแล้ว ก็ให้ใช้บังคับได้
- 8) ในกรณีไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานและรองประธานสภาเทศบาลหรือสภาเทศบาลถูกยุบ หากมีกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของราชการหรือราษฎร นายกเทศมนตรีจะดำเนินการไปพลางก่อนเท่าที่จำเป็นก็ได้
- 9) เมื่อพ้น 1 ปี นับแต่วันประกาศยกฐานะท้องถิ่นใดเป็นเทศบาลเมืองและเทศบาลนครแล้ว ให้นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะการปกครองท้องที่ หรือกฎหมายอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงเทศบาลตำบลที่ยังคงมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล หรือสารวัตรกำนันอยู่ให้นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับอำนาจหน้าที่ของบุคคลดังกล่าวตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง (นันทวัฒน์ บรมานันท์ และแก้วคำ ไกรสรพงษ์, 2544, น. 66-70)

2.5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง

2.5.1 ปัจจัยนโยบายของผู้สมัคร

โชคชัย ใจแน่น (2550, น. 96) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร: ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกในครอบครัวในตำบลสะเมิงใต้ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า คนหนุ่มสาวตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยพิจารณาจากนโยบายพรรคการเมือง ผู้นำพรรคการเมือง ความเป็นไปได้ของนโยบาย และกระแสความนิยมของพรรคการเมือง และคนรุ่นปีตามารดาพิจารณาจากผู้นำพรรคการเมือง นโยบายพรรคการเมืองกระแสความนิยมของพรรคการเมืองประกอบกับผลงานของพรรครัฐบาลที่ผ่านมา ส่วนสมาชิกในครอบครัวตัดสินใจลงคะแนนเสียงโดยอิสระและคนท้องถิ่นก็เป็นปัจจัยอีกอย่างหนึ่งในการตัดสินใจลงคะแนนเลือกตั้ง

ยุทธทิวา นามเมือง (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เหตุผลการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า อันดับเหตุผล การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีอันดับเหตุผลในการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในอันดับปานกลาง ส่วนรายด้านอันดับเหตุผลในการตัดสินใจ อันดับ 1 คือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริตของผู้สมัคร รองลงมา คือ ด้านนโยบายของผู้สมัคร ด้านความรู้ความสามารถของผู้สมัคร ด้านชื่อเสียงของผู้สมัคร ด้านผลงานในอดีตของผู้สมัคร ด้านหวัหวัคเนนของผู้สมัคร ด้านสถานะทางเศรษฐกิจสังคมของผู้สมัคร ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลของผู้สมัคร ด้านครอบครัวของผู้สมัคร ด้านผู้สมัครเป็นคนท้องถิ่นและด้านผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้สมัคร เพศและระดับการศึกษาแตกต่างกันมีเหตุผลการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นอาชีพ

นิพนธ์ ปัญญ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชน ในการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนจะพิจารณาผลงานที่ผ่านมา นโยบายที่ได้เสนอให้แก่ประชาชนก่อนการเลือกตั้งและผู้ที่มีความช่วยเหลือทำประโยชน์ให้กับท้องถิ่น โดยใช้รถยนต์หาเสียงเพื่อให้ทราบอย่างทั่วถึง เพศและอายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ณิชามา เหมะธูลิน (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ศึกษากรณี: ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตเลือกตั้ง ที่ 1 จังหวัดบึงกาฬ ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 46-55 ปี การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ประกอบอาชีพ เกษตรกร รายได้/เดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านนโยบาย รองลงมา คือ ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านสื่อในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และด้านสื่อบุคคล ตามลำดับ

ธีระพงษ์ วงหาจักษ์ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยสามพาด อำเภอประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยสามพาด ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 (S.D. = 0.95) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีปัจจัยที่มีผลการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยสามพาด ข้อปัจจัยด้านคุณสมบัติ เป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.86 (S.D. = 0.70) รองลงมา คือ ข้อปัจจัยด้านนโยบาย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.73 (S.D. = 0.74) ปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.96 (S.D. = 0.109) และลำดับสุดท้ายปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวของผู้สมัครอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.42 (S.D. = 1.27)

นภาพร หมั่นจง (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง: ศึกษาในห้วงเวลาปี พ.ศ. 2559 ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในจังหวัดระยองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีรายได้/เดือน 10,001-15,000 บาท ส่วนปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มาก และปานกลาง ซึ่งสามารถเรียงตามลำดับ ได้ดังนี้ ด้านนโยบาย ด้านตัวผู้สมัครด้านพรรคการเมือง ด้านการรณรงค์ และด้านสื่อบุคคล

Sharkansky (1970, p. 1) ให้นิยามนโยบายสาธารณะไว้ว่า นโยบายสาธารณะ คือ กิจกรรมที่กระทำโดยรัฐบาล ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมทั้งหมดของรัฐบาล อาทิเช่น การจัดการศึกษาการจัดสวัสดิการ และการก่อสร้างทางหลวงโดยรัฐ รวมทั้งข้อกำหนดและระเบียบในการควบคุมและกำกับกำกับการดำเนินกิจกรรมของปัจเจกบุคคลและนิติบุคคลทั้งหมด ตลอดจนการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ อาทิเช่น การรักษาความสงบเรียบร้อยของตำรวจ การตรวจสอบราคาสินค้าการควบคุมการจำหน่ายยาและอาหาร นโยบายสาธารณะ นอกจากจะครอบคลุมกิจกรรมภายในประเทศทั้งหมดแล้วยังครอบคลุมกิจกรรมต่างประเทศทั้งหมดอีกด้วย อาทิเช่น นโยบายการค้าระหว่างประเทศ ความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ การรวมตัวเป็นกลุ่มองค์การระหว่างประเทศและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

Dye (1995, p. 1) ให้ความหมายไว้ว่า นโยบายสาธารณะ คือ สิ่งที่รัฐบาลเลือกจะทำหรือไม่กระทำในส่วนที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำจะครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งหมดของรัฐบาลทั้งกิจกรรมที่เป็นกิจวัตร และกิจกรรมที่เกิดขึ้นในบางโอกาส อาทิเช่น การควบคุมความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคม และความพยายามในการขจัดความขัดแย้งกับสังคมอื่น ๆ เป็นต้น และมีวัตถุประสงค์ให้กิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำบรรลุเป้าหมายด้วยดีในการให้บริการแก่สมาชิกในสังคม

สรุปได้ว่า นโยบายผู้สมัคร หมายถึง แนวทางที่ผู้สมัครกำหนดไว้ในการทำงานในด้านต่าง ๆ และจะนำปฏิบัติเมื่อได้รับเลือกตั้งเข้ามาดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี เช่น การสร้างงาน สร้างรายได้ การพัฒนาการศึกษา การพัฒนาสาธารณสุข การพัฒนาสาธารณูปโภค บริโภค และการบำรุงศาสนา เป็นต้น

2.5.2 ปัจจัยความรู้ความสามารถของผู้สมัคร

ยุทธทิวา นาเมือง (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เหตุผลการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า อันดับเหตุผลการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีอันดับเหตุผลในการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในอันดับปานกลาง ส่วนรายด้านอันดับเหตุผลในการตัดสินใจอันดับ 1 คือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริตของผู้สมัคร รองลงมา คือ ด้านนโยบายของผู้สมัคร ด้านความรู้ความสามารถของผู้สมัคร ด้านชื่อเสียงของผู้สมัคร ด้านผลงานในอดีตของผู้สมัคร ด้านหวัหะแนนของผู้สมัคร ด้านสถานะทางเศรษฐกิจสังคมของผู้สมัคร ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลของผู้สมัคร ด้านครอบครัวของผู้สมัคร ด้านผู้สมัครเป็นคนท้องถิ่นและด้านผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้สมัคร เพศและระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีเหตุผลการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นอาชีพ

ณัฐพงศ์ นิลาทะวงค์ (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีศึกษากรณี: เทศบาลตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านคุณสมบัติผู้สมัครนายกเทศมนตรีจะเลือกผู้สมัคร เพราะผู้สมัครเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ที่อยู่ในระดับมากปัจจัยด้านนโยบาย เลือกนายกเทศมนตรีเพราะนโยบายของผู้สมัครเป็นนโยบายที่มีประโยชน์ในการพัฒนาตำบล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ปัจจัยในการตัดสินใจด้านผลประโยชน์หรือผลตอบแทนจะเลือกผู้สมัครเพราะผู้สมัครช่วยงานประเพณีต่าง ๆ ของชาวบ้านอย่างสม่ำเสมอ เช่น งานบวช งานศพ งานแต่งงาน ฯลฯ อยู่ในระดับน้อย ปัจจัยในการตัดสินใจด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัครจะเลือกผู้สมัครเพราะผู้สมัครเป็นคนรู้จักคุ้นเคยกับผู้ที่เลือกตั้ง อยู่ในระดับน้อย

นันทิกานต์ อุดม (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลกระโสม อำเภอดงหลวง จังหวัดพังงา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะประจำตัวผู้สมัครมีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่ประชาชนให้ความสำคัญมากที่สุด คือ ผู้สมัครที่ขอช่วยเหลือทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และต้องมีความรู้ความสามารถที่จะทำหน้าที่เป็นนายกเทศมนตรี

พัชรา เพชรจรูญ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เหตุผลประกอบการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัย พบว่า ในการเลือกนายกเทศมนตรีนั้นประชาชนพิจารณาจาก ความรู้ความสามารถและระดับการศึกษา เป็นเหตุผลหลัก รองลงมา คือ นโยบายการบริหารของผู้สมัคร ต่อมาคือการแจกเงินชื่อเสียงของผู้สมัคร ผลงานของกลุ่มการเมืองที่ผ่านมาประชาชนให้ความสำคัญน้อยมาก จากการศึกษาครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งพัฒนากระบวนการเรียนรู้ความสามารถการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

วรายุทธ สถาปนาศุภกุล (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของประชาชน อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของประชาชนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ มีค่าแปลผล

อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านสติปัญญา และด้านบุคลิกภาพ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากตามลำดับ 2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา ดังนั้นผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี เศรษฐกิจดีเกิดความอุดมสมบูรณ์ โจรผู้ร้ายก็อาจลดลงได้และหายจากท้องถิ่นไปในที่สุด ควรศึกษาจากประสบการณ์ของผู้หน้าที่ประสบความสำเร็จเพื่อศึกษาถึงแนวคิดกระบวนการขั้นตอนในการทำงานให้ประสบความสำเร็จเพื่อนำมาพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้เจริญก้าวหน้า 3) แนวทางแก้ไขปัญหา ผู้นำท้องถิ่นควรพัฒนาคุณลักษณะในด้านสติปัญญา บุคลิกภาพ ความสามารถและคุณธรรมจริยธรรมให้เหมาะสมกับบทบาทของการเป็นผู้นำที่ดีและพัฒนาศักยภาพของตนเองให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนในท้องถิ่นและสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในพื้นที่

สรุปได้ว่า ความรู้ความสามารถของผู้สมัคร หมายถึง ความรู้และประสบการณ์ของผู้รับสมัครเลือกตั้งไม่จะเป็นระดับการศึกษาสูง ความรู้ด้านการบริหารองค์การ ความรู้ด้านการปกครอง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรี

2.5.2 ปัจจัยชื่อเสียงภาพลักษณ์ของผู้สมัคร

อัศวศิริ ลาป้อ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาพลักษณ์นักการเมืองกับพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในระดับท้องถิ่นศึกษากรณีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองควนลัง จังหวัดสงขลา ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองควนลังมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก ซึ่งพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ภาพลักษณ์ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองควนลัง ในด้านวิสัยทัศน์ และนโยบาย ด้านภาวะผู้นำ ด้านผลงานด้านประสบการณ์ และด้านคุณธรรม จริยธรรมมีผลต่อการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้งฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พล เหลืองรังสี และคณะ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของนายกรัฐมนตรียุคใหม่ที่เหมาะสมกับสังคมไทยตามทฤษฎีของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคุณลักษณะของนายกรัฐมนตรียุคใหม่ที่เหมาะสมกับสังคมไทยตามทฤษฎีของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ คณะผู้วิจัยใช้แบบสอบถามดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับตัวอย่างในงาน จำนวน 245 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ มีความเห็นว่าคุณลักษณะของนายกรัฐมนตรียุคใหม่ที่เหมาะสมกับสังคมไทย มีคะแนนเฉลี่ย 4.14 คะแนน และด้านบุคลิกภาพ มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด (4.21 คะแนน) ด้านคุณธรรม (คะแนนเฉลี่ย 4.17) ด้านอารมณ์และสังคม (4.12 คะแนน) และด้านความรู้ความสามารถ (4.05 คะแนน) ตามลำดับ

สุนทร เกาทอง (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ และด้านคุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์และคุณลักษณะด้านเฉพาะส่วนบุคคล มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะ

ของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลัง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้/เดือน) ที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลังแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประชาชนที่มีอาชีพและระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลัง ไม่แตกต่างกันการศึกษาความพึงพอใจและความคิดเห็นของประชาชนในความต้องการนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลัง จากการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความต้องการนายกเทศมนตรีที่มีคุณธรรมและจริยธรรมมากที่สุด

จิณณพัฑ ตั้งดวงมานิตย์ เนตรชนก บัวนาค (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อและภาพลักษณ์นักรการเมืองท้องถิ่นในการรับรู้ของประชาชนเขตเทศบาลนครนครราชสีมา อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับภาพลักษณ์นักรการเมืองท้องถิ่น โดยอันดับ 1 คือ สื่อบุคคล อันดับ 2 คือ สื่อเฉพาะกิจ และอันดับ 3 คือ สื่อมวลชนท้องถิ่น และภาพลักษณ์นักรการเมืองท้องถิ่นในการรับรู้ของประชาชนเขตเทศบาลนครนครราชสีมา อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ประชาชนมีการรับรู้อันดับ 1 คือ ภาพลักษณ์ด้านบุคลิกภาพ อันดับ 2 ภาพลักษณ์ด้านผลงาน/การบริหารงาน และอันดับ 3 ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ การเปรียบเทียบพฤติกรรมการเปิดรับของประชาชนเขตเทศบาลนครนครราชสีมา ด้านสื่อบุคคล สื่อมวลชนท้องถิ่น สื่อเฉพาะกิจ และสื่อใหม่ เมื่อพิจารณารายชื่อแล้ว พบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการเปรียบเทียบภาพลักษณ์นักรการเมืองท้องถิ่นในการรับรู้ของประชาชนเขตเทศบาลนครนครราชสีมา เมื่อพิจารณารายชื่อแล้ว พบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัย พรรคการเมืองหรือนักรการเมืองสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการแก้ไขและพัฒนาภาพลักษณ์ของนักรการเมืองเพื่อให้มีคุณสมบัติของนักรการเมืองที่ดีและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

Boulding (1975) ได้กล่าวว่า ภาพลักษณ์เป็นความรู้และความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่อาจไม่ได้รับรู้จากประสบการณ์เพียงอย่างเดียวแต่จะได้รับทางอ้อมด้วย ซึ่งประสบการณ์เหล่านี้ต้องอาศัยการตีความและให้ความหมายสำหรับตนเองด้วยภาพลักษณ์จึงเป็นการแทนความหมายเชิงอัตวิสัย (Subjective Representation) หรือความประทับใจภาพปรากฏ (Appearance) อาจแบ่งเป็น 4 ส่วนดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบเชิงการรับรู้ (Perceptual Component) เป็นสิ่งที่บุคคลจะได้รับการสังเกตโดยตรงสิ่งที่ถูกสังเกตนั้นจะเป็นสิ่งที่นำไปสู่การรับรู้ (Cues) หรือมีสิ่งที่ถูกรับรู้นั้นเอง ซึ่งอาจจะ เป็นบุคคล สถานที่เหตุการณ์ ความคิดหรือวัตถุสิ่งของต่าง ๆ เราจะได้ภาพของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ โดยผ่านการรับรู้
2. องค์ประกอบเชิงเรียนรู้ (Cognitive Component) เช่น ภาพลักษณ์ที่เป็นความรู้เกี่ยวกับลักษณะประเภทความแตกต่างของสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากการสังเกตสิ่งที่ถูกรับรู้
3. องค์ประกอบเชิงความรู้สึก (Affective Component) เช่น ภาพลักษณ์เกี่ยวกับความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกผูกพันยอมรับหรือไม่ยอมรับหรือไม่ชอบ

4. องค์ประกอบเชิงการกระทำ (Cognitive Component) เป็นภาพลักษณ์ที่เกี่ยวกับความมุ่งหมายหรือเจตนาที่จะเป็นแนวทางปฏิบัติต่อโต้สิ่งเร้านั้นอันเป็นผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเชิงความรู้และความรู้สึก

สรุปได้ว่า ชื่อเสียงภาพลักษณ์ของผู้สมัคร หมายถึง การเป็นบุคคลที่เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ได้รับการเคารพ ไว้วางใจ มีการยอมรับจากประชาชนส่วนใหญ่ มีการกล่าวถึงในด้านดีเป็นที่พึงของประชาชนในยามเดือดร้อนได้

2.5.3 ปัจจัยการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร

ธีรภัทร์ ลอยวิรัตน์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร: ศึกษากรณีการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2556 ผลการวิจัย พบว่า บริบทการเมืองทั้งในระดับชาติ และระดับจังหวัดที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร จะขึ้นอยู่กับระบบอุปถัมภ์ จากพรรคการเมือง นักการเมืองระดับชาติ และระดับท้องถิ่น ตลอดจนการหนุนช่วยของเครือญาติ เพื่อนพ้อง และองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การสร้างกลยุทธ์การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครที่นำแนวคิดการสื่อสารทางการเมือง การตลาดทางการเมือง การจำแนกส่วนทางการตลาด การวางตำแหน่งของผู้เลือกตั้งมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมเพื่อสร้างเป็นกลยุทธ์ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

พระนิทัศน์ วงศ์วังเพิ่ม (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.76 2) ปัจจัยทั้ง 4 พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกันต่ำกับการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .206, 207, 282$ และ $.237$) 3) มีตัวแปรพยากรณ์ 3 ตัว ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองสังกัด และปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียงสามารถพยากรณ์ ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย ร้อยละ 12.90 ($R^2 = .129$) จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย สามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้ สมการในรูปคะแนนดิบ $SUMEEFF$ (การตัดสินใจ) = $3.312 + .107x + .046y + .065z$ สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน $SUMEEFF$ (การตัดสินใจ) = $.204x + .202y + 116z$

อภิรัฐ จินาพร (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรง: ศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาลนครอุบลราชธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง นายกเทศมนตรี เทศบาลนครอุบลราชธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ด้านสื่อในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากว่าประชาชนได้รับสื่อในหลาย ๆ ด้าน ทั้งสื่อป้ายโฆษณา แผ่นพับหาเสียง สื่ออินเทอร์เน็ต จึงทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลและส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งได้รวดเร็ว

สายเทพ จันบางพลี (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์และวิธีที่ใช้ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ประสบผลสำเร็จในเขตจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัย พบว่า กลยุทธ์และวิธีที่ใช้และประสบความสำเร็จในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2551 คือ กลยุทธ์และวิธีหาเสียงทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ผู้ชนะการเลือกตั้งจะเน้นการหาเสียงแบบ ไม่เป็นทางการ คือ การลงพื้นที่เพื่อแจกจ่ายเอกสารแนะนำตัวเกี่ยวกับกลุ่มที่สังกัดและหมายเลขให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งรับทราบและเป็นการย้ำความสัมพันธ์ระหว่างผู้สมัครกับผู้เลือกตั้งเกี่ยวกับการช่วยเหลือเกื้อกูลกันมีบุญคุณต่อกันมาอย่างยาวนาน

สรุปได้ว่า การรณรงค์หาเสียง หมายถึง รูปแบบและวิธีการที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งนำมาใช้ในการหาเสียงเพื่อให้ได้ชัยชนะในการเลือกตั้ง วิธีที่นำมาใช้เพื่อการหาเสียงได้แก่การจัดเวทีปราศรัย ป้ายหาเสียง ผู้สมัคร แจกแผ่นพับ ใบปลิว รณรงค์หาเสียง ออกไปพบปะ พูดคุย เยี่ยมบ้าน เป็นต้น

2.5.4 ปัจจัยภูมิหลังของผู้สมัคร

วสิรัตน์ แสงไชย (2542) ที่กล่าวว่า ปัจจัยภูมิหลังของนักการเมืองสตรีเกิดจากปัจจัยด้านการศึกษา ปัจจัยด้านความมั่นคงของฐานะทางเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านประสบการณ์ทางการเมือง และปัจจัยด้านวชนสมัยในการดำรงตำแหน่ง

ประเสริฐ ภาวะเกษ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลลำดวน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ปัจจัยด้านภูมิหลังและคุณสมบัติของผู้สมัคร ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านข่าวสารการเลือกตั้ง ปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยที่ชาวบ้านได้นำมาประกอบการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านการให้สิ่งจูงใจที่เป็นทั้งเงินและสิ่งของ ปัจจัยด้านนโยบาย และปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางการเมือง 2) ปัญหาที่เกิดขึ้นภายหลังการเลือกตั้ง เป็นปัญหาความแตกแยกขาดความสามัคคีของคนในชุมชน ปัญหาด้านสังคมที่เกิดการทะเลาะวิวาทในส่วนด้านเศรษฐกิจไม่ได้รับผลกระทบจากการเลือกตั้งแต่อย่างใด 3) แนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น คือการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจกับประชาชนและตัวแทนผู้สมัครให้เข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามแนวทางประชาธิปไตย ทั้งก่อนและหลังการเลือกตั้งรวมทั้งการสร้างทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่เน้นถึงความสำคัญของความสามัคคีของคนในชุมชนและความสัมพันธ์ทางเครือญาติของคนในสังคม

โอณทัย วัฒนาพร และพินสุตา วงศ์อนันต์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิรูปการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นศึกษากรณีความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายการเมืองและฝ่ายบริหาร ผลการวิจัย พบว่า ภายใต้บริบทระบอบประชาธิปไตยและการเลือกตั้งแบบไทย ภูมิหลังทางสังคมและเศรษฐกิจของนักการเมืองย่อมมีผลต่อแรงจูงใจและพฤติกรรมทางการเมืองและการบริหาร กล่าวเฉพาะพฤติกรรมกรรมการบริหารของนักการเมือง แรงจูงใจในการเข้าสู่เวทีการเมืองมีผลต่อช่วงเวลาในการดำรงตำแหน่งการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งปรากฏในรูปแบบการบริหารโดยยึดโยงอยู่กับระบบอุปถัมภ์และความโน้มเอียงในการฉ้อราษฎร์บังหลวง พฤติกรรมทั้งสองด้านนี้ย่อมก่อผลกระทบต่อข้าราชการ

และองค์การข้าราชการส่วนท้องถิ่น ท้ายที่สุดยังส่งผลต่อระบบธรรมาภิบาลประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

กฤตภากรณ์ ทะราศี (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเข้าสู่ฐานอำนาจทางการเมืองของสตรีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการวิจัย พบว่าการเข้าสู่ฐานอำนาจทางการเมืองของสตรี มีที่มาจากการใช้รัฐธรรมนูญที่แสดงให้เห็นถึงความเสมอภาคเท่าเทียมกันของหญิงและชายที่ตราไว้ในรัฐธรรมนูญ ภูมิหลังและพื้นฐานทางการเมือง 2) ปัจจัยจูงใจเข้าสู่เวทีทางการเมืองของนักการเมืองสตรีมาจากการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายและการเมืองเป็นตัวที่ทำให้สตรีทางการเมืองได้ตระหนักถึงสิทธิและเสรีภาพของสตรีในการเข้าสู่การเมืองอย่างถูกต้อง ผู้สนับสนุนทางการเมือง ผู้สนับสนุนทางการเมืองหลัก คือ บิดา มารดา เป็นนักธุรกิจ และสามีซึ่งมีพื้นฐานทางด้านการเมืองอยู่แล้ว ผู้ช่วยเหลือสนับสนุนจะเป็นกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน หัวหน้าแชน อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน และกลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มอาชีพ บทบาททางการเมือง บทบาททางการเมืองเกิดขึ้นหลังจากการแต่งงานแล้ว เนื่องจากได้เดินทางไปกับสามีที่เคยเป็นนักการเมือง จึงได้คลุกคลี หาเสียง พบปะประชาชน กลุ่มเครือข่าย กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด กลุ่มผู้ช่วยเหลือในการหาเสียง การทำกิจกรรมเคลื่อนไหวทางสังคม บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ อุดมการณ์ ได้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ทั้งด้านบุคลิกภาพ มีลักษณะการเป็นผู้นำที่ดี เป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักมารยาทที่พึงปฏิบัติทางสังคมให้เกียรติบุคคลอื่น 3) แนวทางการส่งเสริมการเข้าสู่เวทีทางการเมืองของนักการเมืองสตรีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรมีการปลูกฝังให้มีวิถีการดำเนินชีวิตที่ดี เพื่อจะได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ส่งเสริมสัมพันธ์ภาพที่ดีในครอบครัวเพื่อทำให้ครอบครัวเกิดความรัก ความอบอุ่น และความเข้าใจภายในการมีส่วนร่วมรับผิดชอบการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่อสังคม การเป็นผู้นำและตระหนักถึงสิทธิสตรีทุกรูปแบบ เปิดโอกาสให้สตรีมีสิทธิเสรีภาพ และสนับสนุนให้เข้าสู่การเมืองมากขึ้น มีความเท่าเทียม และการแสดงออกทางการเมืองที่ถูกต้องและถูกวิธี

ณรงค์ ศรีแปงวงศ์ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า พฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนยังมีอยู่น้อยอันอาจหมายถึง การยอมรับในความสำคัญของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งยังมีน้อย และการที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งกันน้อยส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของระบอบประชาธิปไตย เพราะหากประชาชนไม่ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งกันเป็นจำนวนมากก็เป็นการแสดงให้เห็นว่าประชาชนไม่มีความสนใจต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง อาจกล่าวได้ว่า พฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชน ประกอบด้วย การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร พรรคและนโยบายพรรค บุคลิกภาพของตัวผู้สมัคร และภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ที่กล่าวมาแล้วยังมีปัจจัยอื่นที่มีผลต่อการเลือกตั้ง อาทิ เช่น ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านผู้ตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และปัจจัยด้านจิตวิทยา ล้วนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

สรุปได้ว่า ภูมิหลังผู้สมัคร หมายถึง เรื่องราวว่าด้วยความเป็นไปได้ของชาติกำเนิด ประวัติครอบครัว ประวัติการทำงาน ประวัติการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมจนถึงปัจจุบันของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีหนองกุง อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดมหาสารคาม

2.5.5 ปัจจัยหวัคະແນนຂອງຜູ້ສັມຖຽນ

เบญจพราย กิจปัจจ (2517) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน กรณีศึกษาเขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิตัดสินใจเลือกด้วยตัวเองมากพอเท่า ๆ กับเลือกตามประธานชุมชน, ตัวแทนท้องถิ่น สก. สข. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในกลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเลือกเพราะประธานชุมชน ตัวแทนท้องถิ่น สก. สข. แนะนำ รองลงมา ตัดสินใจเลือกเอง และเลือกเพราะคำร้องขอของผู้สมัครหรือหวัคະແນน

พิชาย รัตนดิถ กณ กุเกิต (2537, น. 34-38) ได้สรุปความสัมพันธ์ของระบบอุปถัมภ์ ดำรงอยู่ในชนบทเป็นความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ระหว่างข้าราชการ นักการเมือง และนายทุนภายนอกกับกลุ่มชนชั้นนำภายในหมู่บ้าน โดยผู้มาจากภายนอกเป็นผู้อุปถัมภ์ให้ผลประโยชน์หรือสนับสนุนเรื่องการเงินและความช่วยเหลือเมื่อมีความเดือดร้อน ส่วนชนชั้นนำในชุมชนก็ให้การสนับสนุนในผลงานรับนโยบายมาปฏิบัติเป็นหวัคະແນนให้หรือเป็นตัวผลประโยชน์ให้

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2548, น. 76) กล่าวว่า เหตุผลในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งของประชาชน แต่ละคนมีพฤติกรรมในการตัดสินใจเลือกตั้งทั้งตนเองหรือถูกชักจูงใจ ดังนี้ เลือกเพราะรู้จัก และอยากสนับสนุนผู้สมัคร เลือกเพราะคนใกล้ชิดขอรับรอง เลือกเพราะเชื่อผู้นำชุมชนหรือหวัคະແນน เลือกเพราะเขาแจกเงิน แจกของจัดเลี้ยง เลือกเพราะถูกอิทธิพลข่มขู่จากผู้นำท้องถิ่นหรือหวัคະແນน

พรนค์พิเชฐ แห่งหน (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กระบวนการหาเสียงของนักการเมืองท้องถิ่น ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนทั้ง 3 กลุ่ม มีความรู้ความเข้าใจความสนใจ และความคิดเห็นทางการเมืองท้องถิ่นที่ใกล้เคียงสอดคล้องกัน โดยมีความคิดเห็นว่าการเมืองท้องถิ่นระดับล่าง (อบต. และเทศบาล) การหาเสียงแบบเข้าถึงประชาชนโดยตรงเป็นวิธีการที่ดีที่สุดมีจุดแข็งที่ได้ทำความรู้จักและพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนโดยตรงได้นำเสนอนโยบาย และแสดงออกถึงภาวะผู้นำ ประชาชนมีโอกาสพิจารณาผู้สมัครอย่างใกล้ชิด และฝากปัญหาข้อเดือดร้อนต่าง ๆ ไปกับผู้สมัครเป็นระบบที่มีจุดอ่อนน้อยแต่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครของประชาชนมากทำให้มีโอกาสประสบความสำเร็จทางการเมืองสูงเหมาะสมกับพื้นที่รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่กว้างขวางนักความจำเป็นที่ต้องใช้ระบบหวัคະແນนและสภากาแฟมีไม่มากนักและเมื่อแยกคำว่า “การสร้างกระแส” กับ “การสร้างคะแนน” ออกจากกันจะพบว่าในสนามการเมืองท้องถิ่นระดับล่าง อาจไม่จำเป็นต้องสร้างกระแสทางการเมืองมากนักแต่การสร้างคะแนนมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งการเข้าถึงประชาชนโดยตรงเป็นวิธีสร้างคะแนนที่ดีที่สุดอีกวิธีหนึ่ง งานวิจัยเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า การรณรงค์หาเสียงผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ นั้น ก็มีความสำคัญในการสนับสนุนให้ผู้เลือกตั้งตัดสินใจเลือกผู้สมัครคนหนึ่งคนใดก็ได้ โดยเฉพาะการสื่อสารแบบเผชิญหน้า การใช้หวัคະແນน ซึ่งจะนำไปสู่ชัยชนะในการเลือกตั้งในที่สุด

กฤตากรณีย์ ทหาราศี (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเข้าสู่ฐานอำนาจทางการเมืองของสตรี ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการวิจัย พบว่า การเข้าสู่ฐานอำนาจทางการเมืองของสตรี มีที่มาจากการใช้รัฐธรรมนูญที่แสดงให้เห็นถึงความเสมอภาคเท่าเทียมกันของหญิงและชายที่ตราไว้ในรัฐธรรมนูญ ภูมิหลังและพื้นฐานทางการเมือง 2) ปัจจัยจูงใจเข้าสู่เวทีทางการเมืองของนักการเมืองสตรี มาจากการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายและการเมืองเป็นตัวที่ทำให้สตรีทางการเมืองได้ตระหนักถึงสิทธิและเสรีภาพของสตรีในการเข้าสู่การเมืองอย่างถูกต้อง ผู้สนับสนุนทางการเมือง ผู้สนับสนุนทางการเมืองหลัก คือ บิดา มารดา เป็นนักธุรกิจ และสามี ซึ่งมีพื้นฐานทางด้านการเมืองอยู่แล้ว ผู้ช่วยเหลือสนับสนุนจะเป็นกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน หัวคะแนน อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน และกลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มอาชีพ บทบาททางการเมือง บทบาททางการเมืองเกิดขึ้นหลังจากการแต่งงานแล้ว เนื่องจากได้เดินทางไปกับสามีที่เคยเป็นนักการเมือง จึงได้คลุกคลี หาเสียง พบปะประชาชน กลุ่มเครือข่าย กลุ่มนักการเมืองผู้ใกล้ชิด กลุ่มผู้ช่วยเหลือ ในการหาเสียง การทำกิจกรรมเคลื่อนไหวทางสังคม บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ อดทนอดทน ได้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ทั้งด้านบุคลิกภาพ มีลักษณะการเป็นผู้นำที่ดี เป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักมารยาทที่พึงปฏิบัติทางสังคม ให้เกียรติบุคคลอื่น 3) แนวทางการส่งเสริมการเข้าสู่เวทีทางการเมืองของนักการเมืองสตรีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรมีการปลูกฝัง ให้มีวิถีการดำเนินชีวิตที่ดีเพื่อจะได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวเพื่อให้ครอบครัวเกิดความรัก ความอบอุ่น และความเข้าใจภายในการมีส่วนร่วมรับผิดชอบการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่อสังคม การเป็นผู้นำและตระหนักถึงสิทธิสตรีทุกรูปแบบเปิดโอกาสให้สตรีมีสิทธิเสรีภาพ และสนับสนุนให้เข้าสู่การเมืองมากขึ้น มีความเท่าเทียม และการแสดงออกทางการเมืองที่ถูกต้องและถูกวิธี

สรุปได้ว่า หัวคะแนน หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่น่าเชื่อถือภายในชุมชนเป็นที่เคารพในชุมชน มีความน่าเชื่อถือเป็นที่พึ่งของชุมชน มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ความสามารถ ทั้งยังเป็นบุคคลที่สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี

2.5.6 ปัจจัยการจูงใจให้สิ่งตอบแทน

นางพะงา กอธวัช (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เหตุผลการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรี ตำบลนาเมือง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า อันดับเหตุผลในการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลนาเมือง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในอันดับมาก ส่วนรายด้านอยู่ในอันดับมากทุกด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ หนึ่งด้านการจูงใจและการซื้อสิทธิขายเสียง สองด้านการรณรงค์หาเสียง สามด้านวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมและสี่ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ผลการเปรียบเทียบอันดับเหตุผลในการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลนาเมืองของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ย/เดือนแตกต่างกัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีเหตุผลในการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลนาเมือง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พัชรา เพชรจรรยา (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เหตุผลประกอบการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรี ในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัย พบว่า ในการเลือกนายกเทศมนตรีนั้น ประชาชนพิจารณาจาก ความรู้ ความสามารถ และระดับการศึกษา เป็นเหตุผลหลัก รองลงมา คือ นโยบายการบริหารของผู้สมัครต่อมา คือ การแจกเงินซื้อเสียงของผู้สมัคร

ผลงานของกลุ่มการเมืองที่ผ่านมาประชาชนให้ความสำคัญน้อยมาก จากการศึกษาครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งพัฒนากระบวนการเรียนรู้ความสามารถการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

วิเชียร ตันศิริคงคล (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งของผู้บริหารการเมืองในประเทศไทย โดยได้ทำการเก็บข้อมูลจาก 4 ภาคทั่วประเทศ 4 เขตเลือกตั้ง คือ ภาคเหนือ เขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขตเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน ภาคกลางเขตเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และภาคใต้ เขตเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล แต่เขตเลือกตั้งในภาคเหนือซึ่งเป็นเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่มีปัจจัยด้านกลไก การพนัน และการติดสินบนเจ้าหน้าที่เข้ามามีส่วนร่วม มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

รชต จุฑาผิว (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 อันดับ 1 คือ ปัจจัยด้านตัวบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 85.94 อันดับที่ 2 คือ ปัจจัยด้านการแจกจ่ายทรัพย์สินและเงิน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 57.88 อันดับ 3 คือ ปัจจัยด้านพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 57.27 อันดับ 4 คือ ปัจจัยด้านกลยุทธ์และวิธีการหาเสียงของผู้สมัคร ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 54.74 อันดับ 5 คือ ปัจจัยด้านการบริจาคทรัพย์สินแก่สาธารณะ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 54.54 อันดับ 6 คือ ปัจจัยด้านกลไก การพนัน และติดสินบนเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 54.63 และอันดับ 7 คือ ระบบอุปถัมภ์ และเครือข่าย ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 53.03 ตามลำดับ

จิตรา พรหมชุตติมา (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในชุมชนแออัดต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระบบพรรคการเมืองผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในเขตจังหวัดสกลนคร ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าผู้สมัครหรือหัวหน้าคะแนนของผู้สมัครที่แจกเงินหรือสิ่งของนั้นเป็นสิ่งไม่ดี และเกือบครึ่งเห็นว่าถ้าผู้สมัครหรือหัวหน้าคะแนนของผู้สมัครแจกเงินหรือสิ่งของให้ก็จะรับ แต่ในขณะเดียวกันผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งกว่าครึ่งมีความเห็นว่า ถ้าผู้สมัครที่แจกเงินหรือสิ่งของนั้นเป็นคนดีฟังพาได้ก็จะเลือก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทราบว่าการแจกเงินหรือสิ่งของนั้นเป็นสิ่งไม่ดี แต่ขณะเดียวกันถ้าคนที่แจกเป็นคนดี ฟังพาได้ก็จะเลือก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งไม่มีทางเลือกที่ดีกว่านี้

สรุปได้ว่า การจูงใจให้สิ่งตอบแทน หมายถึง ความพยายามในวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับเลือกตั้ง ซึ่งมีการวางแผนเพื่อที่มีอิทธิพลเหนือจิตใจของประชาชนโดยการแจกเงิน สัญญาว่าจะรับเข้าทำงานรวมถึงการเลื่อนตำแหน่ง และมีการจัดเลี้ยงฟรี

2.5.7 ปัจจัยความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร

ประชุม ขวัญเมือง (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัย พบว่า เครือญาติวงศ์ตระกูล ความมีน้ำใจช่วยเหลือเกื้อกูลและความรู้ความสามารถของผู้สมัครมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของประชาชน เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านของประชาชนไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

เกียรติกร พากเพียรศิลป์ และคณะ (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: กรณีศึกษา การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ผู้สมัครต้องเป็นผู้ที่สังกัดพรรคการเมืองที่มีนโยบายที่ดี ผู้สมัครเข้าถึงตัวผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพราะเป็นการสร้างความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนมกับชาวบ้าน

ณัฐพงศ์ นิลาทะวงศ์ (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรี ศึกษากรณี: เทศบาลตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านคุณสมบัติผู้สมัครนายกเทศมนตรีจะเลือกผู้สมัคร เพราะผู้สมัครเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมากปัจจัยด้านนโยบายเลือกนายกเทศมนตรีเพราะนโยบายของผู้สมัครเป็นนโยบายที่มีประโยชน์ในการพัฒนาตำบล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ปัจจัยในการตัดสินใจด้านผลประโยชน์หรือผลตอบแทนจะเลือกผู้สมัครเพราะผู้สมัครช่วยงานประเพณีต่าง ๆ ของชาวบ้านอย่างสม่ำเสมอ เช่น งานบวช งานศพ งานแต่งงาน ฯลฯ อยู่ในระดับน้อย ปัจจัยในการตัดสินใจด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัครจะเลือกผู้สมัครเพราะผู้สมัครเป็นคนรู้จักคุ้นเคยกับผู้เลือกตั้งอยู่ในระดับน้อย

บุญญฤทธิ์ โชคอุดมพร (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองตราด อำเภอมือ จังหวัดตราด ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านอิทธิพลของสื่อบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง นายกเทศมนตรีเทศบาลเมือง จังหวัดตราด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากว่าสื่อบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมีความสำคัญกับการเมืองท้องถิ่นอาจจะเนื่องมาจากความน่าเชื่อถือ ความใกล้ชิดสนิทสนมกับพรรคพวกเพื่อนฝูงหรือบุคคลที่เป็นผู้นำท้องถิ่นที่มีอิทธิพลที่จะจูงใจให้ประชาชนตัดสินใจเลือกตั้ง

ฐิติมา อิมรัตน์ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขง อำเภอน้ำใหม่ จังหวัดจันทบุรี การศึกษาใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลโขง อำเภอน้ำใหม่ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 348 คน เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามสถิติที่สำคัญที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย สถิติพรรณนา เช่น ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าสหสัมพันธ์ ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างเลือกนายอภิชาติ วิสิทธิ์วงศ์ เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขง คือ ความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัคร คุณสมบัติของผู้สมัคร นโยบายของผู้สมัคร ผลงานที่ผ่านมาของผู้สมัคร หัวคะแนนของผู้สมัคร และความสมเหตุสมผลในการเลือกผู้สมัคร

Parsons (1952, pp. 5-107) ได้อธิบาย ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Personal Relation) ว่าในฐานะที่มนุษย์เป็นสัตว์สังคมจะต้องอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น กลุ่มญาติ กลุ่มนักศึกษา กลุ่มสถาบัน กลุ่มอาชีพ สมาคม และกลุ่มการเมือง ทำในสิ่งที่จะต้องสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับสมาชิกในกลุ่ม เพื่อสร้างความพึงพอใจให้คนที่ตนรู้จักหรือเป็นคนคุ้นเคย เป็นญาติ เคยเรียนร่วมสถาบัน เคยทำงานในหน่วยงานเดียวกันหรืออยู่ในพรรคการเมืองเดียวกันผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จึงไปเลือกผู้สมัคร เพราะมีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับสมาชิกในกลุ่มหรือที่ตนรู้จักดังกล่าวมา

แนวคิดระบบอุปถัมภ์ของ Webber (1968, p. 401) คือ ผู้มีฐานะสูงมีทรัพย์สินมาก เป็นผู้อุปถัมภ์จะสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีฐานะต่ำกว่าหรือที่ยากจนกว่าให้เป็นผู้อยู่ในอุปถัมภ์เพื่อต้องการได้รับการยอมรับหรือเมื่อมีความจำเป็นที่เรียกใช้ก็ได้รับบริการสนองตอบรวมถึงความจงรักภักดีด้วย

สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร หมายถึง การที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งรู้จักคุ้นเคย รวมถึงการสนิทสนมในฐานะเป็นเครือญาติ เป็นเพื่อนกัน เคยอยู่สถาบันการศึกษาเดียวกันเคยทำอาชีพร่วมกัน หรือเคยพึ่งพาอาศัยกันจึงไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัคร ในที่นี้หมายถึงความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม

2.6 บริบททั่วไป

2.6.1 ด้านกายภาพ

2.6.1.1 ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือตำบล

ตำบลหนองกุ้งเป็นหนึ่งในสี่ตำบลของอำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม โดยตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของอำเภอชื่นชม ห่างจากที่ว่าการอำเภอชื่นชม ประมาณ 12 กิโลเมตร (ตามถนนสายบ้านจาน-กระบาก) และอยู่ห่างจากตัวจังหวัดมหาสารคาม ประมาณ 50 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 15,129.375 ไร่ คิดเป็น 24.207 ตารางกิโลเมตร

2.6.1.2 ตำบลหนองกุ้ง มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลชื่นชม อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม
- 2) ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลเชียงยืน อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม
- 3) ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลเหล่าดอกไม้ อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม
- 4) ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลเสือเต๊าะ อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

2.6.2 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของตำบลหนองกุ้ง มีลักษณะเป็นที่ดอนสลับกับลูกคลื่นลอนลาดจากทางทิศเหนือลงไปทางทิศใต้ เป็นพื้นที่ที่ไม่มีระบบชลประทานไหลผ่าน

2.6.3 ลักษณะภูมิอากาศ

2.6.3.1 ลักษณะอากาศทั่วไปจังหวัดมหาสารคาม

จังหวัดมหาสารคาม ได้รับอิทธิพลของลมมรสุมที่พัดประจำฤดูกาล 2 ชนิด คือ

- 1) ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดเอามวลความชื้นจากมหาสมุทรอินเดียมาสู่ประเทศไทย ประมาณกลางเดือนพฤษภาคม-กลางเดือนตุลาคม หรือฤดูฝน ทำให้มีฝนตกชุกโดยทั่วไป
- 2) ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือประมาณกลางเดือนตุลาคม-ประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ จะพัดพาเอามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีน เข้าสู่ทางตอนบนของประเทศไทย ทำให้มีอากาศหนาวเย็นหรือฤดูหนาว

2.6.3.2 ฤดูกาล

- 1) ฤดูร้อน เริ่มประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์-กลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงเปลี่ยนฤดู หลังจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนืออ่อนกำลังลงตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ อุณหภูมิเริ่มสูงขึ้นและมีอากาศร้อน โดยเฉพาะเดือนมีนาคม-พฤษภาคมเป็นช่วงที่มีอากาศร้อนกว่าช่วงอื่น

อย่างไรก็ตามจังหวัดชุมพรอยู่ใกล้ทะเลจึงไม่ร้อนมากนัก เพราะได้รับกระแสลมและไอน้ำ ทำให้อากาศคลายความร้อนลงไปมาก

2) ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมกับมีร่องมรสุมพาดผ่านภาคใต้ 132

3) ฤดูหนาว เริ่มประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุม เมื่อพัดผ่านทะเลจีนใต้และอ่าวไทย พาเอาไอน้ำและความชื้นมาสู่จังหวัดชุมพร ทำให้มีอากาศเย็นลงกับมีฝนชุกต่อเนื่องอีกระยะหนึ่ง โดยเฉพาะเดือนตุลาคมและพฤศจิกายน และอุณหภูมิจะลดลงต่ำสุดในเดือนธันวาคมและมกราคม อากาศในฤดูหนาวไม่หนาวเย็นมากเท่ากับจังหวัดที่อยู่บริเวณประเทศไทยตอนบน ซึ่งอยู่ในละติจูดที่สูงกว่าและอยู่ลึกเข้าไปใน

2.6.3.3 ลักษณะของดิน

2.6.3.4 ลักษณะของแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ ห้วยสายบาตร ห้วยเอียด ห้วยหินลาด และห้วยทราย

2.6.3.5 ลักษณะของไม้และป่าไม้

- 1) ชื่อป่าชุมชน: พัฒนาป่าชุมชนบ้านผือ ปีที่เริ่มโครงการ พ.ศ. 2546
- 2) ที่ตั้ง: ตำบลหนองกุ้ง อ่างอิงอำเภอขึ้นชม จังหวัดมหาสารคาม
- 3) เนื้อที่: 22 ไร่ 0 งาน 0 ตารางวา ประเภทป่า: ป่าตาม พ.ร.บ. ป่าไม้ พ.ศ. 2484
- 4) สภาพทั่วไป: ที่ดอนหมู่บ้านผือ (หมู่ 7)
- 5) ชื่อป่าชุมชน: ป่าชุมชนบ้านกุดจอก ปีที่เริ่มโครงการ พ.ศ. 2546
- 6) ที่ตั้ง: ตำบลหนองกุ้ง อ่างอิงอำเภอขึ้นชม จังหวัดมหาสารคาม
- 7) เนื้อที่: 16 ไร่ 0 งาน 0 ตารางวา
- 8) ประเภทป่า: ป่าตาม พ.ร.บ. ป่าไม้ พ.ศ. 2484
- 9) สภาพทั่วไป: ที่ราบลุ่มหมู่บ้านกุดจอก (หมู่ 1)

2.6.3.6 ป่าโคกข้าว เป็นป่าเบญจพรรณที่มีความอุดมสมบูรณ์มาก แห่งหนึ่งของจังหวัดมหาสารคาม ต้นไม้ส่วนใหญ่เป็นพวกไม้รัง ตีนเป็ด ยูคา สัก ตะแบก ประดู่ มีสัตว์อาศัยอยู่หลายชนิด เช่น สุนัขจิ้งจอก กระต่าย และนกนานาชนิด นอกจากป่าที่ฟื้นความ สมบูรณ์จะเอื้อประโยชน์ให้คนที่อยู่รอบผืนป่าได้หาอยู่หากินแล้ว สัตว์ป่าต่าง ๆ ที่เคยมีก็ได้มีบ้านที่กลับคืนความอบอุ่นให้ได้อาศัยด้วยเช่นกัน โดยที่ป่าโคกข้าวนี้มี สุนัขจิ้งจอก ที่เป็นสัตว์ป่า คุ่มครอง ซึ่งเป็นสัตว์ป่าสำคัญที่ชี้วัดความอุดมสมบูรณ์ของผืนป่า

2.6.4 ด้านการเมือง/การปกครอง

2.6.4.1 เขตการปกครอง

แนวเขตปกครอง 10 หมู่บ้าน รายละเอียด ดังต่อไปนี้

- หมู่ที่ 1 บ้านกุดจอก
- หมู่ที่ 2 บ้านโคกอินทนิล
- หมู่ที่ 3 บ้านหลุบแซง
- หมู่ที่ 4 บ้านหนองกุ้ง
- หมู่ที่ 5 บ้านโนนพิมาย

หมู่ที่ 6 บ้านโสกไร่

หมู่ที่ 7 บ้านฝื่อ

หมู่ที่ 8 บ้านโนนสะอาด

หมู่ที่ 9 บ้านฝื่อ

หมู่ที่ 10 บ้านหนองกุ้ง

2.6.4.2 เขตการเลือกตั้ง

แบ่งเป็น 2 เขตเลือกตั้ง ดังนี้

เขตเลือกตั้งที่ 1

หมู่ที่ 1 บ้านกุดจอก

หมู่ที่ 2 บ้านโคกอินทนิล

หมู่ที่ 3 บ้านหลุบแซง

หมู่ที่ 7 บ้านฝื่อ

หมู่ที่ 9 บ้านฝื่อ

เขตเลือกตั้งที่ 2

หมู่ที่ 4 บ้านหนองกุ้ง

หมู่ที่ 5 บ้านโนนพิมาย

หมู่ที่ 6 บ้านโสกไร่

หมู่ที่ 8 บ้านโนนสะอาด

หมู่ที่ 10 บ้านหนองกุ้ง

2.6.4.3 ประชากร

1) ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

จากข้อมูลของสำนักทะเบียนราษฎรของอำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ณ เดือนเมษายน พ.ศ. 2559 ตำบลหนองกุ้ง มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 4,143 คน จำแนกเป็นชาย 2,086 คน หญิง 2,057 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 171.15 คน/ตารางกิโลเมตร และมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 1,070 ครัวเรือน รายละเอียดดังต่อไปนี้

2) การเลือกตั้ง

ตารางที่ 2.1 การเลือกตั้งสมาชิกสภา/ผู้บริหารท้องถิ่น (กรณีครบวาระ) เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2557

ตำแหน่ง	เขตเลือกตั้ง	จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	จำนวนผู้มาแสดงตน	จำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ลงคะแนน	จำนวนบัตรดี	จำนวนบัตรเสีย	จำนวนบัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน
นายก ทต.	-	3,096	2,573	2,573	2,530	40	3
สท.	1	1,662	1,404	1,404	1,369	32	3
สท.	2	1,434	1,169	1,169	1,154	14	1
รวม		3,096	2,573	2,573	2,523	46	4

2.6.4.4 สภาพทางสังคม

1) การศึกษา

ในเขตพื้นที่การปกครองของเทศบาลตำบลหนองกุง มีโรงเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 จำนวน 3 แห่ง คือ โรงเรียนบ้านกุดจอก โรงเรียนบ้านฝือ และโรงเรียนบ้านหนองกุง โดยมีโรงเรียนขยายโอกาสในระดับมัธยมศึกษา คือ โรงเรียนบ้านหนองกุง และมีโรงเรียน ในระดับประถมศึกษาที่สังกัดเทศบาลตำบลหนองกุง จำนวน 1 แห่ง คือ โรงเรียนเทศบาลบ้านหลุบแซง รวมทั้งมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 3 ศูนย์ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหลุบแซง, บ้านฝือ และบ้านหนองกุง รายละเอียด ดังนี้

1.1) สถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3

ตารางที่ 2.2 จำนวนนักเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3

ชื่อโรงเรียน	จำนวน
1. โรงเรียนบ้านกุดจอก	
1.1 อนุบาล 1	1
1.2 อนุบาล 2	3
1.3 ป.1-ป.4	7
1.4 ป.5-ป.6	13
รวม	24
2. โรงเรียนบ้านฝือ	
2.1 อนุบาล	15
2.2 ป.1-ป.4	40
2.3 ป.5-ป.6	30
รวม	85
3. โรงเรียนบ้านหนองกุง	
3.1 อนุบาล	38
3.2 ป.1-ป.6	78

(ต่อ)

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ชื่อโรงเรียน	จำนวน
3.3 ม.1-ม.3	48
รวม	164
4. โรงเรียนเทศบาลบ้านหุบแสง	
4.1 อนุบาล	17
4.2 ป.1-ป.4	23
4.3 ป.5-ป.6	22
รวม	62

2) การสาธารณสุข

ในเขตเทศบาลตำบลหนองกุง มีสถานพยาบาล จำนวน 1 แห่ง คือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองกุง ตั้งอยู่ที่บ้านหนองกุง หมู่ที่ 10 ตำบลหนองกุง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ให้บริการ จันทร์-ศุกร์

2.6.4.5 ระบบบริการพื้นฐาน

1) การคมนาคมขนส่ง ตำบลหนองกุง มีเส้นทางคมนาคมที่สำคัญ คือ

1.1) ถนนสายหลัก ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2268 ซึ่งเชื่อม การคมนาคมระหว่าง อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม และอำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2152 ซึ่งเชื่อมการคมนาคมระหว่างอำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม และอำเภอชำสูง จังหวัดขอนแก่น

1.2) ถนนเข้าตำบลหนองกุง ใช้ถนนสายทางหลวงชนบท บ้านจาน-บ้านกระบก ทางหลวงชนบทสาย 4012

2) การไฟฟ้า

เขตตำบลหนองกุง เป็นชุมชนชนบท ได้รับบริการกระแสไฟฟ้าจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคยังไม่ทั่วถึงทั้งตำบล เนื่องจากมีการก่อสร้างบ้านขยายออกนอกหมู่บ้านไปอยู่ตามทุ่งนาเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นบริเวณที่ยังไม่มีการขยายเขตการบริการกระแสไฟฟ้า

3) ระบบประปา

ประชาชนในตำบลหนองกุง มีระบบประปา จำนวน 10 แห่ง คือ หมู่ 1-10 โดยนำน้ำจากใต้ดินมาผลิตน้ำประปา ซึ่งน้ำประปาบางหมู่บ้านยังไม่สะอาดและไม่เพียงพอกับความต้องการของราษฎร เนื่องจากราษฎรมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี

2.6.4.6 ระบบเศรษฐกิจ

1) การประกอบอาชีพภายในหมู่บ้าน

อาชีพหลักของประชาชน คือ เกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ทำไร่ อ้อย ไร่ มัน ส้ม ฝรั่ง อาชีพรอง คือ เลี้ยงสัตว์ ทำงานโรงงาน และรับจ้างทั่วไป

2.6.4.7 การศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

ประชาชนในตำบลหนองกุ้ง ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประชาชนบางส่วนของหมู่ 1 บ้านกุดจอกนับถือศาสนาคริสต์ โดยมีศาสนสถาน มีทั้งหมด 9 แห่ง แบ่งเป็นวัด 5 แห่ง และสำนักสงฆ์ 4 แห่ง รายละเอียด ดังต่อไปนี้

1) วัด 5 แห่ง คือ

- 1.1) วัดศรีสว่าง ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 2 บ้านโคกอินทนิล
- 1.2) วัดบ้านหลุบแขง ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 3 บ้านหลุบแขง
- 1.3) วัดสว่างพุทธาราม ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 5 บ้านโนนพิมาย
- 1.4) วัดโพธิ์ศรี ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 9 บ้านผือ
- 1.5) วัดจันทรวาส ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 10 บ้านหนองกุ้ง

2) สำนักสงฆ์ 4 แห่ง คือ

- 2.1) สำนักสงฆ์บ้านกุดจอก (วัดบูรพา) ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 1 บ้านกุดจอก
- 2.2) สำนักสงฆ์บุพผาราม ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 6 บ้านโสกกรัง
- 2.3) สำนักสงฆ์ประพันธ์วราราม ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 8 บ้านโนนสะอาด
- 2.4) สำนักสงฆ์โนนเมืองเก่า ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 9 บ้านผือ

2.6.4.8 ทรัพยากรธรรมชาติ

ประชาชนในตำบลหนองกุ้งต็มน้ำจากน้ำประปาหมู่บ้านที่ผ่านเครื่องกรองน้ำแล้ว รองลงมาซื้อตามร้านค้า และต็มน้ำฝนภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นทุกปี ได้แก่ ภัยแล้ง ภัยน้ำท่วม ภัยหนาว และภัยธรรมชาติที่นานครั้งเกิดขึ้น ได้แก่ วาตภัย อัคคีภัย ในการเกิดแต่ละครั้งได้สร้างความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชน

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศักดิ์ นพสิทธิ์ (2541, น. 50-51) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยหลัก 3 ประการที่กำหนดไว้ในการศึกษา คือ พรรคการเมือง ตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งและหวัคະແນเห็นว่ปัจจัยด้านพรรคการเมือง นโยบายของพรรคมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก หวัคະແນที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีมีคະແນเฉลี่ยมาก ส่วนการเป็นผู้นำหมู่บ้านระดับปานกลางและการรู้จักเป็นการส่วนตัวมีความสัมพันธ์น้อย

พรพิมล ภาชนะ (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของผู้เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 3 ของจังหวัดพะเยาเกี่ยวกับคุณสมบัติและบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่า ประชาชนมีความคาดหวังว่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรมีคุณสมบัติด้านความจริงใจกับประชาชนสามารถเข้ากับชาวบ้านได้ดี รวมถึงบทบาทและหน้าที่ในด้านการออกเยี่ยมเยียนประชาชนอย่างสม่ำเสมอและมีการส่งเสริม การประกอบอาชีพให้กับชาวบ้าน และพบว่าพฤติกรรมการลงคະແນเสียงของประชาชนมีแนวโน้มเปลี่ยนไปจากเดิม คือ จากที่เคยพิจารณาเลือกตัวบุคคลเป็นสำคัญมาเป็นการพิจารณาโยบายพรรคและชื่อเสียงของพรรคการเมืองเพิ่มมากขึ้น

ณิสรา บุญเฉลิม (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมะขูนหวาน อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับสูง และมีปัจจัยด้านภูมิหลังทางสังคม ได้แก่ อายุและอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน

ภัทรวดี แก้วประดับ (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านค่าย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านค่าย การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลของประชาชนตำบลบ้านค่าย และการเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านค่าย ผลการวิจัย พบว่า ในด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัคร นโยบายของผู้สมัคร กลยุทธ์ในการหาเสียงของผู้สมัคร หัวคะแนนและสิ่งแวดลอมอื่น ๆ พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับประเด็นดังกล่าวในระดับปานกลางทุกประเด็น โดยในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเลือกผู้สมัครจากกลุ่มเดียวกันเป็นส่วนใหญ่และในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา เชื่อได้ว่าการซื้อเสียงในการเลือกตั้ง โดยกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 12.0 ได้รับเงินจากการซื้อเสียงด้วย และกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 56.0 เชื่อว่ามีการซื้อเสียงจริงแต่ไม่พบหลักฐาน ส่วนน้ำหนักในองค์ประกอบที่ใช้ในการตัดสินใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้น้ำหนักกับคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัครมากที่สุด รองลงมาได้แก่ นโยบายของผู้สมัครกลยุทธ์ในการหาเสียง และหัวคะแนนและสิ่งแวดลอมอื่น เมื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกผู้สมัคร จำแนกตามความคิดเห็นต่อคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัครนโยบายของผู้สมัครกลยุทธ์ในการหาเสียงของผู้สมัคร หัวคะแนนและสิ่งแวดลอมอื่น ๆ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) พบว่า นโยบายของผู้สมัคร กลยุทธ์ในการหาเสียง หัวคะแนนและสิ่งแวดลอมอื่น ๆ ที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครจากทุกกลุ่ม ส่วนคุณสมบัติ ส่วนบุคคลของผู้สมัครจะมีผลเฉพาะการตัดสินใจเลือกผู้สมัครจากกลุ่มที่ 1 และ 3 เท่านั้น

โอฬาร ถิ่นบางเตียว (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเมืองท้องถิ่นกับการนำรูปแบบการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี โดยตรงมาใช้ในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาล: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองมาบตาพุด จังหวัดระยอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทในเชิงโครงสร้างอำนาจชุมชนที่มีความสัมพันธ์กับการเมืองในเทศบาลเมืองมาบตาพุด ศึกษาการเมืองของการนำรูปแบบการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรงมาใช้ในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลเมืองมาบตาพุด และประเมินผลความเหมาะสมของการนำรูปแบบการเลือกตั้งโดยตรงมาใช้ในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลเมืองมาบตาพุด ผลการวิจัย พบว่า โครงสร้างอำนาจชุมชนในอดีตมีความสัมพันธ์แบบระบบเครือญาติเกิดขึ้นเพราะความจำเป็นในการดำรงชีวิตของคนในชุมชน ทำให้คนในชุมชนต้องมารวมมือกันในกลุ่มเครือญาติทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการปกครอง ต่อมาเมื่อการขยายตัวของรัฐราชการเข้าสู่ชุมชนทำให้มีการเลือกตั้ง ลักษณะการเลือกตั้งกำนันผู้ใหญ่บ้านในอดีต ชาวบ้านยังใช้เกณฑ์การพิจารณาเลือกผู้ที่อาวุโสเป็นคนดี มีคุณธรรมเป็นผู้นำก่อให้เกิดโครงสร้างอำนาจเชิงซ้อนในชุมชนระหว่างอำนาจรัฐราชการและระบบเครือญาติ หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงการผลิตของชุมชนจากการผลิตเพื่อยังชีพเปลี่ยนไปเป็นการผลิตเพื่อการขายในระบบเศรษฐกิจเงินตรา การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้กัดกร่อนความสัมพันธ์แบบพึ่งพาระหว่างกันของระบบเครือญาติไปสู่การจ้างแรงงานผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจในชุมชนเริ่มมีบทบาทในการอุปถัมภ์ชาวบ้านและได้รับการยอมรับจากชาวบ้านให้เป็นผู้นำชุมชน เมื่อโครงการพัฒนาของรัฐ (นโยบายเงินผัน)

เข้าไปมีอิทธิพลในชุมชนทำให้บทบาทของกำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน เริ่มมีผลประโยชน์จากโครงการพัฒนา การเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต้องใช้เงินทุนในการหาเสียง เพื่อให้ได้รับเลือกตั้งในการเข้ามาของนิคม อุตสาหกรรมได้ส่งผลกระทบต่อวิถีผลิตของชุมชน จากเกษตรกรรมเป็นอุตสาหกรรมยังผลให้เกิดกลุ่ม อำนาจใหม่ที่ได้รับผลประโยชน์จากอุตสาหกรรมในชุมชนคือกลุ่มนายทุน นักธุรกิจชุมชนเข้ามา มี บทบาททางการเมืองแทนกำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน การขึ้นสู่อำนาจของกลุ่มอำนาจใหม่ภายใต้บริบททางสังคม ที่เปลี่ยนแปลงไปได้ทำลายเกณฑ์ดั้งเดิมลงแล้วได้สถาปนาระบบธุรกิจการเมืองขึ้นเป็นเงื่อนไขหลัก ในการขึ้นสู่ตำแหน่งอำนาจทางการเมือง โดยมีการแบ่งเป็นฝักฝ่ายของกลุ่มการเมืองและการอุปถัมภ์ ภายในกลุ่มของตน ส่วนการศึกษาการเมืองของรูปแบบการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรง พบว่า การเมืองท้องถิ่นในเทศบาลเมืองมาบตาพุดอยู่ภายใต้ระบบผูกขาดอำนาจปกครองไว้ในกลุ่มอำนาจเดียว โดยอาศัยระบบการฮั้วทางการเมืองตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันระบบฮั้วทางการเมืองเกิดขึ้นเพราะกลุ่มอำนาจ ชาติแคลนทรัพยากรทางการเมือง เพื่อการสร้างอำนาจต่อเรื่องผลประโยชน์ทางการเมือง และการฮั้วทางการเมืองเพื่อการจัดสรรอำนาจทางการเมืองบริหารสำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นภายใต้โครงสร้าง การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรง เพราะการฮั้วทางการเมืองมีข้อจำกัดทำให้กลุ่มอำนาจที่ผูกขาด อำนาจปกครองแตกออกเป็น 2 กลุ่มการศึกษาการเมืองประเมิณผล พบว่า การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรง มีความเหมาะสมที่จะเป็นตัวแทนในการปกครองเทศบาล แม้ว่าจะพบปัญหาการซื้อเสียงขนาดหนัก ในการเลือกตั้ง แต่ตัวแทนดังกล่าวได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อระบบการเมืองท้องถิ่น 1) มีการนำเสนอ นโยบายแทนตัวบุคคล 2) สร้างข้อจำกัดต่อระบบการฮั้วทางการเมือง 3) สร้างเสถียรภาพให้นายกเทศมนตรี ในการบริหารแต่การนำตัวแทนการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรงไปใช้สมควรที่จะต้องมีการปรับปรุง แก้ไขกฎหมายให้เหมาะสมส่งเสริมการประชาสัมพันธ์จะเป็นการสร้างความรู้ให้กับประชาชนได้ส่งเสริม บทบาทของประชาชนให้มีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

ธนกรณ์ ว่องไว (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด: ศึกษากรณี เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ ความคิดเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิ เลือกตั้งต่อระบบการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 ผลการวิจัย พบว่า การมีความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นคุณสมบัติที่มีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และการรู้จักกัน เป็นการส่วนตัว เป็นคุณสมบัติที่มีความสำคัญลำดับสุดท้ายของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การ บริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสำคัญ ในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นมีผลดี

พงษ์จันทร์ วุฒินันชัย (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยตรงในอำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาบทบาทอัตราส่วน/ระดับการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง รวมทั้งปัจจัยและเหตุผลที่มีสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในอำเภอแม่เมาะ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในอำเภอแม่เมาะ ส่วนใหญ่มีบทบาทและพฤติกรรมในการมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในระดับสูง ประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์หาเสียง มาฟังการปราศรัย ติดตามการเมืองทางสื่อต่าง ๆ และแจ้งเหตุการณการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งให้เจ้าหน้าที่รัฐรับทราบ

สายประพิศ สายทองภู (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะคติของประชาชนต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรง: ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตจังหวัดตราด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรงและเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรง ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรง ส่วนใหญ่มีทัศนคติในระดับดีโดยเห็นด้วยต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรงในจังหวัดตราดที่มีเพศ อาชีพ และรายได้แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดตราด ที่มีอายุและระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยตรงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 48 ปีขึ้นไป มีทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกตั้งนายก อบต. โดยตรงสูงกว่าประชาชนที่มีอายุระหว่าง 18-27 ปี และอายุระหว่าง 28-37 ปี ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีทัศนคติในเรื่องการเลือกตั้งนายก อบต. โดยตรงสูงกว่าประชาชนที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา และระดับอนุปริญญาขึ้นไป และด้านการรับรู้และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรงอยู่ในระดับน้อยมาก

ยุทธทิวา นามเมือง (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เหตุผลการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า อันดับเหตุผลการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีอันดับเหตุผลในการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในอันดับปานกลาง ส่วนรายด้านอันดับเหตุผลในการตัดสินใจ อันดับ 1 คือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริตของผู้สมัคร รองลงมา คือ ด้านนโยบายของผู้สมัคร ด้านความรู้ความสามารถของผู้สมัคร ด้านชื่อเสียงของผู้สมัคร ด้านผลงานในอดีตของผู้สมัคร ด้านหวัคະແນของผู้สมัคร ด้านสถานะทางเศรษฐกิจสังคมของผู้สมัคร ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลของผู้สมัคร ด้านครอบครัวของผู้สมัคร ด้านผู้สมัครเป็นคนท้องถิ่น และด้านผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้สมัคร ความคิดริเริ่มพิเศษ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีเหตุผลการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดเขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นอาชีพ

ธนันท์ชัย อมรไชยพัฒน์ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 350 คน โดยเก็บแบบสอบถามในเดือนเมษายน-พฤษภาคม 2551 และนำค่าวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า ในส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปที่ตอบแบบสอบถามพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 58.6 อายุ อยู่ระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 47.1 กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีตำแหน่งภรรยา ร้อยละ 52.6 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 70.0 อาชีพเกษตรกร ร้อยละ 42.2 มีรายได้เกิน 5,000 บาท ร้อยละ 55.4 และในส่วนที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเรื่องนายกเทศมนตรีในแต่ละข้อ มีดังนี้ 1) ในการประชาสัมพันธ์ทั้ง 5 ชุมชน รับทราบการประชาสัมพันธ์ในการเลือกตั้งทั้งหน่วยงานภาครัฐ และการแนะนำตัวของผู้สมัครเอง แต่ละชุมชนจะมีแกนนำประจำชุมชน มีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัยในระบบอิงค์เจ็ตที่สวยงาม พร้อมทั้งสอดแทรกอุดมการณ์ในการทำงานของตัวผู้สมัครที่น่าเชื่อถือ และประชาชนในชุมชนมีความตื่นตัวต่อระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยไปใช้สิทธิเลือกตัวแทนไปทำหน้าที่ในการบริหารงานชุมชนระดับตำบล 2) ข้อมูลส่วนตัวของผู้สมัครรับการเลือกตั้งทั้ง 5 ชุมชนทราบข้อมูลส่วนตัวของผู้สมัครคล้าย ๆ กัน เป็นบางอย่างเท่านั้น เนื่องจากวิถีชีวิตมีความแตกต่างกันแต่การตัดสินใจเลือกจะมองจากผลงานที่ผ่านมา ความมีชื่อเสียง และความเป็นกันเองของผู้สมัครเท่านั้น ผลที่จะตามมาอีกอย่างก็คือ ความร่วมมือของคนในชุมชนกับผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้นำท้องถิ่นมีความราบรื่นไม่มีอุปสรรค 3) ประสบการณ์ในการบริหารจัดการของผู้สมัครทั้ง 5 ชุมชน ตอบคำถามที่คล้าย ๆ กัน คือ ผู้สมัครจะหาแกนนำประจำชุมชน มีการวางแผนการทำงาน แนะนำชี้แจงการทำเครื่องหมายลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แนะนำให้ประชาชนรู้จักหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี ตามระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข 4) การซื้อสิทธิขายเสียงทั้ง 5 ชุมชน มีการซื้อสิทธิขายเสียงกันอยู่ในบางชุมชน เนื่องจากยุคนี้การเลือกตั้งเกือบทุกระดับต้องมีการใช้เงินเพื่อให้ได้มาซึ่งคะแนนเสียงทั้ง ๆ ที่การกระทำเช่นนี้เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายเลือกตั้งแต่ก็ยังหลบเลี่ยงเจ้าหน้าที่ จึงทำให้หลังการเลือกตั้งมีการฟ้องร้องในเรื่องการซื้อสิทธิขายเสียงกันมาก ดังคำกล่าวที่ว่า “เงินไม่มา กาไม่เป็น” เราจึงต้องมีการณรงค์กันให้มากขึ้นเพื่อเยาวชนรุ่นหลังจะได้ไม่เอาเยี่ยงอย่าง 5) พรรคการเมือง การเลือกตั้งในครั้งนี้ ผู้สมัครไม่ได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมืองระดับประเทศมากเท่าใดนัก นอกจากกำลังใจของนักการเมืองที่เป็นคนในพื้นที่เท่านั้นส่วนใหญ่จะอาสาสมัครทำงานตามนโยบายของตนเอง ซึ่งอาจมีความสอดคล้องกับนโยบายของพรรคการเมืองระดับประเทศพรรคใดพรรคหนึ่งเท่านั้น

วุฒิพงษ์ ชุมเสนา (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการได้รับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเมืองคง อำเภอกอง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า การตัดสินใจเลือกผู้สมัครนายกเทศมนตรีส่วนใหญ่แล้วจะเลือกที่ผู้สมัครมีผลงานดี มีความรู้ ความสามารถ และพร้อมจะเสียสละเพื่อส่วนร่วม และเลือกเพราะความเป็นเครือข่ายถือว่าญาติพี่น้องเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะทอดทิ้งกันไม่ได้ เหตุผลที่มีสิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรี ตัดสินใจลงคะแนนให้ได้รับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า เพราะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเสียสละ ทุ่มเทให้กับการพัฒนาท้องถิ่น มีผลงานฝากไว้ดี สำหรับผู้มีสิทธิเลือกตั้งตัดสินใจไม่ลงคะแนนเสียงให้ได้รับเลือกตั้งนั้น เพราะชาวบ้านไม่ศรัทธา มีเครือข่ายสนับสนุนน้อยและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครนายกเทศมนตรีที่ผู้สมัคร

รับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนำไปใช้หาเสียงนั้น จะเป็นการเดินหาเสียงถึงตัวประชาชนและมีนโยบายว่าจะพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญรุ่งเรือง

กณิศ พรหมนิกร (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพเกษตรกร และส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ระดับการเปิดรับสื่อของกลุ่มตัวอย่างภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในแต่ละสื่อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการเปิดรับสื่ออยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ สื่อโทรทัศน์กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการเปิดรับสื่ออยู่ในระดับปานกลาง คือ สื่อบุคคล รองลงมา สื่อวิทยุ และสื่อหนังสือพิมพ์ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการเปิดรับสื่ออยู่ระดับน้อย ได้แก่ สื่อนิตยสาร รองลงมา คือ สื่ออินเทอร์เน็ต และสื่อ SMS ตามลำดับระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง รองลงมา คือ ด้านพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัด ด้านรูปแบบการหาเสียงเลือกตั้งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เปิดเวทีปราศรัยตามจุดสำคัญ ๆ ในชุมชน และติดตั้งป้ายขนาดใหญ่ตามเส้นทางในชุมชน เปิดเวทีปราศรัยย่อยตามจุดต่าง ๆ ติดตั้งป้ายขนาดใหญ่ตามจุดสำคัญ ๆ ในชุมชน เข้าถึงพูดคุยหาความสนิทสนมกับทุกคนอย่างสม่ำเสมอทั้งก่อนเลือกตั้งและขณะกำลังจะเลือกตั้ง พิมพ์รูปแบบ และเบอร์ขนาดเล็ก แจกให้ทุกคน พิมพ์โปสเตอร์ขนาดใหญ่ไปติดตามสถานที่สำคัญ ๆ อาศัยอานาจารมีของผู้มีบาร์มี ออกเดินในชุมชนเป็นกลุ่มพร้อมผู้สมัคร ทีมงาน และหัวหน้าคะแนน และอาศัยหัวหน้าพร้อมของแจก ในรูปสิ่งของเป็นหลักการทดสอบสมมติฐาน พบว่า 1) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีเพศ และอาชีพ ต่างกัน ให้ความสำคัญกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวม และรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านรูปแบบการหาเสียงเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน 2) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่างกัน ให้ความสำคัญกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดร้อยเอ็ดแตกต่างกัน

ณิชาภา เหมะธูลิน (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรศึกษากรณี: ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดบึงกาฬ ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 46-55 ปี การศึกษาระดับมัธยมศึกษาประกอบอาชีพเกษตรกร รายได้/เดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดบึงกาฬ ด้านพรรคการเมือง อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ สังกัดพรรคการเมืองที่มีแนวโน้มจะเข้าไปเป็นฝ่ายรัฐบาล รองลงมา คือ สังกัดพรรคการเมืองที่ผู้เลือกตั้งชื่นชอบและหัวหน้าพรรคมีภาพลักษณ์ที่ดี สังกัดพรรคการเมืองที่มีนโยบายที่ดี สังกัดพรรคการเมืองที่มีชื่อเสียง และสังกัดพรรคการเมืองที่มีขนาดใหญ่ ด้านนโยบาย รองลงมา คือ ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านสื่อในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งและด้านสื่อบุคคลตามลำดับการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดบึงกาฬ ส่วนอาชีพ และรายได้ มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดบึงกาฬ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นคร ตั้งสีฟ้า (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษา ประชาชนในเขตบางพลัด ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 26-35 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี รายได้/เดือน 10,001-15,000 บาท และประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตบางพลัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ด้านนโยบายของผู้สมัคร ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัคร และด้านพรรคที่สังกัดของผู้สมัคร ผลการทดสอบสมมติฐานแตกต่างกัน มีปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตบางพลัดไม่แตกต่างกันส่วนอายุ ระดับการศึกษา รายได้/เดือน และอาชีพต่างกันมีปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตบางพลัดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

วิริเนศวร์ เนียมมีศรี และคณะ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: ศึกษากรณี ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเขตเลือกตั้งที่ 12 กรุงเทพมหานคร เขตดอนเมือง ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 31-45 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 12 กรุงเทพมหานคร เขตดอนเมือง พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพรรคการเมือง พบว่า อยู่ในระดับมาก ได้แก่ หัวหน้าพรรค ชื่อเสียงของพรรค นโยบาย และอุดมการณ์ของพรรค ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร อยู่ในระดับมาก ได้แก่ เป็นบุคคลที่ชาวบ้านพึ่งพาอาศัยได้ มีความรู้ความสามารถ มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักช่วยเหลือประชาชน ในกรณีเกิดอุทกภัยเป็นคนในพื้นที่เขตดอนเมือง รู้จักเป็นการส่วนตัว ออกพบปะประชาชนอย่างสม่ำเสมอ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเป็นกันเองกับประชาชนจนความเจริญมาสู่ชุมชนลงพื้นที่หาเสียงด้วยตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริต และการศึกษาของผู้สมัคร ตามลำดับด้านการสื่อสารและการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ติดตั้งป้ายขนาดใหญ่ตามจุดสำคัญ ๆ ในชุมชน ติดตั้งโปสเตอร์ขนาดใหญ่ตามสถานที่สำคัญทั่วชุมชน มีสื่อบุคคล (หัวคะแนน) ช่วยหาเสียงให้มีข่าวปรากฏในสื่อมวลชน (โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์) ตลอดจนการเลือกตั้ง เปิดเวทีปราศรัยตามจุดสำคัญ ๆ ในชุมชน เข้าถึงพูดคุยทำความเข้าใจสนทนากับทุกคนอย่างสม่ำเสมอ จัดทำบัตรเยี่ยมเบอร์แจกอย่างทั่วถึงอย่างสม่ำเสมอ มีรถแห่หาเสียงตลอดการเลือกตั้ง และใช้สื่อใหม่ (โซเชียลมีเดีย/อินเทอร์เน็ต/เฟสบุ๊ค ฯลฯ) ในการรณรงค์หาเสียง ตามลำดับ

อิทธิณัฐ หงษ์ชูเวช (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: ศึกษากรณี ประชาชนกรุงเทพมหานครในการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 26-35 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน และมีรายได้/เดือน 10,001-20,000 บาท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านพรรคการเมือง ด้านตัวผู้สมัคร ด้านวิธีการหาเสียง อยู่ในระดับปานกลาง คือ การใช้สื่อใหม่ (โซเชียลมีเดีย/อินเทอร์เน็ต/เฟสบุ๊ค ฯลฯ) ในการรณรงค์หาเสียงและด้านนโยบายเลือกตั้งอยู่ระดับปานกลาง คือ แก่ไขกฎหมายที่ไม่เป็นธรรม และปฏิรูปภาคเอกชนการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนกรุงเทพมหานคร ส่วนอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชัยพจน์ จำเริญนิติพงศ์ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชลบุรี เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน ในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชลบุรี และเพื่อเสนอแนะแนวทางระบบการเมืองไทย ในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและการเลือกตั้ง เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชลบุรี ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้ t-test ในการเปรียบเทียบความแตกต่างที่มีตัวแปร 2 ตัวแปร และใช้ One-Way ANOVA ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป รวมทั้งเมื่อมีความแตกต่างในรายคู่ใช้สูตรแบบ LSD. ในการดูความแตกต่างผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชลบุรี พบว่า โดยภาพรวมประชาชนมีการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้ง พบว่า ภาพรวมปัจจัยด้านเหตุผลในการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่า อยู่ในระดับมาก จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้ ด้านความคาดหวังตัวบุคคล ด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัคร ด้านกลยุทธ์ในการหาเสียง ด้านความสัมพันธ์ภาพ และด้านนโยบายพรรค และภาพลักษณ์ของพรรคที่สังกัดพบว่า อยู่ในระดับมาก ภาพรวมปัจจัยด้านการออกเสียงเลือกตั้ง พบว่า อยู่ในระดับมาก จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้ สถานภาพความรู้สึกทางการเมือง สภาพแวดล้อมของช่วงเวลา สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม และสภาพทางด้านจิตวิทยา พบว่า อยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ ดังนี้ การจัดกิจกรรมชุมชน การจัดกิจกรรมการเลือกตั้ง การจัดกิจกรรมการรวมกลุ่มเพื่อผลประโยชน์ การจัดกิจกรรมการแสดงออกความคิดเห็น การจัดกิจกรรมทางการเมือง และการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมือง พบว่า อยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและการเลือกตั้งต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกตั้ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะต้องการให้บุคคลที่ตนชื่นชอบได้รับการเลือกตั้ง เพื่อเข้าไปดำรงตำแหน่งสำคัญที่สามารถตอบสนองนโยบายและให้ความช่วยเหลือหรือเอื้อกับอาชีพของตนจากนโยบายของพรรคนั้น ๆ ได้

เบญจพร อาจวิชัย (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดมหาสารคาม: ศึกษากรณีการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน คือ พรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด ด้านนโยบายเลือกตั้ง ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านบริบทการเมือง และด้านวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง คือ มีความรู้ความสามารถนำความเจริญมาสู่ประเทศชาติ ระดับการศึกษาของผู้สมัคร มีมนุษยสัมพันธ์ดี ด้านพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด ก คือ สังกัดพรรคการเมืองที่มีแนวโน้ม

จะได้เป็นฝ่ายจัดตั้งรัฐบาล ด้านวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง คือ การใช้สื่อใหม่ (อินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์/เฟซบุ๊ก/ไลน์ และโซเชียล เน็ตเวิร์ค อื่น ๆ) ด้านนโยบาย คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริต ฉ้อราษฎร์บังหลวง รongลงมา คือ การเพิ่มเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ การพักชำระหนี้การสร้างระบบคมนาคม เช่น ถนน รถไฟ และด้านบริบทการเมือง อยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ข้อ คือ ความไม่ยุติธรรมในการบังคับใช้กฎหมาย กับคนบางกลุ่ม ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของคนในสังคม) ความขัดแย้งทางการเมืองของกลุ่มการเมือง กลุ่มต่าง ๆ และบทบาทและการทำหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประเสริฐ ภาระเกษ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลลาดวน อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ปัจจัยด้านภูมิหลังและคุณสมบัติของผู้สมัคร ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านข่าวสารการเลือกตั้ง ปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยที่ชาวบ้านได้นำมาประกอบการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ปัจจัยด้านการให้สิ่งจูงใจที่เป็นทั้งเงินและสิ่งของปัจจัยด้านนโยบายและปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางการเมือง 2) ปัญหาที่เกิดขึ้นภายหลังการเลือกตั้ง เป็นปัญหาความแตกแยก ขาดความสามัคคีของคนในชุมชน ปัญหาด้านสังคมที่เกิดการทะเลาะวิวาทในส่วนด้านเศรษฐกิจไม่ได้รับผลกระทบจากการเลือกตั้งแต่อย่างใด 3) แนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น คือ การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจกับประชาชนและตัวแทนผู้สมัครให้เข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามแนวทางประชาธิปไตยทั้งก่อนและหลังการเลือกตั้งรวมทั้งการสร้างทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่เน้นถึงความสำคัญของความสามัคคีของคนในชุมชนและความสัมพันธ์ทางเครือญาติของคนในสังคม

วิชา อยู่หล้า (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: ศึกษากรณี ประชาชนจังหวัดสระบุรี ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุอยู่ระหว่าง 41-60 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา/ปวช./ปวส. มีรายได้อยู่ในช่วงต่ำกว่า-10,000 บาท ส่วนใหญ่ต้องการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีอายุระหว่าง 35-55 ปี ข้อมูลปัจจัยเกี่ยวกับผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 4 ด้าน ด้านตัวผู้สมัคร กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ในประเด็นคำถามตัดสินใจเลือก สส. ที่เชื่อว่าเขาเป็นผู้มีความซื่อสัตย์ สุจริตด้านนโยบายของพรรค กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดในประเด็นคำถามตัดสินใจเลือก สส. ที่นโยบายด้านการส่งเสริมอาชีพและรายได้ด้านการรณรงค์หาเสียง กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดในประเด็นคำถาม ท่านตัดสินใจเลือก สส. จากข้อมูลที่ได้รับจากกรณีศึกษาหาเสียงด้านสื่อบุคคล กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ส่วนรายได้ของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แตกต่างกัน ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นในปัจจัยเกี่ยวกับผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านตัวผู้สมัคร ด้านนโยบายของพรรค ด้านการรณรงค์หาเสียง ด้านสื่อบุคคลความคิดเห็นในแต่ละด้านล้วนมีความสัมพันธ์กันในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 การทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสระบุรี ส่วนอาชีพและรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสระบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อรัญญา เรืองสำราญ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปทุมธานี: ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2557 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้ ด้านนโยบายพรรค คือ เป็นนโยบายดี ชัดเจน เป็นนโยบายที่แก้ปัญหาได้ตรงประเด็น ด้านตัวผู้สมัคร อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้ประพฤติสุจริต เป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม และน่าเชื่อถือ ด้านพรรคการเมือง อยู่ในระดับมาก คือ เป็นพรรคที่มีนโยบายดี มีประโยชน์กับประชาชน เป็นพรรคที่มีการบริหารงานดี ด้านสื่อการรณรงค์หาเสียง อยู่ในระดับปานกลาง คือ ป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ ขนาดเล็ก สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมวลชน และการปราศรัยหาเสียง และด้านสื่อบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้นำชุมชน บุคคลในครอบครัว หัวคะแนน ญาติพี่น้องของผู้สมัครและบุคคลของพรรคการเมือง

ฐิติมา อิมรัตน์ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขงอำเภอกำแพงแสน จังหวัดจันทบุรี งานวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขง การศึกษาใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลโขง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดจันทบุรี จำนวน 348 คน เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามสถิติที่สำคัญที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย สถิติพรรณนา เช่น ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าสหสัมพันธ์ ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างเลือกนายอภิชาติ วิสิทธิ์วงศ์ เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขง คือ ความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัคร คุณสมบัติของผู้สมัคร นโยบายของผู้สมัคร ผลงานที่ผ่านมาของผู้สมัคร หัวคะแนนของผู้สมัคร และความสมเหตุสมผลในการเลือกผู้สมัคร

อภิญญา ฉัตรช่อฟ้า (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอ่างทอง: ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2559 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านสื่อบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ปัจจัยด้านพรรคการเมือง และปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร อยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณลักษณะประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ สร้างสรรค์ผลงานในอดีตอย่างมาก รองลงมา คือ ออกพบปะประชาชนอย่างสม่ำเสมอ ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการหาเสียงทางอินเทอร์เน็ต ด้านนโยบายของผู้สมัครอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การใช้การกีฬาเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประชากร และประสิทธิภาพความปลอดภัย ด้านพรรคการเมือง อยู่ในระดับน้อย คือ เป็นพรรคการเมืองที่ประชาชนให้ความนิยม รองลงมา คือ เป็นพรรคการเมืองที่มีชื่อเสียง เป็นพรรคการเมืองที่มีขนาดใหญ่ เป็นพรรคการเมืองที่มีผลงานเมื่อเป็นรัฐบาล และด้านสื่อบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ/ข้าราชการ รองลงมา คือ ผู้นำชุมชน/คนที่ชุมนุมเคารพนับถือ เช่น พระ ครู เพื่อนที่ทำงาน/สถานศึกษา/เพื่อนบ้านใกล้ชิดคนของผู้สมัคร/หัวคะแนน

ดาวเรือง นาคสวัสดิ์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุโขทัย ในห้วงเวลาปี พ.ศ. 2559 ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 26-35 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี รายได้/เดือนต่ำกว่า 10,000 บาท และประกอบอาชีพรับจ้าง ตามลำดับ ชาวสุโขทัยมีการเปิดรับสื่อทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เปิดรับสื่อโทรทัศน์มากที่สุด เปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตสื่อวิทยุ

และสื่อหนังสือพิมพ์ อยู่ในระดับมาก ชาวสุโขทัยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านพรรคการเมืองที่สังกัดและปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้สมัครรับเลือกตั้งคือ การมีความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับมาก คือ ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัคร ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และปัจจัยด้านสื่อบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

ทัศนีย์ ปิยะเจริญเดช (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเพชรบุรี: ศึกษาในห้วงเวลาปี พ.ศ. 2559 ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 26-35 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้เฉลี่ย/เดือน ระหว่าง 10,001-15,000 บาท ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากในทุกด้าน ได้แก่ ด้านพรรคการเมือง ด้านอิทธิพลของสื่อบุคคล ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ด้านการรณรงค์หาเสียงและด้านนโยบายของผู้สมัครอยู่ในระดับมาก คือ เพิ่มเงินเดือนผู้สูงอายุเป็น 1,000 บาท ปรับเงินเดือนผู้จบปริญญาตรีเป็น 15,000 บาท พักหนี้ให้กับประชาชนที่มีหนี้ ไม่เกิน 1 แสน 3 ปี แรกผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้/เดือนของประชาชนชาวจังหวัดเพชรบุรี มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเพชรบุรี หมายถึงประชาชนชาวจังหวัดเพชรบุรี ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้/เดือนต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับสื่อด้านสื่อวิทยุ หนังสือพิมพ์ และเว็บไซต์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเพชรบุรี ศึกษากรณีในห้วงเวลา พ.ศ. 2559 ส่วนสื่อโทรทัศน์ไม่มีความสัมพันธ์

พันธุ์ทิพา อัครธีรน้อย (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครนายก: ศึกษาในช่วงเวลา พ.ศ. 2559 ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 36-50 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีรายได้/เดือนระหว่าง 10,001-15,000 บาท และประกอบอาชีพเกษตรกร พฤติกรรมการเปิดรับสื่อของประชาชนชาวจังหวัดนครนายก พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในสื่อโทรทัศน์ ลำดับถัดมาคือวิทยุ สื่อหนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครนายก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากในด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร รองลงมา ด้านสื่อบุคคล ด้านพรรคการเมือง ด้านนโยบาย และด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ผลพิสูจน์สมมติฐาน พบว่า อายุ และอาชีพของประชาชนชาวจังหวัดนครนายก มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายกและพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของชาวจังหวัดนครนายก มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ด้านคุณลักษณะของผู้สมัครอยู่ในระดับมาก รองลงมา ด้านสื่อบุคคล ด้านพรรคการเมือง ด้านนโยบาย และด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

รชต จุฑาผิว (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 และเพื่อศึกษาถึงระดับของปัจจัยที่มีผลต่อคะแนนเสียงเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 แล้วนำมาเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 โดยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ เขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 407 ตัวอย่าง มาทำการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 อันดับ 1 คือปัจจัยด้านตัวบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 85.94 อันดับ 2 คือปัจจัยด้านการแจกจ่ายทรัพย์สินและเงิน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 57.88 อันดับ 3 คือ ปัจจัยด้านพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 57.27 อันดับ 4 คือ ปัจจัยด้านกลยุทธ์และวิธีการหาเสียงของผู้สมัคร ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 54.74 อันดับ 5 คือ ปัจจัยด้านการบริจาคทรัพย์สินแก่สาธารณะ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 54.54 อันดับ 6 คือ ปัจจัยด้านกลไก การพนัน และติดสินบนเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 54.63 และอันดับ 7 คือ ระบบอุปถัมภ์และเครือข่าย ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 53.03 ตามลำดับ ผลการศึกษาด้วยวิธีการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 มีปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นอันดับ 1 ซึ่งชนะการเลือกตั้งและได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 คือ พรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัด เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด รองลงมาคือ ตัวบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้

อดิศักดิ์ จันทร์วิทัน (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์: ศึกษาในห้วงเวลาปี พ.ศ. 2559 ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 46-55 ปี และจบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้มากกว่า 30,001 บาทขึ้นไป และมีอาชีพค้าขาย มีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาในแต่ละสื่อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมาก ได้แก่ สื่อวิทยุ รองลงมา คือ สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ และสื่อตามลำดับ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์: ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2559 ในภาพรวมอยู่ในค่าเฉลี่ยระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัครอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ปราบปรามยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรม และรองลงมา ด้านคุณลักษณะของผู้สมัครรับเลือกตั้งด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งด้านพรรคที่สังกัด และด้านอิทธิพลของสื่อบุคคลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนชาวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้/เดือนที่แตกต่างกันมีการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอาชีพที่แตกต่างกัน และพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของชาวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ชุตินา ศิริเมธาวี (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลพบุรี: ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2560 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดลพบุรี 2) เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรศาสตร์กับการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลพบุรี 3) เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อกับการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลพบุรี การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามทางการศึกษา จากประชาชนชาวจังหวัดลพบุรี ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดลพบุรี กำหนดตัวอย่างจำนวน 400 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่อบรรยายลักษณะเกี่ยวกับตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ ค่าร้อยละค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมานด้วยค่าสถิติ t-test และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation) ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มี 26-35 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพลูกจ้าง พนักงานบริษัท และมีรายได้/เดือน 10,000-20,001 บาท การเปิดรับสื่อของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในแต่ละสื่อ พบว่า สื่อที่มีการเปิดรับมากที่สุด ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ รองลงมาคือ สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อหนังสือพิมพ์ และสื่อวิทยุตามลำดับ ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดลพบุรีมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านสื่อบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ปัจจัยด้านพรรคการเมือง และปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัคร และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจน้อยที่สุดคือ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้สมัครผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศของประชาชนชาวจังหวัดลพบุรี ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อายุของประชาชนชาวจังหวัดลพบุรี มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ระดับการศึกษาของประชาชนชาวจังหวัดลพบุรี มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รายได้ของประชาชนชาวจังหวัดลพบุรี ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อาชีพของประชาชนชาวจังหวัดลพบุรีมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเปิดรับสื่อมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในจังหวัดลพบุรี

พระนิทัศน์ วงศ์วังเพิ่ม (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย 3) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จำนวน 375 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรี

ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.76 2) ปัจจัยทั้ง 4 พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกันกับการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .206, .207, .282$ และ $.237$ 3) มีตัวแปรพยากรณ์ 3 ตัว ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองสังกัด และปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง สามารถพยากรณ์ ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย ร้อยละ 12.90 ($R^2 = .129$) จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย สามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้ สมการในรูปคะแนนดิบ $SUMEEFF$ (การตัดสินใจ) = $3.312 + .107 + .046 + .065$ สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน $SUMEEFF$ (การตัดสินใจ) = $.204 + .202 + .116$

สุคนธ์ เกาทอง (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา การศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลเมืองควนลัง ที่มีต่อคุณลักษณะของนายกเทศมนตรีในด้านวิสัยทัศน์ ด้านภาวะผู้นำ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านเฉพาะส่วนบุคคล 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลัง โดยภาพรวม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจและความคิดเห็นของประชาชนในความต้องการนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลัง เป็นการศึกษาในรูปแบบผสมผสาน (Mix Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่ของเทศบาลเมืองควนลัง จำนวน 35,202 คน โดยได้กำหนดขนาดตัวอย่าง โดยการใช้สูตรของ Yamane ซึ่งได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 396 คน โดยใช้แบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและใช้แบบสัมภาษณ์ โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 30 ชุด เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา สถิติที่ใช้คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าความถี่ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t-test การทดสอบค่า F-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD. ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ และด้านคุณลักษณะ ด้านวิสัยทัศน์ และคุณลักษณะด้านเฉพาะส่วนบุคคล มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลัง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้/เดือน) ที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลัง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประชาชนที่มีอาชีพและระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลัง ไม่แตกต่างกันการศึกษาความพึงพอใจและความคิดเห็นของประชาชนในความต้องการนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลัง

จากการวิจัย พบว่า ประชาชนมีความต้องการนายกเทศมนตรีที่มีคุณธรรมและจริยธรรมมากที่สุด
 ฐวชิต เทียบคำ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การตัดสินใจทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภา
 ผู้แทนราษฎร 24 มีนาคม 2562 ของชาวบ้านในหมู่บ้านไม้อิงธาร ตำบลศาลากลาง อำเภอบางกรวย
 จังหวัดนนทบุรี งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาและวิเคราะห์การตัดสินใจทางการเมืองของชาวบ้าน
 ในหมู่บ้านไม้อิงธาร ตำบลศาลากลาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ในการคัดเลือกสมาชิกสภา
 ผู้แทนราษฎร ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความสามารถ ทักษะคติ หรือจากนโยบายของพรรคหรือ
 จากความสัมพันธ์ระหว่างส่วนบุคคลที่มีต่อตัวแทนสมาชิกที่คัดเลือก มีช่องทางสื่อใดที่ได้รับอิทธิพล
 ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งมากที่สุด 2) ศึกษาและวิเคราะห์สิ่งที่คาดหวังหลังจากการเลือกตั้ง 3) ศึกษา
 และวิเคราะห์ปัญหาที่ชาวบ้านต้องการให้รับเร่งในการแก้ไข ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือรวบรวม
 ข้อมูลจาก 100 กลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้สมัคร ส.ส. คือ ผู้สมัคร
 ที่มีความสุจริต ยุติธรรม ยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย (ร้อยละ 76.62) ต้องรักษาสิ่งจรรยาบรรณต่อประชาชน
 ไม่ย่อหย่อนต่อหน้าที่ (ร้อยละ 90.91) ไม่แบ่งข้างหรือเลือกข้างจนเป็นเหตุให้เกิดความแบ่งแยกของ
 ประชาชน (ร้อยละ 85.71) และด้านนโยบายประชาชนต้องการ นโยบายที่สอดคล้องกับกฎหมาย
 และข้อบังคับต่าง ๆ ของสังคมโดยรวม (ร้อยละ 89.61) ช่องทางที่ได้รับข่าวสารมากที่สุด คือ โทรทัศน์
 (ร้อยละ 54.55) ที่คาดหวังและต้องการให้แก้ไขมากที่สุด คือ ต้องการให้แก้ปัญหาคอร์รัปชัน ปัญหา
 เศรษฐกิจ และปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ

ลัคนา ฤๅษบุตร (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)
 กรณีศึกษา อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อ
 การเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) กรณีศึกษา อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อเปรียบเทียบ
 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) กรณีศึกษา อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา
 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนในเขตอำเภอนนไทย จำแนก
 ตามปัจจัยส่วนบุคคลประชากรที่ศึกษา คือ ประชาชนในเขตเทศบาลอำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา
 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 395 คน
 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่าสถิติ
 7ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test แบบ
 Independent Samples และ F-test (One-Way ANOVA) ผลการวิจัย พบว่า 1) ประชาชนมีความ
 คิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) กรณีศึกษา อำเภอนนไทย จังหวัด
 นครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.24 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณสมบัติ
 ส่วนบุคคลของผู้สมัคร ด้านนโยบายพรรค และภาพลักษณ์ของพรรคที่สังกัดอยู่ในระดับมากแต่ด้าน
 ผลประโยชน์หรือผลตอบแทน ด้านความสัมพันธ์กับผู้สมัครอยู่ในระดับน้อย 2) ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน
 มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) กรณีศึกษา อำเภอนนไทย
 จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันและประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ
 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) กรณีศึกษาอำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา
 โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน 3) ผลการวิจัยนำไปสู่แนวทางการพัฒนาการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง
 ของประชาชนทางด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัครในการเลือกผู้สมัครที่ซื่อสัตย์ สุจริต ไม่โกงกิน
 เข้าถึงได้ง่ายชอบช่วยเหลือและแก้ปัญหาความเดือดร้อนของชุมชน ทางด้านนโยบายพรรคและภาพลักษณ์

ของพรรคที่สังกัด เป็นพรรคมีผลงานเป็นที่ยอมรับของประชาชนโดยทั่วไป มีชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์ในทางที่ดี

2.8 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม โดยผู้วิจัย ได้ทำการสังเคราะห์แนวคิดจากนักวิชาการต่าง ๆ และจากการทบทวนวรรณกรรมเพื่อสร้างกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัย ได้ดำเนินการวิจัย ไว้ตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลหนองกง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 3,458 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลหนองกง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 359 คน โดยการใช้สูตรหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ (Yamane, 1973, p. 727)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2} \quad (3-1)$$

กำหนดให้ N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

n แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

e แทน ค่าความคาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ กำหนดให้ไม่เกิน .05

แทนค่าในสูตรได้

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} \quad n &= \frac{3,458}{1 + 3,458(.05)^2} \\ &= 358.52 \text{ คน} \end{aligned}$$

จำนวนเต็ม คือ n = 359 คน

3.1.3 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัย กำหนดขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบสัดส่วน (Proportional Random Sampling) แล้วจึงดำเนินการสุ่มแบบวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

ตารางที่ 3.1 รายชื่อประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	หมู่บ้าน	ประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1.	บ้านกุดจอก	268	28
2.	บ้านโคกอินทนิล	266	28
3.	บ้านหลุบแซง	402	42
4.	บ้านหนองกุง	352	37
5.	บ้านโนนพิมาย	342	36
6.	บ้านโสกไร่	262	27
7.	บ้านฝือ	318	33
8.	บ้านโนนสะอาด	244	25
9.	บ้านฝือ	542	56
10.	บ้านหนองกุง	462	48
รวม		3,458	359

3.1.3.1 จากนั้น ผู้วิจัย ก็สุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มประชากรตามหลักของการสุ่มตัวอย่างแบบวิธีการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับสลาก ใส่ชื่อจังหวัดตามจำนวนประชากรทั้งหมด จากนั้นทำการจับฉลากกลุ่มตัวอย่างให้ได้ตามจำนวนที่คำนวณตามสัดส่วน โดยฉลากที่จับขึ้นมาแล้วจะใส่กลับลงที่เดิม เพื่อความมีโอกาสความเท่าเทียมกัน และรวบรวมข้อมูลตามจำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 359 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการบูรณาการจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามความคิดเห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีระดับการปฏิบัติงานให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended)

3.2.2 การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

3.2.2.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ เลื่อนนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม เพื่อกำหนดประเด็นต่าง ๆ แล้วกำหนดเป็นข้อคำถามในการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดและนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับการศึกษาครั้งนี้

3.2.2.2 กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ และองค์ประกอบที่ทำให้ทราบถึงการตัดสินใจเลื่อนนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม แล้วนำไปใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

3.2.2.3 ร่างแบบสอบถาม นำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงในเนื้อหา และข้อเสนอแนะที่จะจัดทำเป็นต้นฉบับของแบบสอบถาม ซึ่งคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตั้งข้อคำถามให้ตรงกับนิยามศัพท์เฉพาะและสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย

3.2.2.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบและแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษา และด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบ ข้อคำถามหรือข้อความแต่ละข้อ และครอบคลุมเนื้อหาตามที่ต้องการศึกษาหรือไม่เป็นตัวแทนของเนื้อหาทั้งหมดที่ต้องการให้ถามหรือไม่ รวมถึงความสอดคล้องตามทฤษฎีหรือแนวคิด การตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์โดยใช้วิธีหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยกำหนดค่า ดังนี้

+1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

1) รองศาสตราจารย์ ดร.วาริช ราศรี วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รป.ด.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ตำแหน่ง ประธานหลักสูตรสังคมศาสตร์ สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตรวจสอบด้านเชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหา

2) ดร.สุวิมล สมไชย วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาภาษาไทย ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ผู้เชี่ยวชาญ ด้านภาษา

3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ สิงห์เลิศ วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาประชากรศาสตร์ ตำแหน่งคณบดี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลและประเมินผล

3.2.2.5 หากการประเมินดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 หมายความว่า แบบสอบถามมีความเที่ยงตรง สอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์

3.2.2.6 นำข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67-1.00 ไปทดลองใช้กับประชาชนในตำบลอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 42 คน

3.2.2.7 การค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ทั้งฉบับ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1970) งานวิจัยนี้มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .915

3.2.2.8 นำแบบสอบถามที่ได้จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูล ต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนทุกด้าน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ขออนุญาตรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประสานขอความร่วมมือถึงนายกเทศมนตรีหนองกุง เพื่อขอความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.2 ดำเนินการแจกแบบสอบถามโดยผู้วิจัยดำเนินการด้วยตัวเองและผู้ช่วยวิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้อธิบายขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมให้แก่ผู้ช่วยวิจัยให้เข้าใจก่อน และลงเก็บข้อมูลตามกลุ่มตัวอย่าง

3.3.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ตามเวลาที่กำหนดไว้

3.3.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

3.3.5 นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์แล้ว ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ข้อมูลเชิงปริมาณผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

3.4.2 ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถามแต่ละฉบับที่ได้รับคืน

3.4.3 ลงรหัสในแบบสอบถาม ตามแบบการลงรหัส (Coding Form)

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด 5 คะแนน

ระดับความคิดเห็นมาก 4 คะแนน

ระดับความคิดเห็นปานกลาง 3 คะแนน

ระดับความคิดเห็นน้อย 2 คะแนน

ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด 1 คะแนน

3.4.4 นำแบบสอบถามไปประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยกำหนดใช้
ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, น. 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติมาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.5.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจง
ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

3.5.2 สถิติที่ใช้ในการการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ
เลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean)
และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5.3 สถิติทดสอบสมมติฐานวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรี
หนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้การวิเคราะห์ Binary Logistical Analysis

3.5.4 การวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง
อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม จะใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) การวิเคราะห์
เนื้อหา (Content Analysis) และพรรณนาความ

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุง อำเภอขึ้นชม จังหวัดมหาสารคาม ครั้งนี้ มีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย ไว้ตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย
2. ลำดับการนำเสนอผลการวิจัย
3. ผลการวิจัย

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อแปลความหมาย มีดังนี้

n	แทน จำนวนหน่วยตัวอย่าง
\bar{x}	แทน ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
n	แทน จำนวนของตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์
t-Value	แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-Distribution
t-Prob	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาผลการทดสอบทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05
F-Value	แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-Distribution
F-Prob	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาผลการทดสอบทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05
LSD.	แทน ค่าสถิติสำหรับการทดสอบความแตกต่างด้วยการจับคู่พหุคูณ
β	แทน ค่าประมาณของ Logit ตรงกับค่า β_i
S.E.	แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ β_i
X_i	แทน ตัวแปรอิสระลำดับที่ i โดยที่ $i = 1, 2, 3, \dots, p$ ($p =$ จำนวนตัวแปรอิสระที่กำหนดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้)
P-value	แทน ค่าความน่าจะเป็นที่คำนวณได้จากค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
Sig.	แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ หรือค่าความน่าจะเป็นที่คำนวณได้จากค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
X_1	แทน ปัจจัยนโยบายของผู้สมัคร
X_2	แทน ปัจจัยความรู้ความสามารถของผู้สมัคร
X_3	แทน ปัจจัยชื่อเสียงภาพลักษณ์ของผู้สมัคร
X_4	แทน ปัจจัยการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร
X_5	แทน ปัจจัยภูมิหลังของผู้สมัคร
X_6	แทน ปัจจัยหวัคະແນนของผู้สมัคร
X_7	แทน ปัจจัยการจูงใจให้สิ่งตอบแทน

X_8 แทน ปัจจัยความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร
* แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ลำดับการนำเสนอผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ ลำดับการนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม

4.3 ผลการวิจัย

การวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม รายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อมูล ดังตาราง 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.	เพศ		
1.1	ชาย	197	54.9
1.2	หญิง	162	45.1
	รวม	140	359
2.	อายุ		
2.1	18-25 ปี	64	17.8
2.2	26-35 ปี	71	19.8
2.3	36-45 ปี	125	34.8
2.4	46-55 ปี	65	18.1
2.5	55 ปีขึ้นไป	34	9.5
	รวม	140	359

(ต่อ)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อ	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3.	ระดับการศึกษา		
3.1	ประถมศึกษา	94	26.2
3.2	มัธยมศึกษา	104	29.0
3.3	อนุปริญญา/ปวส.	45	12.5
3.4	ปริญญาตรี	93	25.9
3.5	สูงกว่าปริญญาตรี	23	6.4
	รวม	359	100.0
4.	อาชีพ		
4.1	นักเรียน/นักศึกษา	48	13.4
4.2	รับจ้างทั่วไป	32	8.9
4.3	ลูกจ้างเอกชน	36	10.0
4.4	เกษตรกร	118	32.9
4.5	ค้าขาย	51	14.2
4.6	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	27	7.5
4.7	รับราชการ	18	5.0
4.8	รัฐวิสาหกิจ	29	8.1
	รวม	359	100.0
5.	การเลือกผู้สมัคร		
5.1	ผู้สมัครหมายเลข 1	148	41.2
5.2	ผู้สมัครหมายเลข 2	211	58.8
	รวม	359	100.0

จากตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 359 คน สามารถจำแนกได้ดังนี้

1. ด้านเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 54.9 และเพศหญิง จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 45.1
2. ด้านอายุ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นมีอายุ 26–35 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 19.8 รองลงมา คือ อายุ 46–55 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 18.1 อายุ 18–25 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 อายุ 55 ปีขึ้นไป จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5
3. ด้านระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 29 รองลงมา คือ ประถมศึกษา จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 26.2 ปริญญาตรี จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 25.9 อนุปริญญา/ปวส. จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4

4. ด้านอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 32.9 รองลงมา คือ ค้าขาย จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2 นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 13.4 ลูกจ้างเอกชน จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10 รับจ้างทั่วไป จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 รัฐวิสาหกิจ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 และรับราชการ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5

5. ด้านการเลือกผู้สมัคร พบว่า ส่วนใหญ่เลือกผู้สมัครหมายเลข 2 จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 และผู้สมัครหมายเลข 1 จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม

1. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย Arithmetic Mean ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ดังตาราง 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม	ระดับความคิดเห็น			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1.	นโยบายของผู้สมัคร	3.88	0.96	มาก	8
2.	ความรู้ความสามารถของผู้สมัคร	4.21	0.74	มาก	2
3.	ชื่อเสียงภาพลักษณ์ของผู้สมัคร	4.00	0.93	มาก	3
4.	การรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร	3.90	0.86	มาก	6
5.	ภูมิหลังของผู้สมัคร	4.22	0.89	มาก	1
6.	หัวคะแนนของผู้สมัคร	3.99	0.90	มาก	4
7.	การจูงใจให้สิ่งตอบแทน	3.91	0.93	มาก	5
8.	ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร	3.89	0.95	มาก	7
	โดยรวม	4.00	0.90	มาก	-

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ภูมิหลังของผู้สมัคร ($\bar{X} = 4.22$) รองลงมา คือ ความรู้ความสามารถของผู้สมัคร ($\bar{X} = 4.21$) ชื่อเสียงภาพลักษณ์ของผู้สมัคร ($\bar{X} = 4.00$) หัวคะแนนของผู้สมัคร ($\bar{X} = 3.99$) การจูงใจให้สิ่งตอบแทน ($\bar{X} = 3.91$) การรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร ($\bar{X} = 3.90$) ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร ($\bar{X} = 3.89$) นโยบายของผู้สมัคร ($\bar{X} = 3.88$) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ

2.1 ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัคร

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัคร จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัคร	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	การสร้างงาน สร้างรายได้	4.14	0.95	มาก
2.	การพัฒนาการศึกษา	3.78	0.96	มาก
3.	การพัฒนาสาธารณสุข	3.95	0.93	มาก
4.	พัฒนาสาธารณสุขปึกะ บรีโศค	3.84	0.98	มาก
5.	การทำนุบำรุงศาสนา	3.71	0.97	มาก
โดยรวม		3.88	0.96	มาก

จากตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายข้อ ปัจจัยนโยบายของผู้สมัครพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การสร้างงานสร้างรายได้ ($\bar{X} = 4.14$) รองลงมา คือ การพัฒนาสาธารณสุข ($\bar{X} = 3.95$) การพัฒนาสาธารณสุขปึกะ บรีโศค ($\bar{X} = 3.84$) การพัฒนาการศึกษา ($\bar{X} = 3.78$) และการทำนุบำรุงศาสนา ($\bar{X} = 3.71$) ตามลำดับ

2.2 ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้สมัคร

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองสูง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้สมัคร จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้สมัคร	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ระดับการศึกษาสูง	4.29	0.77	มาก
2.	ความรู้ด้านการบริหารองค์การ	4.34	0.87	มาก
3.	ความรู้ด้านการเมืองการปกครอง	4.24	0.75	มาก
4.	เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรี	4.05	0.68	มาก
5.	มีความรู้ด้านการบริหารบุคคล	4.11	0.65	มาก
โดยรวม		4.21	0.74	มาก

จากตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองสูง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายชื่อ ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้สมัคร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ความรู้ด้านการบริหารองค์การ ($\bar{X} = 4.34$) รองลงมา คือ ระดับการศึกษาสูง ($\bar{X} = 4.29$) ความรู้ด้านการเมืองการปกครอง ($\bar{X} = 4.24$) มีความรู้ด้านการบริหารบุคคล ($\bar{X} = 4.11$) และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรี ($\bar{X} = 4.05$) ตามลำดับ

2.3 ปัจจัยด้านชื่อเสียงภาพลักษณ์ของผู้สมัคร

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ปัจจัยด้านชื่อเสียงภาพลักษณ์ของผู้สมัคร จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ปัจจัยด้านชื่อเสียงภาพลักษณ์ของผู้สมัคร	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	สุขุม น่าไว้วางใจ	4.06	0.88	มาก
2.	วางตัวเหมาะสม มีจิตอาสาช่วยเหลือผู้อื่น	3.87	0.74	มาก
3.	แต่งตัวภูมิฐาน	3.93	0.98	มาก
4.	เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง	4.05	0.93	มาก
5.	ทำประโยชน์เพื่อส่วนร่วมสม่ำเสมอ	4.08	0.93	มาก
โดยรวม		4.00	0.89	มาก

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายชื่อ ปัจจัยชื่อเสียงภาพลักษณ์ของผู้สมัคร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ทำประโยชน์เพื่อส่วนร่วมสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมา คือ สุขุม น่าไว้วางใจ ($\bar{X} = 4.06$) เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ($\bar{X} = 4.05$) แต่งตัวภูมิฐาน ($\bar{X} = 3.93$) และวางตัวเหมาะสม มีจิตอาสาช่วยเหลือผู้อื่น ($\bar{X} = 3.87$) ตามลำดับ

2.4 ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ปัจจัยด้านชื่อเสียงภาพลักษณ์ของผู้สมัคร	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	การจัดเวทีปราศรัย	3.91	0.87	มาก
2.	ออกไปพบปะ พูดคุย เยี่ยมบ้าน	3.95	0.95	มาก
3.	แจกแผ่นพับ ใบปลิว	3.86	0.71	มาก
4.	รณรงค์หาเสียง	3.91	0.85	มาก
5.	มีป้ายหาเสียงผู้สมัคร	3.90	0.93	มาก
โดยรวม		3.90	0.86	มาก

จากตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายชื่อ ปัจจัยการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ออกไปพบปะ พูดคุย เยี่ยมบ้าน ($\bar{X} = 3.95$) รองลงมา คือ การจัดเวทีปราศรัย ($\bar{X} = 3.91$) รณรงค์หาเสียง ($\bar{X} = 3.91$) มีป้ายหาเสียงผู้สมัคร ($\bar{X} = 3.90$) และแจกแผ่นพับ ใบปลิว ($\bar{X} = 3.86$) ตามลำดับ

2.5 ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้สมัคร

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้สมัคร จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้สมัคร	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ชาติกำเนิด	4.05	0.92	มาก
2.	ประวัติครอบครัว	4.13	0.81	มาก
3.	ประวัติการทำงาน	4.03	0.91	มาก
4.	ประวัติการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม	4.14	0.75	มาก
5.	ประวัติรางวัลที่ได้รับ	4.22	0.89	มาก
โดยรวม		4.11	0.86	มาก

จากตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายชื่อ ปัจจัยภูมิหลังของผู้สมัครพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ประวัติรางวัลที่ได้รับ ($\bar{X} = 4.22$) รองลงมา คือ ประวัติการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ($\bar{X} = 4.14$) ประวัติครอบครัว ($\bar{X} = 4.13$) ชาติกำเนิด ($\bar{X} = 4.05$) และประวัติการทำงาน ($\bar{X} = 4.03$) ตามลำดับ

2.6 ปัจจัยด้านหวัคະแนนของผู้สมัคร

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ปัจจัยด้านหวัคະแนนของผู้สมัคร จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้สมัคร	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	เป็นที่เคารพในชุมชน	4.11	0.94	มาก
2.	มีความน่าเชื่อถือ	3.94	0.96	มาก
3.	เป็นที่พึ่งของชุมชน	3.96	0.84	มาก
4.	มีคุณธรรมจริยธรรม	3.97	0.88	มาก
5.	มีความรู้ความสามารถ	4.00	0.90	มาก
โดยรวม		3.99	0.90	มาก

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายชื่อ ปัจจัยด้านหวัคະแนนของผู้สมัคร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ เป็นที่เคารพในชุมชน ($\bar{X} = 4.11$) รองลงมา คือ มีความรู้ความสามารถ ($\bar{X} = 4.00$) มีคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 3.97$) เป็นที่พึ่งของชุมชน ($\bar{X} = 3.96$) และมีความน่าเชื่อถือ ($\bar{X} = 3.94$) ตามลำดับ

2.7 ปัจจัยด้านการจ้างให้สิ่งตอบแทน

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ปัจจัยด้านการจ้างให้สิ่งตอบแทน จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ปัจจัยด้านการจ้างให้สิ่งตอบแทน	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ได้รับการแจกเงิน	3.98	0.91	มาก
2.	รับเข้าทำงาน	3.92	0.97	มาก
3.	จัดเลี้ยงฟรี	3.88	0.93	มาก
4.	สัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์	3.81	0.94	มาก
5.	ได้รับสิ่งของ	3.95	0.89	มาก
โดยรวม		3.91	0.93	มาก

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายชื่อ ปัจจัยด้านการจ้างให้สิ่งตอบแทน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ได้รับการแจกเงิน ($\bar{X} = 3.98$) รองลงมา คือ ได้รับสิ่งของ ($\bar{X} = 3.95$) รับเข้าทำงาน ($\bar{X} = 3.92$) จัดเลี้ยงฟรี ($\bar{X} = 3.88$) และสัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.81$) ตามลำดับ

2.8 ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองสูง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	เป็นเครือญาติ	3.92	0.88	มาก
2.	เป็นเพื่อนกัน	4.08	0.85	มาก
3.	เคยอยู่สถาบันการศึกษาเดียวกัน	3.88	0.83	มาก
4.	เคยทำอาชีพร่วมกัน	4.11	0.86	มาก
5.	เคยพึ่งพาอาศัยกัน	3.85	0.82	มาก
โดยรวม		3.89	0.95	มาก

จากตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองสูง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายชื่อ ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ เคยทำอาชีพร่วมกัน ($\bar{X} = 4.11$) รองลงมา คือ เป็นเพื่อนกัน ($\bar{X} = 4.08$) เป็นเครือญาติ ($\bar{X} = 3.92$) เคยอยู่สถาบันการศึกษาเดียวกัน ($\bar{X} = 3.88$) และเคยพึ่งพาอาศัยกัน ($\bar{X} = 3.85$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหญิง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหญิง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัย จำนวน 8 ตัวแปร และนำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ Multiple Binary Logistic Analysis และสร้างสมการทำนายพยากรณ์ตัวแปรตาม คือ การตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหญิง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม และนำเสนอผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามและระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน เป็นการหาระดับความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงที่เรียกว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าเป็นบวก (+) หมายความว่าข้อมูลสองชุดเปลี่ยนแปลงตามกัน กล่าวคือ ถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งสูง ค่าของอีกตัวแปรหนึ่งจะสูงไปด้วยและถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งต่ำ ค่าของตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะต่ำด้วย สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าเป็นลบ (-) หมายความว่าข้อมูลสองชุดเปลี่ยนแปลงในทางตรงกันข้ามหรือกลับกัน กล่าวคือ ถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งสูง ค่าของอีกตัวแปรหนึ่งจะต่ำและถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งต่ำค่าของตัวแปรอีกตัวแปรหนึ่งจะสูง ค่าระดับความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากค่า (Correlation Coefficient (r)) มีเกณฑ์การวัดระดับความสัมพันธ์ (Hinkle, 1988, p. 118) ดังนี้

r มีค่า .90–1.00 เท่ากับ มีความสัมพันธ์กันสูงมาก

r มีค่า .70–.90 เท่ากับ มีความสัมพันธ์กันระดับสูง

r มีค่า .50–.70 เท่ากับ มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง

r มีค่า .30–.50 เท่ากับ มีความสัมพันธ์กันระดับต่ำ

r มีค่า .00–.30 เท่ากับ มีความสัมพันธ์กันระดับต่ำมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน ควรมีค่าไม่เกิน 0.80 เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการเกิด (Multicollinearity) ซึ่งหมายถึง ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองสูงมากเกินไปจนไม่เหมาะที่จะนำตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงเข้าไปในสมการทั้งสองตัว

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระด้วยกัน จำนวน 8 ตัวแปร ได้แก่

X₁ แทน ปัจจัยนโยบายของผู้สมัคร

X₂ แทน ปัจจัยความรู้ความสามารถของผู้สมัคร

X₃ แทน ปัจจัยชื่อเสียงภาพลักษณ์ของผู้สมัคร

X₄ แทน ปัจจัยการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร

X₅ แทน ปัจจัยภูมิหลังของผู้สมัคร

X₆ แทน ปัจจัยหวัคະແນของผู้สมัคร

X₇ แทน ปัจจัยการจูงใจให้สิ่งตอบแทน

X₈ แทน ปัจจัยความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร

ตารางที่ 4.11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวแปรอิสระ 8 ตัวแปร

ตัวแปรอิสระ	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈
X ₁	1	.590**	.496**	.588**	.595**	.563**	.553**	.587**
X ₂	-	1	.667**	.700**	.702**	.632**	.654**	.635**
X ₃	-	-	1	.673**	.627**	.632**	.581**	.526**
X ₄	-	-	-	1	.706**	.673**	.646**	.649**
X ₅	-	-	-	-	1	.611**	.688**	.678**
X ₆	-	-	-	-	-	1	.550**	.529**
X ₇	-	-	-	-	-	-	1	.681**
X ₈	-	-	-	-	-	-	-	1

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 8 ตัวแปร พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .563-.702 ไม่มีคู่ใดที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เกิน .80 ที่จะก่อให้เกิดปัญหาที่มีความสัมพันธ์กันเอง (Multicollinearity) เมื่อนำไปวิเคราะห์ด้วยสถิติ Multiple Binary Logistic Analysis ดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปร Multiple Binary Logistic Analysis

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือก นายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp (β)
	Lower	Upper	Lower	Upper	R	
1. ปัจจัยนโยบายของผู้สมัคร (X ₁)	.042	.076	4.744	1	.079	.043
2. ปัจจัยความรู้ความสามารถของผู้สมัคร (X ₂)	.093	.024	26.258	1	.037*	.089
3. ปัจจัยชื่อเสียงภาพลักษณ์ของผู้สมัคร (X ₃)	.065	.044	30.203	1	.095	.053
4. ปัจจัยการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร (X ₄)	.012	.039	.115	1	.801	.012
5. ปัจจัยภูมิหลังของผู้สมัคร (X ₅)	.162	.049	1.161	1	.000*	.155
6. ปัจจัยหวัะแนอนของผู้สมัคร (X ₆)	.032	.043	11.824	1	.328	.029
7. ปัจจัยการจูงใจให้สิ่งตอบแทน (X ₇)	.429	.033	.824	1	.000*	.416

(ต่อ)

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือก นายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp (β)
	Lower	Upper	Lower	Upper	R	
8. ปัจจัยความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร (X ₈)	.231	.036	4.820	1	.000*	.231
Constant	-.325	.076	5.130	1	.000	.006

หมายเหตุ a. Variable(s) Entered on Step 1: X1, X2, X3, X4, X5, X6, X7, X8

(R² = .934) หรือ ร้อยละ 93.40

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ปัจจัยการจงใจให้สิ่งตอบแทน (X₇) ปัจจัยความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร (X₈) ปัจจัยภูมิหลังของผู้สมัคร (X₅) ปัจจัยความรู้ความสามารถของผู้สมัคร (X₂) โดยเขียนสมการคะแนนมาตรฐาน ดังนี้ $Z'_Y = -.325 + .429 (X_7) + .231 (X_8) + .162 (X_5) + .093 (X_2)$ โดยตัวแปรทั้ง 4 ร่วมกันพยากรณ์การตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 93.40

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรี หนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม จากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดที่ผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์โดยการจัดกลุ่มประเด็นสำคัญ Grouping แล้ว Coding ถ้อยคำสำคัญ จากนั้นสรุปเรียงเรียงถ้อยคำใหม่ โดยการอธิบายขยายความ Explanation เพื่อให้เกิดความชัดเจน สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.13 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม

ข้อ	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม	ความถี่
1.	ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัคร	
1.1	มีนโยบายส่งเสริมด้านการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน พัฒนาสินค้าชุมชน สร้างงาน สร้างรายได้ จัดหาแหล่งจำหน่ายสินค้าที่ผลิตในชุมชน	30
1.2	นำเสนอนโยบายในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน	27
1.3	มีการนำเสนอโยบายในการต่อต้านยาเสพติดในชุมชน	21

(ต่อ)

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ข้อ	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองสูง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม	ความถี่
2.	ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้สมัคร	
2.1	มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการเมือง หรือด้านการบริหารองค์กร	31
2.2	มีความรู้ด้านการเมืองการปกครอง นิติศาสตร์ การบริหาร หรือเกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่	28
2.3	เป็นบุคคลที่มีไหวพริบและมีความสามารถในการพูดต่อหน้าสาธารณะชนได้เป็นอย่างดี	15
3.	ปัจจัยด้านชื่อเสียงภาพลักษณ์ของผู้สมัคร	
3.1	เป็นบุคคลแบบอย่างประพฤติตนดี ไม่มีข่าวเสื่อมเสียชื่อเสียง	24
3.2	เป็นบุคคลที่มีจิตอาสาช่วยเหลืองานสังคมอย่างสม่ำเสมอ	16
3.3	มีการลงพื้นที่เยี่ยมบ้านแนะนำตัว มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง	8
4.	ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร	
4.1	การเยี่ยมบ้านพบปะประชาชน แนะนำตัวให้รู้จัก	31
4.2	ใช้รถแห่ติดป้ายหาเสียง และประชาสัมพันธ์นโยบายที่น่าสนใจ	25
4.3	มีการแจกแผ่นพับแนะนำผู้สมัครนายก และทีมสมาชิก	13
5.	ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้สมัคร	
5.1	มีความใกล้ชิดกับอดีตนักการเมืองท้องถิ่น เช่น เป็นสมาชิกในครอบครัว ญาติ สมาคม	24
5.2	เป็นผู้ขอความช่วยเหลือสังคม งานกุศล มีจิตสาธารณะ	18
5.3	ประสบความสำเร็จในการทำงานในด้านใดด้านหนึ่ง ก่อนที่จะลงสมัครรับเลือกตั้ง	7
6.	ปัจจัยด้านหวัหะแนนของผู้สมัคร	
6.1	มีความน่าเชื่อถือเป็นที่พึ่งของคนในชุมชนได้	30
6.2	มีอัธยาศัยดี มีความสม่ำเสมอในการทำงานจิตอาสาในชุมชน	20
6.3	เป็นที่รู้จักของคนในชุมชน เป็นที่คุ้นเคยและรู้จักคนมาก	16
7.	ปัจจัยด้านการจูงใจให้สิ่งตอบแทน	
7.1	เปิดโอกาสประชาชนเสนอข้อเรียกร้องในการแก้ไขปัญหาในชุมชนอย่างเร่งด่วน โดยการสัญญาว่าจะดำเนินการให้หากได้รับเลือกเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล	32
7.2	สนับสนุนงบประมาณส่วนตัวในงานสาธารณะกุศล งานบุญ ประเพณีที่สำคัญในตำบล	21
7.3	ให้สิ่งของตอบแทน ของที่ระลึก	15
8.	ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร	
8.1	รู้จักและคุ้นเคยกับผู้สมัครเป็นการส่วนตัว พบปะตามงานสังคม	36
8.2	เคยร่วมงานกันในอดีต และอยู่ในกลุ่มเดียวกัน หรือเป็นเพื่อนกัน	28
8.3	เป็นญาติพี่น้องกัน	19

ตารางที่ 4.13 สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองสูง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

1. ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัคร มีนโยบายส่งเสริมด้านการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน พัฒนาสินค้าชุมชน สร้างงานสร้างรายได้ จัดหาแหล่งจำหน่ายสินค้าที่ผลิตในชุมชน นำเสนอนโยบายในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน มีการนำเสนอนโยบายในการต่อต้านยาเสพติด ในชุมชน
 2. ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้สมัคร มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการเมืองหรือด้านการบริหารองค์กร มีความรู้ด้านการเมืองการปกครอง นิติศาสตร์ การบริหาร หรือเกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นบุคคลที่มีไหวพริบและมีความสามารถในการพูดต่อหน้าสาธารณะชนได้เป็นอย่างดี
 3. ปัจจัยด้านชื่อเสียงภาพลักษณ์ของผู้สมัคร เป็นบุคคลแบบอย่างประพุดิตินดี ไม่มีข่าวเสื่อมเสียชื่อเสียง เป็นบุคคลที่มีจิตอาสาช่วยเหลืองานสังคมอย่างสม่ำเสมอ มีการลงพื้นที่เยี่ยมบ้านแนะนำตัว มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง
 4. ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร การเยี่ยมบ้านพบปะประชาชน แนะนำตัวให้รู้จัก ใช้รถแห่ติดป้ายหาเสียง และประชาสัมพันธ์นโยบายที่น่าสนใจ มีการแจกแผ่นพับแนะนำผู้สมัครนายก และทีมสมาชิก
 5. ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้สมัคร มีความใกล้ชิดกับอดีตนักการเมืองท้องถิ่น เช่น เป็นสมาชิกในครอบครัว ญาติ สมาคม เป็นผู้ขอช่วยเหลือสังคม งานกุศล มีจิตสาธารณะ ประสบความสำเร็จในการทำงานในด้านใดด้านหนึ่ง ก่อนที่จะลงสมัครรับเลือกตั้ง
 6. ปัจจัยด้านหวัคະແນของผู้สมัคร มีความน่าเชื่อถือเป็นที่พึ่งของคนในชุมชนได้มีอัธยาศัยดี มีความสม่ำเสมอในการทำงานจิตอาสาในชุมชน เป็นที่รู้จักของคนในชุมชน เป็นที่คุ้นเคยและรู้จักคนมาก
 7. ปัจจัยด้านการจูงใจให้สิ่งตอบแทน เปิดโอกาสประชาชนเสนอข้อเรียกร้องในการแก้ไขปัญหาในชุมชนอย่างเร่งด่วน โดยการสัญญาว่าจะดำเนินการให้หากได้รับเลือกเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล สนับสนุนงบประมาณส่วนตัวในงานสาธารณะกุศล งานบุญ ประเพณีที่สำคัญในตำบลให้สิ่งของตอบแทน ของที่ระลึก
 8. ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร รู้จักและคุ้นเคยกับผู้สมัครเป็นการส่วนตัว พบปะตามงานสังคม เคยร่วมงานกันในอดีต และอยู่ในกลุ่มเดียวกัน หรือเป็นเพื่อนกัน เป็นญาติพี่น้องกัน
- ผู้วิจัย สามารถสรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองสูง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ทำการ สรุป อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ ไว้ตามลำดับต่อไปนี้

1. สรุป
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ได้ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 359 คน สามารถจำแนก ได้ดังนี้

5.1.1.1 ด้านเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 54.9 และเพศหญิง จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 45.1

5.1.1.2 ด้านอายุ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นมีอายุ 26–35 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 19.8 รองลงมา คือ อายุ 46–55 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 18.1 อายุ 18–25 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 และอายุ 55 ปีขึ้นไป จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5

5.1.1.3 ด้านระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 29 รองลงมา คือ ประถมศึกษา จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 26.2 ปริญญาตรี จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 25.9 อนุปริญญา/ปวส. จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4

5.1.1.4 ด้านอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 32.9 รองลงมา คือ ค้าขาย จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2 นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 13.4 ลูกจ้างเอกชน จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10 รับจ้างทั่วไป จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 รัฐวิสาหกิจ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 และรับราชการ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5

5.1.1.5 ด้านการเลือกผู้สมัคร พบว่า ส่วนใหญ่เลือกผู้สมัครหมายเลข 2 จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 และผู้สมัครหมายเลข 1 จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2

5.1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรี หนองกง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม โดนรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ภูมิหลังของผู้สมัคร ($\bar{x} = 4.22$) ความรู้ความสามารถของผู้สมัคร ($\bar{x} = 4.21$) ชื่อเสียงภาพลักษณ์ของผู้สมัคร ($\bar{x} = 4.00$) หัวคะแนนของผู้สมัคร ($\bar{x} = 3.99$) การจูงใจให้สิ่งตอบแทน ($\bar{x} = 3.91$) การรณรงค์หา

เสียงของผู้สมัคร ($\bar{X} = 3.90$) ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร ($\bar{X} = 3.89$) นโยบายของผู้สมัคร ($\bar{X} = 3.88$)

5.1.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองุง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ปัจจัยการจูงใจให้สิ่งตอบแทน (X_7) ปัจจัยความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร (X_8) ปัจจัยภูมิหลังของผู้สมัคร (X_5) ปัจจัยความรู้ความสามารถของผู้สมัคร (X_2) โดยเขียนสมการคะแนนมาตรฐาน ดังนี้ $Z'_Y = -.325 + .429 (X_7) + .231 (X_8) + .162 (X_5) + .093 (X_2)$ โดยตัวแปรทั้ง 4 ร่วมกันพยากรณ์การตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองุง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 93.40

5.1.4 สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองุง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

5.1.4.1 ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัคร มีนโยบายส่งเสริมด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ในชุมชน พัฒนาสินค้าชุมชน สร้างงานสร้างรายได้ จัดหาแหล่งจำหน่ายสินค้าที่ผลิตในชุมชน นำเสนอนโยบายในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน มีการนำเสนอนโยบายในการต่อต้าน ยาเสพติดในชุมชน

5.1.4.2 ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้สมัคร มีประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการเมือง หรือด้านการบริหารองค์กรมีความรู้ด้านการเมืองการปกครอง นิติศาสตร์ การบริหาร หรือเกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นบุคคลที่มีไหวพริบและมีความสามารถในการพูดต่อหน้าสาธารณชน ได้เป็นอย่างดี

5.1.4.3 ปัจจัยด้านชื่อเสียงภาพลักษณ์ของผู้สมัคร เป็นบุคคลแบบอย่างประพฤติตนดี ไม่มีข่าวเสื่อมเสียชื่อเสียง เป็นบุคคลที่มีจิตอาสาช่วยเหลืองานสังคมอย่างสม่ำเสมอ มีการลงพื้นที่เยี่ยมบ้าน แนะนำตัว มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง

5.1.4.4 ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร การเยี่ยมบ้านพบปะประชาชน แนะนำตัวให้รู้จัก ใช้รถแห่ติดป้ายหาเสียง และประชาสัมพันธ์นโยบายที่น่าสนใจ มีการแจกแผ่นพับ แนะนำผู้สมัครนายก และทีมสมาชิก

5.1.4.5 ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้สมัคร มีความใกล้ชิดกับอดีตนักการเมืองท้องถิ่น เช่น เป็นสมาชิกในครอบครัว ญาติ สมาคม เป็นผู้ช่วยช่วยเหลือสังคม งานกุศล มีจิตสาธารณะ ประสบความสำเร็จในการทำงานในด้านใดด้านหนึ่ง ก่อนที่จะลงสมัครรับเลือกตั้ง

5.1.4.6 ปัจจัยด้านหวัคคะแนนของผู้สมัคร มีความน่าเชื่อถือเป็นที่ฟังของคนในชุมชนได้ มีอธยาศัยดี มีความสม่ำเสมอในการทำงานจิตอาสาในชุมชน เป็นที่รู้จักของคนในชุมชนเป็นที่คุ้นเคย และรู้จักคนมาก

5.1.4.7 ปัจจัยด้านการจูงใจให้สิ่งตอบแทน เปิดโอกาสประชาชนเสนอข้อเรียกร้อง ในการแก้ไขปัญหาในชุมชนอย่างเร่งด่วน โดยการสัญญาว่าจะดำเนินการให้หากได้รับเลือกเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล สนับสนุนงบประมาณส่วนตัวในงานสาธารณะกุศล งานบุญ ประเพณีที่สำคัญในตำบล ให้สิ่งของตอบแทน ของที่ระลึก

5.1.4.1 ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร รู้จักและคุ้นเคยกับผู้สมัคร เป็นการส่วนตัว พบปะตามงานสังคม เคยร่วมงานกันในอดีต และอยู่ในกลุ่มเดียวกัน หรือเป็นเพื่อนกัน เป็นญาติพี่น้องกัน

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 สมมติฐานการวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ นโยบายของผู้สมัคร, ความรู้ความสามารถของผู้สมัคร, ชื่อเสียงภาพลักษณ์ของผู้สมัคร, การรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร, ภูมิหลังของผู้สมัคร, หัวคะแนนของผู้สมัคร, ฐานะของผู้สมัคร การจูงใจ ให้สิ่งตอบแทนและความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ ปัจจัยการจูงใจให้สิ่งตอบแทน (X_7) ($\beta = .416$) ปัจจัยความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร (X_8) ($\beta = .213$) ปัจจัยภูมิหลังของผู้สมัคร (X_5) ($\beta = .155$) และปัจจัยความรู้ความสามารถ ของผู้สมัคร (X_2) ($\beta = .089$) ผู้วิจัยอภิปรายผล ได้ดังนี้

5.2.1.1 ปัจจัยการจูงใจให้สิ่งตอบแทน ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ลงสมัครรับเลือกส่วนใหญ่แล้วเป็นผู้ที่มีฐานะดี มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักของคนในตำบล และมีการให้การช่วยเหลือสังคมในรูปแบบการบริจาคการกุศล การจัดทำโรงทาน การแจกสิ่งของ หรือสัญญาว่าจะให้หลังจากได้รับเลือกเป็นนายก สอดคล้องกับแนวคิดระบบอุปถัมภ์ของ (Webber, 1968, p. 401) คือ ผู้มีฐานะสูงมีทรัพย์สินมากเป็นผู้อุปถัมภ์จะสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีฐานะต่ำกว่าหรือที่ยากจนกว่าให้เป็นผู้อยู่ในอุปถัมภ์เพื่อต้องการได้รับการยอมรับ หรือเมื่อมีความจำเป็นที่เรียกใช้ก็ได้รับบริการสนองตอบรวมถึงความจงรักภักดีด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ รชต จุฑาพิว (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 อันดับ 1 คือ ปัจจัยด้านตัวบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 85.94 อันดับ 2 คือ ปัจจัยด้านการแจกจ่ายทรัพย์สินและเงิน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 57.88 อันดับ 3 คือ ปัจจัยด้านพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง ค่าเฉลี่ย 57.27 อันดับ 4 คือ ปัจจัยด้านกลยุทธ์และวิธีการหาเสียงของผู้สมัคร ค่าเฉลี่ย 54.74 อันดับ 5 คือ ปัจจัยด้านการบริจาคทรัพย์สินแก่สาธารณะ ค่าเฉลี่ย 54.54 อันดับ 6 คือ ปัจจัยด้านกลไก การพนัน และติดสินบนเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ย 54.63 และอันดับ 7 คือ ระบบอุปถัมภ์และเครือญาติ ค่าเฉลี่ย 53.03 ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นงพะงา กอธวัช (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เหตุผลการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลนาเมือง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า อันดับเหตุผลในการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลนาเมือง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในอันดับมาก ส่วนรายด้านอยู่ในอันดับมากทุกด้านโดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ หนึ่งด้านการจูงใจและการซื้อสิทธิขายเสียง สองด้านการรณรงค์หาเสียง สามด้านวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมและสี่ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ผลการเปรียบเทียบอันดับเหตุผลในการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลนาเมืองของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาและรายได้เฉลี่ย/เดือนแตกต่างกัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน และมีรายได้เฉลี่ย/เดือน แตกต่างกัน

มีเหตุผลในการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลนาเมือง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธา เพชรจรรยา (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เหตุผลประกอบการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรี ในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางพระอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัย พบว่า ในการเลือกนายกเทศมนตรีนั้นประชาชนพิจารณาจาก ความรู้ความสามารถและระดับการศึกษาเป็นเหตุผลหลัก รองลงมา คือ นโยบายการบริหารของผู้สมัคร ต่อมา คือ การแจกเงินซื้อเสียงของผู้สมัคร ผลงานของกลุ่มการเมืองที่ผ่านมาประชาชนให้ความสำคัญ น้อยมาก จากการศึกษาครั้งนี้

5.2.1.2 ปัจจัยความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรี หนองกุง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนที่มีการปฏิสัมพันธ์ติดต่อสื่อสารกันในรูปแบบต่าง ๆ ต้องเกิดความคุ้นเคย ไว้วางใจ และจดจำมิตรภาพ ระหว่างกัน ดังนั้นผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่คุ้นเคยหรือรู้จักกับผู้สมัครมาก่อน อาจตัดสินใจเลือกเพราะรู้จักคุ้นเคย หรือเคยร่วมกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง สอดคล้องกับแนวคิดของ Parsons (1952, pp. 5-107) อธิบายทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Personal Relation) ว่าในฐานะที่มนุษย์เป็นสัตว์สังคมจะต้องอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น กลุ่มญาติ กลุ่มนักศึกษา กลุ่มสถาบัน กลุ่มอาชีพ สมาคม และกลุ่มการเมืองทำในสิ่งที่จะต้องสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับสมาชิกในกลุ่ม เพื่อสร้างความพึงพอใจให้คนที่ตนรู้จักหรือเป็นคนคุ้นเคย เป็นญาติ เคยเรียนร่วมสถาบัน เคยทำงานในหน่วยงานเดียวกัน หรืออยู่ในพรรคการเมืองเดียวกันผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จึงไปเลือกผู้สมัครเพราะมีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับสมาชิกในกลุ่มหรือที่ตนรู้จักดังกล่าวมา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิติมา อิมรัตน์ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขมง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างเลือกนายกอาชีพ วิชาชีพวิธังค์ เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขมง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขมง คือ ความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัคร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีระพงษ์ วงหาจักษ์ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ห้วยสามพาด อำเภอประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีปัจจัยที่มีผลการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยสามพาด ข้อปัจจัยด้านคุณสมบัติ เป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.86 รองลงมา คือ ข้อปัจจัยด้านนโยบายอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.73 ปัจจัยด้านผลประโยชน์ตอบแทนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.96 และลำดับสุดท้ายปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวของผู้สมัครอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.42 สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญญฤทธิ์ โชคอุดมพร (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองตราด อำเภอเมือง จังหวัดตราด ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านอิทธิพลของสื่อบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง นายกเทศมนตรีเทศบาลเมือง จังหวัดตราด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากความน่าเชื่อถือ ความใกล้ชิดสนิทสนมกับพรรคพวกเพื่อนฝูงหรือบุคคลที่เป็นผู้นำท้องถิ่นที่มีอิทธิพลที่จะจูงใจให้ประชาชนตัดสินใจ

5.2.1.3 ปัจจัยภูมิหลังของผู้สมัคร ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ที่ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องในลักษณะครอบครัว เครือญาติ หรืออยู่ในสมาคมเดียวกับนักการเมืองท้องถิ่น

ทำให้เป็นที่รู้จักของประชาชนทำให้เกิดความคุ้นเคย ความน่าเชื่อถือ ไว้วางใจและส่งผลต่อการนำไปสู่ การลงคะแนนเสียงให้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ ศรีแวงวงศ์ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า พฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชน ประกอบด้วย การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร พรรคและนโยบายพรรค บุคลิกภาพของตัวผู้สมัคร และภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ที่กล่าวมาแล้วยังมีปัจจัยอื่นที่มีผลต่อการเลือกตั้ง อาทิเช่น ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านผู้ตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และปัจจัยด้านจิตวิทยาล้วนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกองค์การบริหาร ส่วนตำบลของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ การเกษ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลลำตวน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ปัจจัยด้านภูมิหลังและคุณสมบัติของผู้สมัคร ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านข่าวสารการเลือกตั้ง ปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยที่ชาวบ้าน ได้นำมาประกอบการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนปัจจัยที่ไม่มี อิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ปัจจัยด้านการให้สิ่งจูงใจ ที่เป็นทั้งเงินและสิ่งของ ปัจจัยด้านนโยบาย และปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางการเมือง

5.2.1.4 ปัจจัยความรู้ความสามารถของผู้สมัคร ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรี หนองกุง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชน มีความคาดหวังว่าผู้ที่มีความรู้ เรียนสูง หรือมีประสบการณ์ในการทำงาน จะเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มีการกำหนดนโยบายสาธารณะที่สามารถแก้ไขปัญหาของพี่น้องประชาชนได้อย่างรวดเร็ว มีการสร้างสรรค์ นวัตกรรมนโยบายใหม่ ๆ ที่จะสามารถพัฒนาตำบลให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ รัตนภรณ์ แววระโทก (2562) กล่าวว่า คุณสมบัติผู้นำที่ดี ประกอบด้วย 1) ความรู้ (Knowledge) ความรู้เป็น สิ่งที่ผู้นำควรมีที่สุด เพราะยังมีความรอบรู้มากเท่าใดยิ่งสร้างความมั่นคงและความไว้วางใจในกับผู้นำ เท่านั้น 2) ความริเริ่ม (Initiative) คือ การตัดสินใจทำอะไรหรือแก้ไขปัญหา โดยไม่ต้องรอคำสั่ง ๆ ผู้นำจะต้องมองถึงสิ่งที่กำลังจะลงมือทำหรือเข้าใจปัญหาและต้องความกระตือรือร้น มีความเอาใจใส่ ต่อหน้าที่ เพื่อจะมีพลังใจในการทำงานหรือแก้ไขปัญหาเพื่อความสำเร็จอยู่เบื้องหน้า สอดคล้องกับงานวิจัย ของ สุรวัดน์ เทียงติฤทธิ์ (2559, น. 101-102) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้เหตุผลในการตัดสินใจเลือก นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือกจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการใช้เหตุผลในการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตองอำเภอนาเชือก จังหวัด มหาสารคาม พบว่า ระดับการใช้เหตุผลในการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านความรู้ความสามารถของผู้สมัคร รองลงมา คือ ด้านฐานะทางเศรษฐกิจสังคมและชื่อเสียงของผู้สมัคร ด้านภาวะความเป็นผู้นำ ด้านหวัคະແນ ด้านนโยบาย ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรยุทธ สถาปนาศุภกุล (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนะ ของประชาชน อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ คุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชนตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม

จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านสติปัญญา และด้านบุคลิกภาพ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 นโยบายของผู้สมัคร ผู้สมัครควรมีนโยบายในการการทำงานบำรุงศาสนา สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่งเสริมให้มีการสร้างศูนย์การเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและภูมิปัญญาเพื่อให้ประชาชนศึกษาเรียนรู้และนำมาประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิตปัจจุบันอย่างสอดคล้องและเหมาะสมส่งเสริมการกิจกรรมทางศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น

5.3.1.2 ความรู้ความสามารถของผู้สมัคร ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องมีการเตรียมตัวศึกษาหาข้อมูลเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรี ความรู้ทางด้านการเมืองการปกครอง นิติศาสตร์ สนใจศึกษา ข้อมูลสถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน นโยบายการพัฒนาประเทศของรัฐบาลยุทธศาสตร์ชาติ 20 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับปัจจุบัน รวมไปถึงการมีบุคลิกภาพ การวางตัวไหวพริบในการแก้ไขปัญหาและพบปะกับพี่น้องประชาชน

5.3.1.3 ชื่อเสียงภาพลักษณ์ของผู้สมัคร ผู้สมัครรับเลือกตั้งควรวางตัวเหมาะสมเป็นผู้มีความมั่นคง จริงใจต่อประชาชน สม่่าเสมอในการออกพื้นที่ทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนมีจิตอาสาช่วยเหลือประสาน หรือเสนอแนะแนวทางให้แก่ประชาชน

5.3.1.4 การรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร ผู้สมัครรับเลือกตั้งควร จัดทำเอกสารแจกแผ่นพับ ใบปลิว ที่น่าสนใจ นำเสนอเนื้อหาเฉพาะที่จำเป็น เช่น ภาพถ่าย ประวัติ นโยบาย สโลแกน ที่มีเนื้อหากระชับ ใช้ตัวหนังสือขนาดที่เหมาะสมไม่เล็กจนเกินไป และมีการเดินแจกด้วยตนเองเพื่อเป็นการแสดงความจริงใจ แก่ประชาชน

5.3.1.5 ภูมิหลังของผู้สมัคร ผู้สมัครควรนำเสนอประวัติการทำงานที่มีประสบความสำเร็จ และมีความเกี่ยวข้องกันการทำงานด้านการเมือง และต้นแทนของประชาชนได้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการประกอบกรตัดสินใจมากขึ้น

5.3.1.6 หัวคะแนนของผู้สมัคร ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ควรสรรหาบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือในชุมชน ประชาชนไว้วางใจ และสามารถทำให้ผู้อื่น ๆ คล้อยตามได้ มาเป็นหัวคะแนนในการหาเสียงเลือกตั้ง

5.3.1.7 การจงใจให้สิ่งตอบแทน ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ควรดำเนินการตามนโยบายที่หาเสียงไว้ และโดยจัดลำดับความสำคัญการแก้ไขปัญหาที่มีความต้องการเร่งด่วน เพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชน

5.3.1.8 ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร ผู้สมัครควรมีการทำกิจกรรมทางสังคมอย่างสม่ำเสมอ คอยช่วยเหลือหรือประสานงานให้แก่ประชาชนผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนให้ได้รับการแก้ไขอย่างทันเวลา

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ศึกษากฎระเบียบของนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดมหาสารคาม

5.3.2.2 ศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่หนองกุ้ง อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กณิศ พรหมนิกร. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- กมล ประเสริฐ. (2527). ความคิดบางประการเกี่ยวกับความสูญเปล่าในระดับประถมศึกษา. *วารสารการศึกษาแห่งชาติ*, 18(3), 19-25.
- กมลรัตน์ หล้าสูงงษ์. (2528). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศรีเดชา.
- กฤตาภรณ์ ทระคี. (2564). การเข้าสู่ฐานอำนาจทางการเมืองของสตรี ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(2), 426-440.
- โกวิท พวงงาม. (2548). *การปกครองท้องถิ่นไทย: หลักการและมิติใหม่ในอนาคต* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- โกวิท พวงงาม. (2550). *การปกครองท้องถิ่นไทย: เอกสารตำราหลัก ประกอบการเรียนการสอน หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น วิชาการเมืองการปกครอง ส่วนท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: เอ็กสเปอร์เน็ท.
- จรรยา สีหไกร. (2547). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีประทุม.
- จิณณพัฑ ตั้งดวงมานิตย์ และเนตรชนก บัวนาค. (2563). *พฤติกรรม การเปิดรับสื่อและภาพลักษณ์ นักการเมืองท้องถิ่นในการรับรู้ของประชาชนเขตเทศบาลนครราชสีมา อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขารัฐศาสตร์มหาบัณฑิต). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- จิตรา พรหมชุตติมา. (2541). *พฤติกรรม การเลือกตั้งของประชาชนในชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- ชัยพจน์ จำเริญนิติพงศ์. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชลบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชัยยศ ศิริรัตน์วร. (2531). *ความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของกรรมการสภาตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณี กรรมการสภาตำบลผู้ทรงคุณวุฒิจังหวัดอุบลราชธานี* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชุตติมา ศิริเมธาวิ. (2560). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลพบุรี: ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2560* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- ชวีรพร สีสนิท. (2553). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวโน้มการตัดสินใจลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาวของลูกค้ำ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมแห่งหนึ่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชวงค์ ฉายะบุตร. (2539). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ครั้งที่ตั้งเซ็นเตอร์ จำกัด.

- ชูศักดิ์ เทียงตรง. (2518). *การบริหารการปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- โชคชัย ใจแน่น. (2550). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกในครอบครัวในตำบลสะเมิงใต้ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศาสตรบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ฐิตีมา อิมรัตน์. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค้การ บริหารส่วนตำบลโขมง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ณรงค์ ศรีแปงวงศ์. (2564). *การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร. การประชุมวิชาการระดับชาติ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ครั้งที่ 1 (น. 40-55).* กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ณัฐพงศ์ นิลาทะวงศ์. (2552). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรี ศึกษากรณี: เทศบาลตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณิชภา เหมะธูลิน. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ศึกษากรณี: ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตเลือกตั้ง ที่ 1 จังหวัดบึงกาฬ* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- ณิสรา บุญเฉลิม. (2546). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมะขุนหวาน อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ดาวเรือง นาคสวัสดิ์. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุโขทัย ในห้วงเวลาปี พ.ศ. 2559* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- ดิน ปรัชญพฤทธิ. (2542). *ทฤษฎีองค์การ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ทัศนีย์ ปิยะเจริญเดช. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเพชรบุรี: ศึกษาในห้วงเวลาปี พ.ศ. 2559* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- ธนกรณ์ ว่องไว. (2548). *การตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด: ศึกษากรณี เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธนันท์ชัย อมรไชยพัฒน์. (2551). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลกระสัง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรีขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธีรทัต ชูดำ. (2543). *บทสำรวจแนวความคิดเกี่ยวกับหลังสมัยใหม่. วารสารหาดใหญ่วิชาการ, 6(43), 61-62.*

- ธีรภัทร์ ลอยวิรัตน์. (2562). กลยุทธ์การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
มุกดาหาร: ศึกษากรณีการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2556. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 7(4), 1085-1097,
กรกฎาคม-สิงหาคม.
- ธีระพงษ์ วงหาจักษ์. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
ห้วยสามพาด อำเภอประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานี* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต). อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ธวัชิต เทียบคำ. (2562). *การตัดสินใจทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 24 มีนาคม 2562
ของชาวบ้านในหมู่บ้านไม้อิงธาร ตำบลศาลากลาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี* (วิทยานิพนธ์
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นคร ตั้งสีฟ้า. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษา
ประชาชนในเขตบางพลัด* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- นงพะงา กอธวัช. (2553). *เหตุผลการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลนาเมือง อำเภอเสลภูมิ
จังหวัดร้อยเอ็ด* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม.
- นภาพร หมั่นจง. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง:
ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2559* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยเกริก.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์ และแก้วคำ ไกรสรพงษ์. (2544). *การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการบริหารจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- นันทิกานต์ อุดม. (2553). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายก เทศมนตรีเทศบาลตำบลกระโสม
อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน.
- บุญญฤทธิ์ โชคอุดมพร. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชน
ในเขตเทศบาลเมืองตราด อำเภอเมือง จังหวัดตราด* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต).
จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- เบญจพร อาจวิชัย. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด
มหาสารคาม: ศึกษากรณีการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557* (วิทยานิพนธ์ปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- เบญจพราย กิยปัจจ์. (2517). *พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน
กรณีศึกษาเขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ประชุม ขวัญเมือง. (2551). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การ
บริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประยูร อาษานาม และคณะ. (2537). *การเรียนการสอนคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษาหลักการ
และแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ประกายพริก.

- ประเสริฐ การเกษ. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
ในจังหวัดบุรีรัมย์: กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลลำตวน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์
(วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พรนค์พิเชฐ แห่งหน. (2551). กระบวนการในการหาเสียงของนักการเมืองท้องถิ่น (วิทยานิพนธ์ปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พรพิมล ภาชนะ. (2544). ความคาดหวังของผู้เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 3 ของจังหวัดพะเยาเกี่ยวกับ
คุณสมบัติและบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต).
เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พระนิทัศน์ วงศ์วังเพิ่ม. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชน
ในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย. วารสารวิชาการธรรมทรรศน์,
18(3), 233-244, กันยายน-ธันวาคม.
- พล เหลืองรังสี และคณะ. (2562). คุณลักษณะของนายกรัฐมนตรีนที่เหมาะสมกับสังคมไทยตามทรรศนะ
ของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- พัชรา เพชรจรรยา. (2553). เหตุผลประกอบการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรี ในเขตเทศบาลตำบล
พระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสน
ศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พันธุ์ทิพา อัครธีรน้อย. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดนครนายก: ศึกษาในช่วงเวลา พ.ศ. 2559 (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต).
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- พิชาย รัตนดิถถ ญ ฎเก้ต. (2537). แนวคิดและการวิจัยเรื่องความพึงพอใจในงานบริการ-สาธารณสุข.
วารสารหมอนามัย, 23(3), 149-152.
- พองจันทร์ วุฒินันชัย. (2548). บทบาทของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
โดยตรงในอำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต).
เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภัทรวดี แก้วประดับ. (2546). การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านค่าย จังหวัดระยอง
(วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภัทรวดี แก้วประดับ. (2546). การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านค่าย (วิทยานิพนธ์ปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภูมิจิตร ศรีวงศ์ราช. (2541). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการบริหารพัฒนาของคณะกรรมการ
บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดขอนแก่น (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต).
ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ยุทธทิวา นาเมือง. (2551). เหตุผลการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเขต
เลือกตั้งที่ 2 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- รชต จุฑาผิว. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ลิขิต อีร์เวคิน. (2529). *วัฒนธรรมทางการเมืองและการกล่อมเกลาริเริ่มรู้ทางการเมือง*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ลิขิต อีร์เวคิน. (2540). *วิวัฒนาการเมืองการปกครองไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2549). *หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครองและการกระทำทางปกครอง*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- วรยุทธ สถาปนาศุภกุล. (2558). *คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชน อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่*. *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร*, 8(2), 145-153.
- วลีรัตน์ แสงไชย. (2542). *ศึกษาบทบาททางการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสตรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิชัย โสสุวรรณจินดา. (2535). *ความลับองค์การ: พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ดีไลท์.
- วิชา อยู่หล้า. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: ศึกษากรณี ประชาชน จังหวัดสระบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- วิเชียร ต้นศิริคงคล. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งของผู้นำทางการเมืองในประเทศไทย*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิเนศวร์ เนียมมีศรี และคณะ. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: ศึกษากรณีผู้มีสิทธิเลือกตั้งเขตเลือกตั้งที่ 12 กรุงเทพมหานครเขตดอนเมือง* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- วิรัช วิรัชนิการวรรณ. (2536). *การบริหารงานพัฒนาชนบท การพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารงานพัฒนาสภาพตำบล: สาเหตุและแนวทางแก้ไข*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วุฒิชัย จำนงค์. (2525). *การจูงใจในองค์การธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วุฒิพงศ์ ชุมเสนา. (2551). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการได้รับเลือกตั้งนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลเมืองคง อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศักดิ์ดา นพสิทธิ์. (2541). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรเขตจังหวัดชลบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2541). *การวิจัยธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: เพชรจรัสแสงแห่งโลกธุรกิจ.
- ศุภสวัสดิ์ ชัชวาลย์. (2545). *การปกครองท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมของประชาชน*. กรุงเทพฯ: โครงการปริญญาโท สำหรับนักบริหาร สาขาบริหารรัฐกิจ.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2550). *กฎหมายการปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2546). *นโยบายสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สายเทพ จันบางพลี. (2554). *กลยุทธ์และวิธีที่ใช้ในการเลือกตั้งสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ประสบผลสำเร็จในเขตจังหวัดปทุมธานี* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- สายประพิศ สายทองกุ. (2548). *ทัศนคติของประชาชนต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยตรง: ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตจังหวัดตราด* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2545). *คู่มือการปฏิบัติงานด้านการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2548). *รายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำปี 2548*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง.
- สุคนธ์ เกาทอง. (2561). *คุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อโณทัย วัฒนาวพร และพินสุตา วงศ์อนันต์. (2562). *การปฏิรูปการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นศึกษากรณีความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายการเมืองและฝ่ายบริหาร*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- อดิศักดิ์ จันทร์วิทัน. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์: ศึกษาในห้วงเวลาปี พ.ศ. 2559* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- อนันต์ อนันตกุล. (2521). *กรมการปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อนุกุล คลังบุญครอง และคณะ. (2551). *ผู้นำ*. สืบค้นจาก www.archive.lib.cmu.ac.th/full/T/2551/poli0951sn_ch2.pdf.
- อภิญา ฉัตรช่อฟ้า. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอ่างทอง: ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2559*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- อภิรัฐ จินาพร. (2552). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรง: ศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาลนครอุบลราชธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น.
- อัศวศิริ ลาปิ้อ. (2556). *ภาพลักษณ์นักการเมืองกับพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในระดับท้องถิ่น ศึกษากรณีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองควนลัง จังหวัดสงขลา*. *วารสารวิทยบริการ*, 24(1), 187-199.
- อิทธิณัฐ หงส์ชูเวช. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: ศึกษากรณีประชาชนกรุงเทพมหานครในการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- อุดร ตันติสุนทร. (2546). *กฎหมายการเลือกตั้งท้องถิ่นกับนักการเมืองท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: การพิมพ์ จำกัด.
- อุทัย หิรัญโต. (2523). *การปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- โอฬาร ถิ่นบางเตียว. (2546). *การเมืองท้องถิ่นกับการนำรูปแบบการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรงมาใช้ในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาล: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองมาบตาพุด จังหวัดระยอง* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

- Anderson, J.E. (1994). *Public Policy-Making : Introduction*. (2nd). New York: Houghton Mifflin Company.
- Boulding, K.E. (1975). *The Image: Knowledge in life and Society*. Michigan. The University of Michigan.
- Clarke, J.J. (1957). *Out Line of Local government of the United Kingdom*. Sir Isaac Pitman and Sons, London.
- Dye, T.R. (1995). *Understanding public policy*. (8th ed.). New Jersey: Simon and Schuster.
- George, A.De.Vos. and Hippler, A.A. (1966). Cultural Physiology: Comparative Studies of Human Behavior. *The Handbook of Social Physiology*, London: Addison Wesle.
- Hollander, E.P. (1978). *Leadership in dynamics: A practical guide to effective relationships*. New York: Free Press.
- Montagu, H.G. (1984). *Comparative Local Government*. Great Britain: William Brendon and Son.
- Robson, W.A. (1953). "Local Government" in *Encyclopedia of Social Science*. New York: The Macmillan.
- Taro, Y. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd ed.). New York Harper and Row Publications.
- Weber, M. (1968). *Economy and Society*. New York: Administer.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม
คำชี้แจง: แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งนำไปประชาสัมพันธ์ รวมทั้งประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการศึกษาเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกบุคคลที่ตั้งใจจริงเข้ามาเป็นตัวแทนในการบริหารพัฒนาท้องถิ่นและเพื่อให้เกิดการไปใช้สิทธิอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม

ดังนั้น จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามฉบับนี้ให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้ จะนำมาเสนอเป็นภาพรวมจะไม่นำเสนอเป็นรายบุคคลและจะใช้ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น โดยผู้วิจัยจะสงวนคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 4 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนในการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

นายพรหมเทพ ภูกัน

นักศึกษาปริญญาตรีรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล

คำชี้แจง: กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน และกรอกข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านเอง

1. เพศ
 - 1.1 ชาย
 - 1.2 หญิง
2. อายุ
 - 2.1 18–25 ปี
 - 2.2 26–35 ปี
 - 2.3 36–45 ปี
 - 2.4 46–55 ปี
 - 2.5 55 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา
 - 3.1 ประถมศึกษา
 - 3.2 มัธยมศึกษา
 - 3.3 อนุปริญญา/ปวส.
 - 3.4 ปริญญาตรี
 - 3.5 สูงกว่าปริญญาตรี
4. อาชีพ
 - 4.1 นักเรียน/นักศึกษา
 - 4.2 รับจ้างทั่วไป
 - 4.3 ลูกจ้างเอกชน
 - 4.4 เกษตรกร
 - 4.5 ค้าขาย
 - 4.6 ประกอบธุรกิจส่วนตัว
 - 4.7 รับราชการ
 - 4.8 รัฐวิสาหกิจ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรี

คำชี้แจง: ในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมาท่านตัดสินใจเลือกใครเป็นนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม

ผู้สมัครหมายเลข 1

ผู้สมัครหมายเลข 2

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรี

คำชี้แจง: กรุณาใส่เครื่องหมาย √ ลงในช่องระดับที่ท่านให้ความสำคัญที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของท่าน ท่านได้ให้ความสำคัญกับข้อมูลต่อไปนี้ โดยพิจารณาว่ามูลเหตุอะไรที่ท่านการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรี หนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม เมื่อครั้งที่ผ่านมามีอันดับไว้ให้เลือกตอบ 5 อันดับ ดังนี้

มากที่สุด หมายถึงความที่ท่านให้ความสำคัญในประเด็นนั้นมากที่สุด

มาก หมายถึงความที่ท่านให้ความสำคัญในประเด็นนั้นมาก

ปานกลาง หมายถึงความที่ท่านให้ความสำคัญในประเด็นนั้นปานกลาง

น้อย หมายถึงความที่ท่านให้ความสำคัญในประเด็นนั้นน้อย

น้อยที่สุด หมายถึงความที่ท่านให้ความสำคัญในประเด็นนั้นน้อยที่สุด

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	นโยบายของผู้สมัคร					
1.1	การสร้างงาน สร้างรายได้					
1.2	การพัฒนาการศึกษา					
1.3	การพัฒนาสาธารณสุข					
1.4	การพัฒนาสาธารณูปโภค บริโภค					
1.5	การทำนุบำรุงศาสนา					
2.	ความรู้ความสามารถของผู้สมัคร					
2.1	ระดับการศึกษาสูง					
2.2	ความรู้ด้านการบริหารองค์การ					
2.3	ความรู้ด้านการเมืองการปกครอง					
2.4	เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของนายกเทศมนตรี					
2.5	มีความรู้ด้านการบริหารบุคคล					
3.	ชื่อเสียงภาพลักษณ์ของผู้สมัคร					
3.1	สุชุม น่าไว้วางใจ					
3.2	วางตัวเหมาะสม มีจิตอาสาช่วยเหลือผู้อื่น					
3.3	แต่งตัวภูมิฐาน					
3.4	เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง					
3.5	ทำประโยชน์เพื่อส่วนร่วมสม่ำเสมอ					

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือก นายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.	การรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร					
4.1	การจัดเวทีปราศรัย					
4.2	ออกไปพบปะ พูดคุย เยี่ยมบ้าน					
4.3	แจกแผ่นพับ ใบปลิว					
4.4	รณรงค์หาเสียง					
4.5	มีป้ายหาเสียงผู้สมัคร					
5.	ภูมิหลังของผู้สมัคร					
5.1	ชาติกำเนิด					
5.2	ประวัติครอบครัว					
5.3	ประวัติการทำงาน					
5.4	ประวัติการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม					
5.5	ประวัติรางวัลที่ได้รับ					
6.	หวัคະແນນຂອງຜູ້ສຳລັບ					
6.1	เป็นที่เคารพในชุมชน					
6.2	มีความน่าเชื่อถือ					
6.3	เป็นที่พึ่งของชุมชน					
6.4	มีคุณธรรมจริยธรรม					
6.5	มีความรู้ความสามารถ					
7.	การจูงใจให้สิ่งตอบแทน					
7.1	ได้รับการแจกเงิน					
7.2	รับเข้าทำงาน					
7.3	จัดเลี้ยงฟรี					
7.4	สัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์					
7.5	ได้รับสิ่งของ					
8.	ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร					
8.1	เป็นเครือญาติ					
8.2	เป็นเพื่อนกัน					
8.3	เคยอยู่สถาบันการศึกษาเดียวกัน					
8.4	เคยทำอาชีพร่วมกัน					
8.5	เคยพึ่งพาอาศัยกัน					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม

1. นโยบายของผู้สมัคร

.....
.....
.....

2. ความรู้ความสามารถของผู้สมัคร

.....
.....
.....

3. ชื่อเสียงภาพลักษณ์ของผู้สมัคร

.....
.....
.....

4. การรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร

.....
.....
.....

5. ภูมิหลังของผู้สมัคร

.....
.....
.....

6. หัวคะแนนของผู้สมัคร

.....
.....
.....

7. การจูงใจให้สิ่งตอบแทน

.....
.....
.....

8. ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร

.....
.....
.....

ภาคผนวก ข

ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ข.1 ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
X1	+1	+1	+1	3	1
X2	+1	+1	+1	3	1
X3	+1	+1	+1	3	1
X4	+1	+1	+1	3	1
X5	+1	+1	+1	3	1
X6	+1	+1	+1	3	1
X7	+1	+1	+1	3	1
X8	+1	+1	+1	3	1
X9	+1	+1	+1	3	1
X10	+1	+1	+1	3	1
X11	+1	+1	+1	3	1
X12	+1	+1	+1	3	1
X13	+1	+1	+1	3	1
X14	+1	+1	+1	3	1
X15	+1	+1	+1	3	1
X16	+1	+1	+1	3	1
X17	+1	+1	+1	3	1
X18	+1	+1	+1	3	1
X20	+1	+1	+1	3	1
X21	+1	+1	+1	3	1
X22	+1	+1	+1	3	1
X23	+1	+1	+1	3	1
X24	+1	+1	+1	3	1
X25	+1	+1	+1	3	1
X26	+1	+1	+1	3	1
X27	+1	+1	+1	3	1
X28	+1	+1	+1	3	1
X29	+1	+1	+1	3	1
X30	+1	+1	+1	3	1
X31	+1	+1	+1	3	1
X32	+1	+1	+1	3	1

(ต่อ)

ตารางที่ ข.1 (ต่อ)

ข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
X33	+1	+1	+1	3	1
X34	+1	+1	+1	3	1
X35	+1	+1	+1	3	1
X36	+1	+1	+1	3	1
X37	+1	+1	+1	3	1
X38	+1	+1	+1	3	1
X39	+1	+1	+1	3	1
X40	+1	+1	+1	3	1

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ค

คำอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ค.1 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

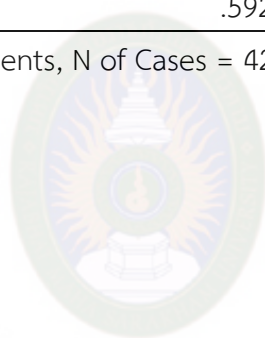
ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
X1	.583
X2	.325
X3	.378
X4	.259
X5	.746
X6	.355
X7	.459
X8	.535
X9	.568
X10	.493
X11	.372
X12	.438
X13	.592
X14	.431
X15	.583
X16	.467
X17	.514
X18	.534
X19	.746
X20	.583
X21	.325
X22	.378
X23	.259
X24	.746
X25	.303
X26	.493
X27	.372
X28	.583
X29	.325
X30	.378

(ต่อ)

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
X31	.259
X32	.746
X33	.355
X34	.459
X35	.535
X36	.568
X37	.493
X38	.372
X39	.438
X40	.592

หมายเหตุ: Reliability Coefficients, N of Cases = 42, N of Items = 40, Alpha = .914

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

การเผยแพร่ผลงานวิจัย

พรหมเทพ ภูกัน, ยุภาพร ยุภาศ และภักดี โพธิ์สิงห์. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุง อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดมหาสารคาม. วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 6(4), ตุลาคม-ธันวาคม.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายพรหมเทพ ภูกัน
วันเกิด	27 มกราคม 2501
สถานที่เกิด	เลขที่ 36 หมู่ที่ 5 ตำบลหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม 44160
ที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 36 หมู่ที่ 5 ตำบลหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม 44160
ตำแหน่ง	ข้าราชการครูชำนาญ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2540	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาเกษตรกรรม สถาบันราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2565	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY